PRIMORSKI DNEVNIK je začel izhajati v Trstu 13. maja 1945, njegov predhodnik PARTIZANSKI DNEVNIK pa 26. novembra 1943 v vasi Zakriž nad Cerknim, razmnožen na ciklostil. Od 5. do 17. septembra 1944 se je tiskal v tiskarni »Doberdob« v Govcu pri Gorenji Trebuši, od 18. septembra 1944 do 1. maja 1945 v tiskarni »Slovenija« pod Vojskim pri Idriji, do 8. maja 1945 pa v osvobojenem Trstu, kjer je izšla zadnja številka. Bil je edini tiskani partizanski DNEVNIK v zasužnjeni Evropi.

primorski dnevnik

TRST
Ul. Montecchi 6 - PP 559
Tel. (040) 7796-600
Tlx 460894 PD I
Fax 040/773715

GORICA
Drevored 24 maggio 1
Tel. (0481) 83382 - 85723

ČEDAD
Stretta De Rubeis 20
Tel. (0432) 731190

Poštnina plačana v gotovini
Abb. postale 1 gruppo

Cena 1.000 lir - Leto XLIV. št. 234 (13.172)

Trst, petek, 21. oktobra 1988

Povišali minimalne pokojnine

RIM — Ministrski svet je včeraj sprejel zakonski odlok, ki predvideva niz poviškov minimalnih in socialnih pokojnin. Po novem zakonskem odloku bodo upokojenci z najnižjimi pokojninami razdeljeni na dva starostna pasova, na osebe, ki imajo več kot 60 let ter na osebe, ki so starejši od 65 let.

Upokojenci, ki imajo več kot 65 let bodo dobili 50.000 lir poviška od 1. julija dalje, kar pomeni, da ima zanje zakonski odlok retroaktivno veljavo. S prvim januarjem 1990 pa jim bodo pokojnine povišali še za 30.000 lir. Upokojenci, ki so dopolnili šestdeseto leto, pa bodo prejeli 30 tisoč lir poviška od 1. januarja 1989.

V primeru socialnih pokojnin bodo poviški znatno večji in bodo imeli retroaktivno veljavo. Upokojencem - ne glede na starost - ki prejemajo socialno penzijo, bodo namreč nakazali 125 tisoč lir več, obračunali pa jih bodo od 1. julija 1988.

Nova dopolnila minimalnih pokojnin pa bodo obračunavali glede na druge dohodke upokojenca ter morebitnega zakonca in ne na podlagi dohodkov celotne družine, kot je veljalo doslej. Osebe, ki bodo lahko prejele poviške, bodo morale vsekakor vložiti posebno prošnjo. Za poviške pokojnin bo država odštela 500 milijard lir za leto 1988, 1.000 prihodnje leto, 1.500 milijard pa leta 1990.

»O vseh ostalih še odprtih vprašanjih bomo govorili prihodnjič«, je izjavil minister za delo Formica po zaključku zasedanja v palači Chigi. Vprašanje italijanskega pokojninskega sistema ostaja torej odprto, zvezni sindikati pa so kljub vsemu sprejeli zakonski odlok dokaj pozitivno. Parlament ga bo moral sedaj v kratkem odobriti. Formicov odlok predstavlja prvi korak na poti reforme celotnega italijanskega pokojninskega sistema.

Po žgoči razpravi v CK prav tako žgoče v parlamentu

Sporno vprašanje ustavnih sprememb danes v jugoslovanski zvezni skupščini

Doslej niso dosegli soglasja o načinu finansiranja JLA, o volitvah predsedstva in o odnosu zveznih ter republiških zakonov

BEOGRAD — Po zaključku 17. zasedanja CK ZKJ je pozornost političnih komentatorjev in jugoslovanskega javnega mnenja sedaj namenjena zvezni skupščini, ki bo danes začela razpravo o spremembah ustave. O tem vprašanju so razpravljali tudi na 18. zasedanju CK (začelo se je takoj po zaključku 17.), vendar na njem niso dosegli soglasja. Zato je predsednik slovenskega CK Milan Kučan predlagal, naj bi osvojili le tiste amandmaje, s katerimi se strinjajo vsi, razpravo o ostalih pa odložili na poznejši čas.

Vzporedno z razpravo v CK je tekla beseda o ustavnih spremembah tudi na seji ustavne komisije. Ko je že kazalo, da bodo spore zgladili, se je nenadoma zapletlo pri dopolnilu o načinu volitve predsedstva Jugoslavije. Predstavnik Črne gore Šuković je zahteval o tem vprašanju glasovanje, kar je bilo za delo komisije nenavadno, ker si je doslej prizadevala, da bi delala v duhu skupnega sporazuma. Ker pa so kljub tej praksi Šukovićev predlog izglasovali z večino glasov, je slovenska delegacija iz protesta zapustila dvorano. Po daljši prekinitvi so sejo nadaljevali v sredo ponoči in včeraj ob zopetni prisotnosti slovenskih predstavnikov, vendar vse kaže, da pred današnjo sejo skupščine komisiji ne bo uspelo rešiti spornih vprašanj.

Dve sta bistvena nerešena problema ustavnih sprememb. Prvi zadeva finasiranje JLA. Jugoslovanska vojska dobiva sredstva iz zveznega proračuna (naj mimogrede omenimo, da Slovenija redno in v dogovorjenih rokih vplačuje svoj delež), vendar zaradi nerednega dotekanja denarja se je nekajkrat znašla v težavah tudi za izplačilo osebnih dohodkov. Zato je JLA zahtevala dodatno finansiranje s posebnim davkom na dohodek podjetij. Slovenija soglaša z načelom, da je treba zagotoviti vojski potrebna sredstva, zahteva pa, da mora ostati to finansiranje v okviru skupščinskega sistema. Skupščina mora odločati o višini teh sredstev s soglasjem vseh republik. Vprašanje je načelno, saj po mnenju Slovenije morajo biti tudi oborožene sile del federativnega sistema in ne izven njega ali celo nad njim.

Druga sporna točka, ob kateri se je zapletlo v ustavni komisiji, je izvolitev članov predsedstva. Člane izberejo republiške skupščine, po predlagani spremembi pa bi jih morala dokončno potrditi zvezna skupščina s tajnim glasovanjem, ob katerem je možno preglasovanje. V sredo so stališče Slovenije o tem vprašanju podprli Hrvaška, Kosovo in Vojvodina.

Slovenija se tudi upira drugačni opredelitvi pristojnosti zveznih sodišč in zveznega ustavnega sodišča ter prednosti zveznih zakonov pred republiškimi. Glede vloge in nalog varnostne službe so menda uskladili poglede, kaže pa, da je ob tem imela neke pomisleke in protipredloge vlada.

Obeta se torej »vroča« razprava, izid katere je težko predvideti.

Dileme srbskega partijskega vodstva

BOGO SAMSA

BEOGRAD — Beograd je včeraj okrašen in prazničen proslavljal obletnico osvoboditve. Svečano so odprli preurejeni osrednji trg, nov del avtoceste in plinovoda. Ob zaključku zasedanja centralnega komiteja Zveze komunistov Jugoslavije je Slobodan Milošević pomiril svoje vrste. Zato tudi ni čudno, da je bilo preloženo množično zborovanje, napovedano za jutri. Na ogromnem prostoru ob Savi in Donavi so že postavili orjaški oder, vrsto stebrov z ozvočenjem in izvedli kapilarno mobilizacijo po tovarnah, okrajih, ulicah, od hiše do hiše, od družine do družine.

Presenetljivo umerjeni ton beograjskega tiska poudarja samo soglasje o reformah. Politika brez pretiravanj poroča o nezaupnici predstavniku srbskega vodstva.

Vse to očitno odraža presenečenje srbske javnosti ob tako politično jasnem in soglasnem stališču vseh ostalih delov Jugoslavije, ki so zavrnili politiko centralizacije, predvsem pa nesprejemljive metode nasilnega spreminjanja oblasti. Zasedanje CK je bilo vsejugoslovansko usmerjeno, saj je spoštovalo ustavno ureditev in suverenost republik, bilo pa je tudi važen korak naprej na težavni in zapleteni poti demokratizacije, z ločevanjem partije od države in uvajanjem osebne odgovornosti.

Srbsko vodstvo je očitno na razpotju. Lahko sprejme časten kompromis in konstruktiven predlog slovenskega vodstva, tako da se umiri ozračje in premosti spore. Za to pa niso potrebne manifestacije, časnikarske kampanje in grozeče obtožbe. V celoti je treba podpreti predsedstvo CK ZKJ in predvsem izpolnjevati dogovorjeno. Vsi so se izrekli za gospodarsko reformo, pa čeprav prinaša težave, saj je edini stvarni izhod iz gospodarske krize, za kar je nujno potreben demokratičen postopek.

Druga varianta pa je nadaljnja borba za oblast z vsemi sredstvi, tako da se bodo Srbi zbirali na nacionalistično naravnanih mitingih, obenem pa se bo spopad s politične ravni prenesel na socialno. Ljudje so nezadovoljni, realni dohodki družin se znižujejo. Mnogi so na robu eksistenčnega obstoja. Ni težko zajahati demagoškega tigra socialnega nezadovoljstva. Miloševićev

NADALJEVANJE NA 2. STRANI

Po atentatu na izraelske vojake je zmeda v Libanonu še večja

Izrael že pripravlja krvavo maščevanje Laburistom se je zožil manevrski prostor

BEJRUT — Atentat, do katerega je prišlo predvčerajšnjim v tamponskem pasu na jugu Libanona in v katerem je umrlo sedem izraelskih vojakov, je povzročil pravo zmedo. Izraelska vlada se bo danes sestala na izredni seji in ni izključeno, da bo prišlo do ostrih represalij na račun Palestincev. Ministrski predsednik Ichak Šamir je namreč izjavil, da bo za vsako ceno izsledil zločince in jih primerno kaznoval. Napetost zaostruje tudi izraelski tisk, ki z velikim poudarkom poroča o atentatu, do katerega je prišlo samo nekaj dni pred izraelskimi političnimi volitvami.

Kar se tiče vojaških posegov, pa je obrambni minister Ichak Rabin izključil okrepitev vojaških enot v tamponskem pasu, čeprav očividci poročajo, da se je s tega področja izselilo že več ljudi prav iz strahu pred morebitnimi reakcijami Izraela. Oglasili pa so se tudi hezbolahi, ki so zagrozili, da bodo pobili izraelske talce, če bo Izrael začel z represalijami. Islamski integralisti, ki so prevzeli odgovornost za atentat, so se v zadnjih urah že organizirali in se podali na nekatera strateška mesta doline Bekaa, svoje vrste pa so okrepili predvsem v okolici Majduna.

Atentat in zmedo, ki ga je povzročil, pa je spretno izkoristila izraelska desnica z ministrom Ichakom Šamirom na čelu. Libanonski gverilci oziroma hezbolahi so krepko prekrižali načrte izraelskega podpredsednika, laburista Šimona Peresa, ki je svojo volilno kampanjo osredotočil na ustrezno rešitev palestinskega vprašanja. Šamiru je prav palestinski voditelj pred dnevi »ponudil« pomoč tako, da je prestavil datum sklicanja palestinskega državnega sveta na datum po volitvah. Šamirov Likud pa namerava odpraviti palestinsko vprašanje na manj ugleden način, in sicer tako, da bi Palestincem omogočil zelo omejeno upravno avtonomijo. Atentat je sedaj za Šamira in njegove jasen dokaz, da je mir na zasedenih področjih tako rekoč nedosegljiv in da bo treba nadzorstvo še poostriti. Kakorkoli že, Arafat bo tokrat držal besedo, glasnik PLO pa je tudi uradno napovedal, da bo zasedanje vsedržavnega palestinskega sveta med 12. in 14. novembrom v Alžiru. Na zasedanju bodo odločali o ustanovitvi palestinske vlade v izgnanstvu, svet pa bo moral razjasniti tudi položaj jordanskega kralja Huseina, ki se je odrekel suverenosti nad zasedenim arabskim ozemljem. PLO že več tednov razpravlja o proglasitvi neodvisne palestinske države ter o političnem zavezništvu z arabskimi državami. Zasedanja v Alžiru se bodo udeležile države članice varnostnega sveta OZN (ZDA, SZ, LR Kitajska, Francija in Velika Britanija). Številni politični opazovalci so prepričani, da se bo zasedanje zaključilo prav s proglasitvijo neodvisne palestinske države.

Po odstopu čilske vlade Pinochet bolj osamljen

SANTIAGO — Politični vozel se v Čilu počasi razpleta in možno je, da bodo v kratkem nastale nove večine, povsem realna pa je sklenitev sporazuma med blokom sredinskih strank in delom vojske, ki ne gleda z navdušenjem na Pinochetov politični program.

Poznavalci čilskih razmer si tako razlagajo včerajšnji odstop vseh ministrov in podtajnikov vlade notranjega ministra Sergia Fernandeza, ki v bistvu nadomešča Pinocheta na čelu vlade. Čilska vlada je sicer odstopila že neposredno po porazu generala Pinocheta na predsedniškem referendumu, njen odstop pa je bil takrat zavrnjen. Zelo verjetno pa bo Pinochet vztrajal pri določilih, ki jih navaja tamkajšnja ustava, in bo torej minilo še 14 mesecev, preden bodo volili novega predsednika države. Nič čudnega torej, če bo general, kot vse kaže, vključil v novo vlado več vojaških častnikov, ki so mu še ostali zvesti. Ko bodo znana imena novih ministrov, bodo jasni tudi generalovi nameni: ali se bo z opozicijo pogajal za miren prehod v demokracijo ali pa bo trmasto vztrajal pri določilih »svoje« ustave.

V Mariboru se je začelo 23. Borštnikovo srečanje

MARIJ ČUK

MARIBOR — *Zastor se je dvignil, pričele so se igre, igre v pravem in prenesenem pomenu, življenjski odblesk in življenje samo na odrskih deskah. Začelo se je 23. Borštnikovo srečanje, festival poklicnih gledališč in skupin, najpomembnejša tovrstna slovenska prireditev, ki združuje gledališko umetost našega celotnega jezikovnega prostora. Umetnost naj času in ljudem zrcalo kaže, je zapisala predsednica izvršilnega odbora BS Olga Jančar. Gledališka umetnost, čeprav velikokrat nerazumljena, velikokrat ne dovolj cenjena. Toda naj v simbole postavlja resnico, naj jo brez ovinkov pove, dobrodošla je in potrebna, skozi svoj svet predstavlja ta svet.*

Ta svet oziroma ožji, jugoslovanski in slovenski, je v svojem razmišljanju predstavil tudi sinočnji govornik na slavnostni otvoritvi Borštnikovega srečanja, predsednik RK ZSMS Jože Školč. Vsi vemo, kakšno je danes vzdušje v Sloveniji in Školč je govoril prav o tem. A vsemu navkljub se je Borštnikovo srečanje le začelo in bo deset dni narekovalo utrip in merilo pulz slovenskemu gledališču.

Res je, letošnji spored BS je nekoliko okrnjen, a kljub temu je prireditev ohranila svoje programsko jedro in bo ponudila v ogled najboljše predstave slovenskih gledaliških hiš v pretekli sezoni. Ena izmed teh je sinoči v poslopju mariborske Drame odprla tekmovalni spored. Šlo je za Vojake zgodovine Borisa A. Novaka, ki jih je režijsko obdelal Jože Babič, igrali pa člani domačega mariborskega gledališča.

Na Kosovu spet protestni shod

KOSOVO POLJE — Včeraj se je na protestnem mitingu Srbov in Črnogorcev na Kosovem polju zbralo okoli 20.000 ljudi, ki so vzklikali že znane parole. Miting je potekal brez transparentov, le s fotografijami tovariša Tita in vodilnih SR Srbije. Člana predsedstva CK ZKJ Marka Orlandića in predsednico predsedstva pokrajinskega komiteja ZK Kosova Kačušo Jašari so protestniki pričakali z žvižganjem, negodovanjem in obračanjem hrbta govornikoma.

Po dvajsetminutnem izražanju nezadovoljstva Marku Orlandiću in Kačuši Jašari se je večji del zbranih ljudi na mitingu odzval na poziv izvršnega sekretarja CK ZK Srbije Dobroslava Bjeletića, naj še enkrat pokažejo dostojanstvo in prisluhnejo govornikom. Prvi govornik Stevan Marinković je dejal, da 17. seja CK ZKJ ni izpolnila pričakovanj. Člani centralnega komiteja niso pokazali - razen deklarativno - da je problem Kosova tudi njihov problem. Pozdravljamo sklepe CK o reformi ZKJ in gospodarstva, sklepe o odgovornosti, sprejem ponujenih odstopov in oblikovanje delovne skupine za ugotovitev odgovornosti Kolj Široke, Azema Vlasija in Svetislava Dolaševića, je dejal Marinković.

Verjemite mi, da so jugoslovanski komunisti z vami, da niste sami, da bodo z vami vse številnejši kosovski komunisti, delavski razred Kosova, mladina in vse napredne družbene sile Srbije in Jugoslavije, je dejal član predsedstva CK ZKJ Marko Orlandić zbranim Srbom in Črnogorcem. Največji del od približno 20.000 prisotnih pa ni hotel poslušati Orlandića. Zapustili so dvorišče osnovne šole Aca Marović in se napotili na železniško postajo, kjer so izvedli vzporedni protest.

Popoldne so udeleženci mitinga soglasno sprejeli sklepe, ki so jih med tem pripravili »predstavniki vseh narodov iz vseh krajev Kosova«. V teh sklepih so zahtevali, da predsedstvo CK ZKJ zahteva od predsedništva pokrajinske konference ZK Kosova, da odstopijo v petih dneh, da pripadniki srbske in črnogorske narodnosti v predsedstvu PK to storijo takoj, da bi tako omogočili začetek razpleta kosovske drame. Od varnostnih organov so zahtevali, da zagotovijo učencem srbske narodnosti varno pot v šolo in v primeru, da tega ne storijo, zahtevajo odgovornost oziroma zamenjave.

Ustanovili so odbor za samoobrambo in obstoj Srbov in Črnogorcev na Kosovu in Metohiji, ki bo danes obiskal predsednika predsedstva ZK SZDLJ Božidarja Čolakovića in mu predstavil svoj program. Akviziter za knjižne zbirke v Prištini Krsto Dragaš pa je na shodu začel z gladovno stavko, ki jo bo prekinil, ko bodo odstopili Josip Vrhovec, Azem Vlasi, Kačuša Jašari in predsedstvo ZK Kosova. (dd)

Največ težav bo verjetno v letalstvu

Napovedi novih stavk v javnih prevozih

RIM — Tistim, ki nameravajo pogostoma potovati z javnimi prometnimi sredstvi, se obetajo hudi časi. Najbolj resno bo ogrožen letalski promet, do hudih zastojev pa bo zelo verjetno prišlo tudi na železniškem omrežju.

Na včerajšnji skupščini v Firencah so tako imenovane temeljne organizacije cobasov potrdile tridnevno stavko, ki se bo pričela 13. novembra ob 14. uri. Stavko so oklicali v znak protesta proti sklepu ministra za prevoze Santuza, ki je med zadnjo stavko nasilno vpoklical v službo 15 tisoč strojevodij. Na sestanku so bili prisotni delegati vseh italijanskih železniških odsekov, zato bo zelo verjetno stavka tri dni skoraj povsem ohromila železniški promet, če se Santuz ne bo tudi tokrat odločil za nasilen vpoklic stavkajočih.

Avtonomni sindikat nadzornikov poletov ANPCAT pa je zaenkrat preklical stavko, ki bi morala biti v ponedeljek 24. oktobra med 9. in 17. uro in v soboto 29. oktobra med 8. in 20. uro. K temu moramo sicer dodati grožnjo letaliških gasilcev, ki so napovedali vrsto stavk v podkrepitev njihovih sindikalnih zahtev. Tudi v tem primeru bi torej letala ostala v hangarjih. Razumljivo je minister Santuz sklep nadzornikov poletov sprejel z velikim zadovoljstvom. Napovedal je tudi sklic sestanka med predstavniki ministrstva, vodstva letalske družbe Alitalia in sindikalnimi predstavniki, na katerem »bodo izdelali program tehnoloških inovacij, organizacije dela in izboljšanja uslug«.

V poslanski zbornici se je začela razprava glede sprejetja zakona, ki bi urejeval stavke v pomembnih javnih službah. Poročilo je imel demokristjan Borruso, ki je izrazil željo, da bi zakon sprejeli v začetku decembra, neposredno po odobritvi finančnega zakona za naslednje leto.

Tajnik PSI se bo do nedelje mudil v ZDA

Enotni evropski trg in razorožitev v pogovoru med Craxijem in Reaganom

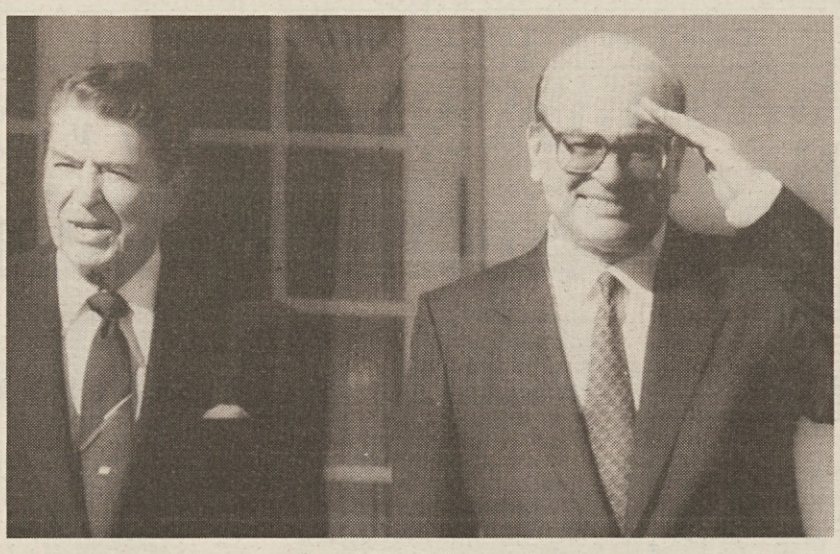

Predsednik Reagan in Craxi pred Belo hišo (Telefoto AP)

WASHINGTON — Tajnik PSI Craxi je včeraj začel svoj obisk v ZDA, kjer se bo mudil do nedelje. V Beli hiši ga je sprejel predsednik Reagan, njun pogovor pa je slonel predvsem na vprašanju varnosti in razorožitve ter na učinkih, ki jih bo združena Evropa imela na sodelovanje med Italijo in ZDA. Craxi je dejal, da je treba proces zbliževanja med ZDA in SZ dosledno nadaljevati in da je treba čimprej ustvariti ustrezno ravnotežje med obema velesilama.

Kar se tiče odnosov med združeno Evropo in ZDA, je tajnik PSI poudaril, da ne želi, da bi Evropa leta 1992 postala nekakšna zaprta trdnjava, pač pa, da bi se nadaljevala politika vsestranskega zbliževanja. Kar se tiče Sredozemlja, pa se je Craxi zavzel, da bi čimprej rešili problem Palestincev in Izraelcev, saj napetost na Bližnjem vzhodu hudo ogroža razvoj evropskega trga.

Stambuh o razpravi v CK ZKJ

BEOGRAD — Izvršni tajnik srbskega CK univerzitetni profesor Vlado Štambuh je bil včeraj v izjavi našemu poročevalcu iz Beograda izredno pomirljiv. Poudaril je pozitivne zaključke zasedanja centralnega komiteja, ki so po mnenju srbskega vodstva v jugoslovanski opredelitvi izvajanja reforme in reševanja kosovskega problema ter v kadrovski preosnovi. Glede nezaupnice Čkrebiću pa je menil, da je bil njegov odstop korekten in da je CK ZKJ sklenil, da o tem ne glasuje takoj, temveč na prihodnjem zasedanju. Sedaj bodo srbski komunisti preverjali celotno kadrovsko spremembo in v skladu s statutom tudi spremembo tretjine članov CK, kot je bilo predvideno na zasedanju. Ob tej priložnosti bodo seveda govorili tudi o Čkrebiću in o njegovem delu ter o njegovi odgovornosti. Prepričani pa so, da bo ocena dobra. Vodstvo srbskega CK meni, da je bilo glasovanje o zaupnici nekorektno in da v resnici ni bilo uperjeno proti Čkrebiću, temveč se je hotelo z njim doseči nekaj drugega. Ne bodo sklicali izrednega zasedanja CK, ker za to ni nobenih razlogov. Prav tako ne bo več nobenih manifestacij, ne ljudskih zborovanj, ker je na dnevnem redu normalno partijsko in drugo delo, predvsem izvajanje reform.

Predsednik CK ZK Srbije Slobodan Milošević pa se je včeraj zjutraj od 7.00 do 8.30 razgovarjal z aktivom tovarne Rakovica, ker je delavcem obljubil, da bo to storil takoj po zaključku seje CK. Temu sestanku, je izjavil Štambuh, niso hoteli dati večjega poudarka, ker je šlo predvsem za izpolnitev obljube. (bs)

● Dileme

NADALJEVANJE S 1. STRANI

govor na zasedanju centralnega komiteja je že bil na tej liniji, saj je govoril o bogatih in revnih. Demagoško je bil učinkovit in prepričljiv, in ne samo za Srbe. Najbrž je njegov govor odjeknil tudi drugod. To pa pomeni spodbujanje socialnih nemirov, ustvarjanje napetosti tudi po drugih predelih Jugoslavije in s tem oblikovanje drugačne večine, ki naj na brezobziren način sprevrže oblast. Taka politika pa bi preprečila ali vsaj zaustavila izvajanje gospodarske in politične reforme, ki lahko edina izvleče skupni jugoslovanski voz iz blata krize.

Nezaupnica Miloševićevemu človeku ne more biti dolgotrajno mobilizacijsko sredstvo množic, vendar to lahko postanejo nerešeni socialni problemi.

17. zasedanje CK je kljub vsemu marsikaj spremenilo. Predvem je prišla na dan soglasnost glede številnih tem in Miloševićeva politika je bila povsem izolirana. V njegovem vodstvu so nastale nekatere razpoke, ki so morda celo prvi rahli znaki diferenciacije. Vendar pa Milošević še vedno uživa nesporno podporo srbskih ljudi in ne samo partije, ker je ponekod prepričljiv, predvsem takrat, ko zahteva spremembe in zamenjave ljudi, ki so krivi za krizo. Bistvo spora je namreč v metodi in končnem cilju. Demokratična metoda utrjuje demokracijo in sožitje, nedemokratična pa unitarizem in nacionalni razkroj.

Odgovora na nakazano dilemo žal ni, čeprav so prvi znaki spodbudni. Enostavne rešitve ni, ker je položaj izredno zapleten. Prav gotovo pa je Jugoslavija v teh dneh kljub vsemu naredila nov, važen korak naprej, k večji demokratičnosti in k večji stabilnosti.

Slovenska SZDL obsodila poročanje srbskega tiska

LJUBLJANA — Razprava, ki jo je v pismeni obliki oddal na sedemnajsti seji centralnega komiteja ZKJ polkovnik dr. Voislav Vasileski in ki so ga v Dnevniku v sredo objavili pod naslovom: »Pripadnikom JLA v Sloveniji grozi genocid...«, je izzval precejšnje vznemirjenje med bralci. Včeraj pa so polkovnikove trditve ostro obsodili tudi člani izvršnega odbora predsedstva republiške socialistične zveze, ko so govorili o vse hujših napadih dela jugoslovanskega, posebej beograjskega tiska na Slovenijo in njene legalno izvoljene predstavnike.

Podtikanja in laži, ki si jih je dovolil dr. Vasileski, pravi SZDL, vznemirjajo in bolijo. Kažejo pa tudi na dvoličnost, ko gre za netenje mržnje med narodi. Medtem ko Vasileski v imenu vojske več ali manj javno kleveta vso republiko in njene prebivalce in nič ne kaže, da bi se mu zaradi tega skrivil las na glavi, pa za manjše »primere« ljudi drugod zapirajo. Beseda genocid je postala ta čas najbolj uporabljena beseda. A je ne izgovarjajo neuki ljudje, marveč doktorji, profesorji, politiki, ki bi morali vedeti, kaj pomeni. Genocid je namreč pomor, rodomor, torej fizično iztrebljanje tisočev ljudi. Gre v Sloveniji nad pripadniki JLA resnično za genocid, ali pa ga nekateri namenoma uporabljajo, da bi še hitreje zanetili nacionalistične ognje?

Posebej nevzdržne so trditve, da Svetu za zaščito človekovih pravic in svoboščin ni mar pripadnikov drugih narodov, ki živijo v Sloveniji. Včeraj smo na SZDL slišali, da so prišle na naslov sveta tri vloge, od teh sta dve taki, kjer gre najbrž za šikaniranje s strani sosedov. So pa v tem času dobili v obravnavo kar dvajset primerov iz drugih republik, kjer gre za kršenje človekovih pravic tamkajšnjih ustanov, organizacij nad njihovimi ljudmi. Skrajno neokusno pa je v prah poteptati Bavconova prizadevanja za bolj humano kazensko zakonodajo, ko bodo »nekatere republike in pokrajine še dolgo rabile samo črni kruh in ne lastnega kazenskega zakona.«

Kaj torej storiti? Člani izvršnega odbora so menili, da je treba o pismenem prispevku dr. Voislava Vasileskega obvestiti člane slovenskega CK, pa naj se, ker gre za člane jugoslovanskega partijskega CK tam opredelijo do spornega in žaljivega teksta.

NADJA MAVRIČ

Senat odobril zakonski osnutek o odškodnini za imovino v coni B

RIM — Tudi senat je včeraj dokončno odobril zakonski osnutek o ratifikaciji in izvajanju sporazuma med Italijo in Jugoslavijo za dokončno ureditev obveznosti, ki jih predvideva 4. člen osimskega sporazuma in ki zadevajo odškodnino za bivšo italijansko imovino na območju nekdanjega Svobodnega tržaškega ozemlja. Gre za obvezo Jugoslavije, da izplača Italiji kot odškodnino za razlaščena premoženja v bivši coni B 110 milijonov dolarjev, in sicer v 13 letnih obrokih z začetkom odplačevanja 1. januarja 1990, ter da vrne imetja 179 istrskim beguncem.

Kot smo že poročali, je bil v senatu imenovan za poročevalca tega zakonskega osnutka slovenski senator Stojan Spetič, kar je dokaj nenavaden in redek pojav v zakonodajni praksi, glede na to, da je sen. Spetič predstavnik opozicije v senatu. Komisija je njegovo poročilo in zakonski osnutek soglasno odobrila in ju včeraj predložila v razpravo senatni skupščini.

Razprave pa dejansko ni bilo. Samo poročevalec Spetič, ki se je seje udeležil takoj po povratku z uradnega potovanja po Kitajski in pred novim uradnim potovanjem v Avstralijo, je k svojemu priloženemu poročilu dodal nekaj misli. Poudaril je pomen te ratifikacije, zlasti v trenutku, ko je Jugoslavija zaradi svojih družbenopolitičnih in gospodarskih težav v ospredju svetovne pozornosti. Zato je vsak ukrep, ki prispeva k stabilizaciji odnosov, spoštovanju mednarodnih pogodb in torej k ustvarjanju pogojev za razširitev gospodarske kooperacije, dokaz prijateljstva do Jugoslavije. Ta ukrep je še zlasti pomemben, ker obravnava po eni strani pravice ljudi na meji in s tem gotovo prispeva k izboljšanju sožitja, po drugi strani pa jamči za realizacijo infrastruktur, ki bodo služile za povečanje gospodarske integracije obmejnih dežel. Prav je, da je prišlo do ratifikacije tudi zato, je še dodal sen. Spetič, ker je treba takšne mednarodne sporazume, kot je osimski sporazum, spoštovati v celoti, s posebnim oziroma na vse tiste dele, ki zadevajo pravice in življenje ljudi ob meji.

V imenu vlade je izrazil soglasje podtajnik za zunanje zadeve Gilberto Bonalumi, nakar je senatna skupščina soglasno odobrila ratifikacijski zakon. K razparvi je bil sicer prijavljen tržaški senator Arduino Agnelli, a ga ravno tedaj ni bilo v dvorani. Predsednik skupščine ga je dvakrat pozval, a kadar je končno prišel v dvorano, je bilo glasovanje že mimo.

DUŠAN KALC

Ocena italijanskih poročevalcev: Milošević poražen, toda kaj sedaj?

Čeprav z nekoliko manjšim poudarkom kot dan prej, ko je bil spopad še v teku in izid negotov, je bila razprava v centralnem komiteju ZKJ tudi včeraj ena od glavnih tem, ki so jih obravnavali italijanski časopisi. V svojih naslovih listi poudarjajo predvsem poraz Slobodana Miloševića pri tajnem glasovanju za zaupnico predsedstvu CK, ob tem pa pripominjajo, da po 17. plenumu ne bo v državi nobenega bistvenega preokreta.

Dan po plenumu, ugotavlja Corriere della sera, je Jugoslavija takšna kot je bila na dan pred njim. Isti so njeni problemi, iste so sredobežne sile, ista je nesposobnost (ZKJ) dojemanja, da se v enopartijskem sistemu stranka na oblasti ne more rešiti, če se skuša utrditi le na okopih kontinuitete. ZKJ bi se bila lahko opredelila za centralistično restavracijo, kot je predlagal Milošević, izbrala pa je imobilnost. In tako tvega, da se njen uspeh v boju s Srbijo spremeni v Pirovo zmago. Premagani Milošević pa se morda že naslaja ob misli na revanšo.

Kompromis ne zadostuje, poudarja Il manifesto, ki ugotavlja, da sta predsednik predsedstva SFRJ Dizdarević in predsednik predsedstva CK Šuvar pozivala nasprotnike k strpnosti in umirjenosti, a sta naletela na skoraj gluha ušesa. To je posledica rotacije, ki jo je izumil Tito, saj predsedniki z enoletnim mandatom spominjajo na tiste voditelje, ki so sicer na prestolu, dejansko pa ne vladajo, ker nimajo oblasti. Maršal Tito, dodaja list, se je vselej predstavljal kot Jugoslovan in je zavračal vsakršen namig na svoje hrvaško poreklo. Slobodan Milošević se predstavlja kot Srb in Jugoslovan, kar ni povsem isto. Miloševićeva kampanja bo najbrž uspešna, vendar bodo psovke, s katerimi so se tovariši obdelovali v CK, imele nedvomne posledice. Ko se tovariši obmetavajo s »tatovi« in »fašisti«, ni dovolj preosnova CK za pomiritev duhov. Jugoslovanska kriza, ki je tako bruhnila na dan, je veliko resnejša kot navaden prepir med tovariši.

Najbolj zanimiva pa je ocena, ki jo je o zasedanju CK dal Milovan Gilas sodelavcu Republice Edwardu Steenu. »Vsi ti levičarski reformatorji,« je dejal Gilas, »niso iskreni, ko trdijo, da želijo boljši komunizem. V resnici niso zadovoljni s komunizmom kot takim. V ozadju vsega kar se dogaja, je prav to. Nihče ni zadovoljen s sistemom, tudi razred na oblasti ne, ker ga ne mora upravljati, kot je bil vajen.«

Po Gilasovem mnenju je eden od ključnih dejavnikov jugoslovanske krize zdomstvo. Milijoni delavcev so v tujini spoznali, da zahodni sistem deluje veliko bolje od vseh drugih. In z njimi je to spoznala tudi vsa Jugoslavija. Samoupravljanje pa je v bistvu samo priznalo krajevnim funkcionarjem pravico in možnost poseganja, ki jo je prej imela osrednja partijska oblast.

Gilas je tudi mnenja, da Slobodan Milošević ne bo mogel osvojiti federacije zaradi upiranja ostalih republik, predvsem Slovenije in Hrvaške. In tudi na pomoč vojske ne more računati, ker vojaški poveljniki niso neumni, poleg tega pa so po nedavni aferi Janša v Sloveniji veliko bolj previdni.

Vsekakor pa je Gilas prepričan, da bo Jugoslavija preživela krizo, čeprav so sredobežne sile zelo močne. Pogoj za preživetje pa je zadovoljiv sporazum med Srbijo in dovolj močno, bolj odločno in učinkovito osredjo oblastjo, ki bi prav zato lahko priznala še večje pristojnosti posameznim republikam. Alternativa taki rešitvi pa je po Gilasovem mnenju lahko samo razkroj države.

Protest prebivalcev skopskega Čaira

SKOPJE — V makedonskem glavnem mestu so imeli svojevrsten protestni shod: pred mestno hišo se je zbralo 300 prebivalcev skopskega naselja Čair, ki naj bi jim mestne oblasti porušile hiše. V naselju, ki je na Dižonski ulici - z izjemo 28 hiš - zraslo brez slehernih dovoljenj, je 1.700 »črnih« poslopij, v katerih živi okrog 12.000 ljudi.

Problem divjega naselja je toliko večji, ker gre večinoma za zelo siromašno prebivalstvo, večinoma albanske narodnosti. Mestni funkcionarji so obljubili, da bodo preskrbeli zasilna bivališča vsem, ki imajo v rokah pogodbe o nakupu zemljišč, taki pa so seveda v manjšini.

Novinarji iz F-JK pri italijanski skupnosti v Kopru

KOPER — Republiški komite za informiranje SR Slovenije je v sodelovanju z deželnim tiskovnim uradom Furlanije-Julijske krajine organiziral dvodnevni obisk skupine novinarjev iz naše dežele v Sloveniji. Obisk se je začel včeraj v Kopru, kjer je v prostorih skupščine občine Koper bila okrogla miza o aktualnih problemih in trenutnem položaju italijanske narodnostne skupnosti v Sloveniji. Pogovor je vodil predsednik samoupravne interesne skupnosti za prosveto in kulturo italijanske narodnosti Giuseppe Debernardi, udeležili pa so se ga predstavniki italijanske narodnosti in njenih organizacij, pa tudi predstavniki republiške vlade in slovenske SZDL.

V pogovoru so prišli na dan problemi, ki v sedanjem zapletenem političnem in gospodarskem trenutku v Sloveniji in širše v Jugoslaviji, najbolj žulijo italijansko skupnost, ki živi v Sloveniji in Hrvatski. Italijani imajo de iure enake pravice v obeh republikah, de facto pa je njihov položaj v Sloveniji različen od onega v Hrvatski. Kakorkoli že, se stanje na Hrvaškem izboljšuje in obstaja upravičeno upanje, da bo Uniji Italijanov kmalu uspelo odpreti svojo podružnico na Cresu. Gospodarska kriza, ki pretresa Jugoslavijo, vpliva logično tudi na pripadnike italijanske narodnosti in na njihove organizacije. Kljub temu da je Slovenija dosledno spoštovala svoje obveze za financiranje italijanskih organizacij, kot je poudarila predstavnica izvršnega sveta, je finančno stanje teh organizacij vse prej kot zadovoljivo.

S tem v zvezi so ugotovili, da so v teku prizadevanja za oblikovanje v okviru italijanske skupnosti takega podjetja, ki bi lahko računalo na finančna sredstva, ki izhajajo iz italijansko-jugoslovanskega sporazuma, ki so ga podpisali v prvih mesecih letošnjega leta v Rimu ob robu Mikulićevega obiska v Italiji. Gre za približno 500 milijard lir, ki so namenjeni razvojnim načrtom na področju znanstvenih, gospodarskih in industrijskih dejavnosti.

Govor je bil tudi o zastopstvu Italijanov v družbenopolitičnih organizacijah. S tem v zvezi so ugotovili, da je številčnost še kar zadovoljiva, kakovost pa še ni na zadovoljivi ravni. Kar zadeva upadanje števila pripadnikov italijanske manjšine v Jugoslaviji pa so ugotovili, da se po drugi strani vpis otrok v italijanske šole veča, saj je vedno več otrok iz mešanih zakonov, katerih starši so se zavedali koristnosti vpisa lastnih otrok v italijanske šole. Pa še beseda o popisu: s tem v zvezi je predstavnik tako imenovane Skupine 88, ki združuje pripadnike večinskega in manjšinskega naroda, dejal, da sicer niso proti popisovanju po narodnosti, da pa so odločno proti, in s tem so se strinjali vsi, da bi pogojevali pravice narodnostne skupnosti z njeno večjo ali manjšo prisotnostjo na teritoriju.

IVAN FISCHER

Hude plohe v Furlaniji

Voda preplavila Videm in Spilimbergo z okolico

VIDEM — Izjemna ploha je včeraj zjutraj paralizirala Videm. Od 7.30 do 9.30 je padlo 110 milimetrov dežja in voda je preplavila številne mestne ulice. Vdrla je v kletne prostore trgovin, skladišč, v sedež vojaškega okrožja in številne hiše.

Listje je zamašilo pokrove jaškov in voda ni mogla več odtekati. Preplavila je ulice v središču mesta, nekatere trge in ceste, ki povezujejo Videm z okolico in vso deželo. Zaradi tega se je promet zaustavil prav v predmestju. Dolge kolone avtomobilov so čakale, da se ploha umiri in da voda odteče. Pri tem je treba pomisliti, da je prav Videm srce Furlanije in da je v jutranjih urah tu največ prometa. Številni ljudje prihajajo v mesto na delo, ploha pa je ta dotok zaustavila. Dejstvo je, da so v številnih uradih pričeli z delom z večjo zamudo. Tudi šolski pouk se je pričel z dobro uro zamude.

Izjemno veliko dela so imeli gasilci in mestni redarji, ki so morali poseči z vsemi razpoložljivimi silami.

Zaradi plohe pa je prišlo tudi do številnih prometnih nesreč. Kot poročamo na drugem mestu, je bil s tega stališča za Furlanijo črn dan. Po dolgi suši so bile ceste "umazane", vsak avtomobilist pa bi moral vedeti, da se z dežjem ustvari tenka, lepljiva plast, ki je izjemno nevarna. Večje plohe so se vlile tudi v bližnji okolici Vidma, medtem ko ni bilo problemov V Čedadu in hribovitih predelih.

Nenavadno močne plohe pa so hudo prizadele Spilimbergo in okolico (v pordenonski pokrajini). Tu je najhuje deževalo v noči med sredo in četrtkom, poplave pa so povzročile več sto milijonov škode. Voda je vdrla v tovarne, trgovine, stanovanja in hleve. Župan Spilimberga Ettore Rizzotti je včeraj zjutraj poslal telegram deželnemu vodstvu za civilno zaščito. Lastniki poškodovanih poslopij pa so klicali mestne redarje, da bi ocenili škodo. Lastniki zemljišč pa so morali čistiti jarke, ki jih je zasula zemlja.

K sreči se je dež v Furlaniji umiril že v poznih jutranjih urah. Vremenoslovci pa predvidevajo, da se bo v kratkem zvremenilo. Vsekakor pa je letošnje vreme zelo neugodno; po hudi suši, ki je močno prizadela kmetovalce, je prišlo do nenadne vremenske spremembe in hudih ploh, ki so povzročile dodatno škodo. Vse kaže, da bo morala deželna uprava globoko seči v žep in priskočiti na pomoč prizadetim.

Pogovor s predsednikom ZKO Koper F. Štromarjem

S konkretnim delom uresničujemo skupni slovenski kulturni prostor

KOPER — Več kot štiri tisoč aktivnih članov Zveze kulturnih organizacij koprske občine je nedvomno pritrdilo ugotovitvi, da je kulturno življenje v koprski občini dokaj razgibano. Kako so ga ocenili na redni letni konferenci člani ZKO, katere so posebnosti v delovanju te organizacije, kakšni so odnosi z zamejstvom, imajo težave z denarjem...? O tem smo se pogovarjali s predsednikom ZKO Koper Friderikom Štromarjem.

ZKO se je pred leti znašla v krizi, danes pa je dejavnost zelo razgibana in hvaljena!

»Pred štirimi leti smo se res znašli v nič kaj prijetni situaciji. ZKO se je soočala s kadrovskimi in prostorskimi problemi in prva naloga novega predsedstva je bila rešitev tega vprašanja. Predsedstvo smo oblikovali predvsem iz ljudi, navdušencev, ki so hoteli kulturniškemu utripu v naši občini dati nekaj novega, nekaj več,« pravi Friderik Štromar in dodaja: »Odločili smo se, da bomo uredili razmere, odnose, se v politiki opredelili za smer, ki lahko dolgoročno obrodi sadove. Naša osnovna linija je bila vzgoja mladega rodu, preseči pa smo morali tudi nekakšen tradicionalizem, ki je "poveličeval" samo glasbeno dejavnost (pevske zbore), ostalo pa je bilo zvečine bolj ali manj zanemarjeno. V zadnjem letu smo pri tem naredili izjemen premik, moram pa dodati, da so bile za to potrebne tudi velike priprave. Trajale so vsaj dve leti. Rezultati dela vseh - nas v predsedstvu in uigrane ekipe strokovnih služb, kjer že pogrešajo pomoč, nove moči - so vidni. Pa ne samo v številkah.«

Darja Birsa iz Zveze slovenskih kulturnih društev je posebej opozorila na vaš prispevek k oblikovanju enotnega slovenskega kulturnega prostora. Dobili ste laskavo oceno, da ste najboljša obmejna ZKO? Kako sprejemate to?

»Hvala na naš račun je bilo na konferenci morebiti celo preveč. Res pa je, da smo z zamejstvom v zadnjih letih oblikovali, spletli tako čvrste vezi, kot jih imajo le malokje. Precej naših društev, krajevnih skupnosti, šol je pobratenih s podobnimi ustanovami v zamejstvu. Ne oblikujemo, vzpostavljamo stikov s pismi, deklaracijami, pač pa tudi osebno; mi gremo čez mejo, oni pa tudi. Vsak vsakomur pomaga, ko je treba, in pri tem gre za organizacijo kulturnih prireditev kot za strokovno pomoč. Taki pristni, osebni stiki veliko pomenijo in veseli smo, da nas zamejci uvrščajo med tiste, ki veliko in konkretno prispevamo k oblikovanju enotnega slovenskega kulturnega prostora.«

Sicer pa specifika vašega delovanja ni samo omenjeno sodelovanje z zamejstvom in vzgoja mladega rodu.

»Ko govorimo o našem delu, je treba poudariti, da smo v naše okvire pritegnili tudi italijansko skupino Antonio Gramsci, kar daje našemu delovanju svojstven pečat. V okviru ZKO že nastaja gledališka predstava v italijanskem jeziku, kar pa doslej tudi ni bilo izključeno, saj smo sodelovali tudi z reškim gledališčem Ivan Zec. In ne samo to. Tudi KUD Bratstvo, ki šteje nad 130 članov, je povezano z nami. Društvo, ki povezuje ljubitelje kulture z neslovenskega govornega področja, se je lepo vključilo v naš koncept, saj si želimo, da bi Slovenci spoznavali kulturo, običaje drugih narodov, prav pa je, da se zgodi tudi obratno. To lahko omogočajo člani tega društva.«

Razgibana dejavnost bržčas povzroča tudi probleme, ki niso povezani samo s »tradicionalnim« pomanjkanjem denarja?

»Težavam z denarjem se nismo mogli izogniti niti mi. Toda uspelo nam je izpeljati precej prireditev. Zato, ker v ZKO dela precej ljudi, ki so kulturi predani zato, ker jo imajo v srcu, ne pa zato, ker bi s tem radi služili denar. Brez tega denarja seveda ne gre in našli smo ga toliko, da smo tudi mladim kulturnim ustvarjalcem pomagali pri izdaji njihovih prvih del, razvili smo tudi domoznansko dejavnost, saj ima tudi slovenski del Istre zanimivo kulturo, ki jo velja zabeležiti, ohraniti. Marsikaj od tega lahko ostane zabeleženo le, če se bomo potrudili za to. Očitno pa se bomo v kratkem morali truditi tudi za to, da bomo ob prenovljenih gledaliških prostorih - ti že postajajo pretesni za vse naše dejavnosti - iskali nove. Najmanj, kar bomo potrebovali bodo skladiščni prostori. Gre za obrobno zadevo, ki pa je nujna tudi za naše delo. Ob zaključku naj povem še, da tudi v združenem delu s stalno podporo (Tomos, Luka) in občasnimi sponzoriranji (od Cimosa do Iplasa in Lame) zadnje čase več prispevajo za razvoj kulturnega utripa v občini in na Obali.«

Dušan Grča

Seminar o vzgoji in šolanju otrok v bolnišnicah

LJUBLJANA — S slavnostno otvoritvijo v osrednji dvorani medicinske fakultete se je včeraj začel tridnevni prvi evropski seminar o vzgoji in šolanju otrok v bolnišnici. Pokrovitelj srečanja je organizacija Združenih narodov za prosveto, znanost in kulturo (UNESCO) v sodelovanju s svetovno zdravstveno organizacijo (WHO), pobudnik pa pediatrični oddelek kirurških strok, ki je prvi evropski seminar tudi sklical skupaj z mednarodno akademijo za pediatrično interdisciplinarno šolanje, združenjem pediatrov Jugoslavije in še posebej njegovo slovensko sekcijo in zavodom SR Slovenije za šolstvo.

Do prvega evropskega seminarja o vzgoji in šolanju otrok v bolnišnici je prišlo le pet mesecev potem, ko je evropski parlament sprejel listino o otrocih v bolnišnici, katere sedmi člen priznava vsakemu otroku pravico do igre, razvedrila in vzgoje med bivanjem v bolnišnici.

V treh dneh si bo množica jugoslovanskih in tujih strokovnjakov izmenjala izkušnje na področju vzgoje in izobraževanja otrok v evropskih bolnišnicah, o interdisciplinarnem sodelovanju predšolskih vzgojiteljev in učiteljev, o sodobnih metodah dela in njihovi uporabi.

Ogledali si bodo vzorno urejene pediatrične oddelke Univerzitetnega kliničnega centra v Ljubljani, se delno seznanili s slovensko kulturo in obiskali Škocjanske jame, ki so, tako kot prvi evropski seminar o vzgoji in šolanju otrok v bolnišnici, pod patronatom UNESCO. (D. V.)

Za posledicami prometne nesreče

V tržaški bolnišnici umrl še drugi 10-letni dvojček

V tržaški bolnišnici je kljub prizadevanju zdravnikov izdihnil 10-letni Alan Morsut iz Terza pri Ogleju. Fantek je podlegel poškodbam, ki jih je dobil v prometni nesreči, v kateri je umrl tudi njegov dvojček Tomas. Do strašne družinske tragedije je prišlo v sredo zvečer na križišču med Terzom pri Ogleju in državno cesto za Gradež. Otroka sta se vozila z regato, ki jo je upravljal njun 46-letni oče Nerino Morsut. V avtomobilu sta sedeli še 18-letna hči Deborah z 22-letno prijateljico Cristino Quargnali. Na usodnem križišču je voznik regate zavozil do sredine ceste ter nato pogledal na levo in desno, da bi se prepričal, če lahko nadaljuje pot. V tistem trenutku pa je s precejšnjo hitrostjo privozil fiat 131. Za volanom je sedel 23-letni Massimiliano Sandrigo iz Ogleja. Voznik je v zadnjem trenutku opazil regato, na žalost pa je bilo za zaviranje že prepozno. Fiat 131 se je z vso silo zaletel v regato.

Posledice prometne nesreče so bile strašne. Kljub hitremu posegu Rdečega križa, je mali Tomas izdihnil že med prevozom v bolnišnico v Palmanovi. Tudi življenje dvojčka Alana je viselo na nitki in zdravniki so ugotovili, da je klinično že mrtev. Kljub temu so poskusili vse, da bi mu rešili življenje. Ker mu v Palmanovi niso mogli pomagati, so ga okrog polnoči z rešilcem odpeljali na oddelek za oživljanje katinarske bolnišnice. Tržaški zdravniki so malčka takoj položili na operacijsko mizo in kirurški poseg je trajal skoro do devetih zjutraj. Na žalost Alanu ni bilo več mogoče pomagati. V prometni nesreči si je namreč poškodoval ledvice in dobil še vrsto drugih nevarnih notranjih poškodb. Razžaloščeni sorodniki so menda že dovolili, da zdravniki mrtvima dvojčkoma odvzamejo zdrave organe, ki naj bi jih presadili.

V prometni nesreči so se poškodovali tudi oče, sestra dvojčkov, njena prijateljica in voznik drugega avtomobila. Zdravniki so ugotovili, da nihče od ranjencev ni v življenjski nevarnosti.

Smrtna nesreča na cesti za Videm

Na državni cesti Videm - Lignano je včeraj prenehalo biti srce 44-letne Adelaide Azzolini iz Pozzuola. Ženska je bila žrtev prometne nesreče, ki se je pripetila včeraj dopoldne.

Zaradi okvare tovornjaka je na omenjeni cesti nastala dolga kolona vozil. Prometni policisti, ki ugotavljajo vzroke nesreče, domnevajo, da je Azzolinijeva prehitevala kolono. Iz nasprotne smeri pa je v tistem trenutku privozil poštni furgon. Trčenja ni bilo več mogoče preprečiti in avto se je z vso silo čelno zaletel v furgon.

Ko so prispeli reševalci, je bila Azzolinije že mrtva. Zdravniki so ugotovili, da je smrt nastopila v trenutku. Voznik poštnega furgona pa se v nesreči ni nevarno poškodoval.

Slaba vidljivost in neprekinjen dež so povrzočili še vrsto prometnih nesreč. Gmotna škoda je precejšnja, noben voznik pa na srečo ni hudo ranjen.

V Beljaku predstavili Molinarijevo knjigo

BELJAK — Prisrčen večer, ki je privabil nepričakovano veliko ljudi iz Beljaka, pa tudi iz Kranjske gore in z Jesenic. To je bila predstavitev štirijezične knjige Paola Molinarija v kulturnem središču Kongresshaus v Beljaku. Knjigo z italijanskim naslovom Gradini je predstavil prof. Josip Tavčar, ki je v svoji predstavitvi izpostavil predvsem pomen večjezičnih knjig. Tudi take knjige so namreč znak, da se odnosi na stičišču treh kultur postopno spreminjajo. Po daljšem obdobju sporov in nerazumevanj si morda postopno utira pot drugačno ozračje, h kateremu nedvomno lahko prispevajo večjezične knjige. Pri tem velja omeniti, da je ravno prof. Tavčar pred nekaj leti pozval k objavljanju tovrstnih knjig.

Večera, med katerim so odprli razstavo slikarke Antonie Fedon iz Belluna, sta se udeležila tudi deželni odbornik za kulturo Josef Neubauer in občinski odbornik Dieter Hasslinger. Molinarijeve poezije je v nemščini bral član celovškega gledališča, medtem ko sta jih v italijanščini in slovenščini brala avtor sam in prof. Tavčar.

Nova knjižnica v Hrpeljah

V oktobru, mesecu knjige, si lepšega dogodka ni zamisliti, kot da se v nekem kraju odpre knjižnica. Zamisel Kosovelove knjižnice v Sežani, da bi tudi v Hrpeljah odprli knjižnico, je že zelo stara. Iz leta v leto je ostajala neuresničljiva predvsem zaradi pomanjkanja denarja.

Končno se je za knjižnico zavzela tamkajšnja krajevna skupnost, ki je uredila prostor v Zadružnem domu in s pomočjo delovnih organizacij poskrbela tudi za opremo. Matična knjižnica v Sežani pa je zbrala začetni fond, ki je nekaj več kot 2.000 knjižnih enot. Knjižnica bo odprta dvakrat tedensko in sicer ob torkih od 12. do 17. in petkih od 13. do 18. ure. (A. N.)

Dober začetek jesenskega ribolova

IZOLA — Začetek jesenske ribolovne sezone je po ulovu v prvem oktobrskem luninem mraku za izolske ribiče dokaj spodbuden. V tem mesecu so ribiči Delamarisa s petimi plavaricami in tremi pari ladij s povlečnimi mrežami nalovili 650 ton rib, pri čemer je potrebno dodati, da bi bil ulov še izdatnejši, če bi imeli na voljo dovolj zabojev za spravilo rib. Med glavno ribolovno sezono se je torej pojavil stalni problem, kako zagotoviti zadostno količino zabojev za spravilo rib. Težava je v tem, ker precej polne embalaže leži v hladilnici, ki je sproti polnijo tudi z ribami, ki jih sedaj nalovijo. Od nalovljene drobne plave ribe gre namreč še vedno 80 odstotkov ulova v hladilnico in bo namenjena predelavi, medtem ko je 20 odstotkov dnevnega ulova namenjenih oskrbi ribarnic in večjih grosistov.

TIM

COLLEEN McCULLOUGH

Prevedla Breda Konte

83.

Oh, John, enostavno ne vem, kaj naj storim? Če bi mislila, da obstoji kakšna možnost, da bo Tim pozabil na to, bi bilo drugače, bi že nekako našla moč za to. Vendar vem, da ne bo pozabil in kadar ga zalotim, da me gleda, me... veste, Tim ni eden tistih preprostežev, ki si ne morejo ničesar zapomniti. Sposoben je dojeti in zacementirati spomine, če so nanj naredili velik vtis ali pa jih je dolgo ponavljal. Vsakič, ko me pogleda, se spomni, ni pa dovolj bister, da bi to skril. Jezen je in prizadet in čeprav razume, da se to ne sme več ponaviti, ne bo nikoli prav razumel, zakaj je tako.«

»Ste imeli v mislih kakšno rešitev, Mary?«

»Pravzaprav ne. Ali je kje morda kakšen dom, kjer lahko prebivajo ljudje, kot je Tim, ki so telesno odrasli, duševno pa še otroci, kadar ostanejo sami in nimajo več družine? Če bi živel v takem domu, bi ga lahko jemala s seboj ob koncu tedna. To bi zmogla.«

»Ste pomislili še na kaj drugega?«

»To, da ga ne bi več videla. Toda, kako naj to naredim, John? Nič mu ne bi pomagala, če bi ga prepustila Dawie - ali pa gre pri tem le za mojo sebičnost. Ali mu res toliko pomenim, kot mislim, ali pa gre le za samoprevaro? Verjetno je mogoče, da bi me pozabil, le če bi se za stalno naselil v Dawinijini hiši, vendar imam ves čas pred očmi njo in njenega moža, kako živita svoje življenje in je Tim zanju le breme. Dawnie ima pomembnejše obveznosti in se mu ne more posvetiti tako, kot se mu lahko jaz!«

»Obstoji še en odgovor, veste.«

»In ta je?« Zvedavo se je sklonil naprej. »Oh, ko bi le vedeli, kako zelo sem si želela, da bi mi rekli kaj takega!«

»Zakaj se ne poročite s Timom?«

Mary je gledala vanj z odprtimi usti, tako presenečena, da je potrebovala nekaj sekund, preden je rekla: »Saj se šalite!« Stol ji je nenadoma postal pretrd in preveč utesnjujoč. Vstala je in šla do konca sobe, potem pa se je vrnila do njega in ga pogledala. »Se šalite!« je plašno ponovila in obrnila stavek v vprašanje.

Na delovni mizi je ležala pipa; vzel jo je v roke in jo začel polniti s tobakom, in to počasi in zelo pazljivo, kot da bi se s tem početjem lahko obvladal in ostal miren. »Ne, ne šalim se, Mary. To je edini logični odgovor.«

»*Logični odgovor?* Sveta nebesa, John! To sploh ni noben odgovor! Kako naj se poročim z duševno zaostalim fantom, ki je dovolj mlad, da bi lahko bil moj sin? To je zločin!«

»Bedarija!« Besno je vlekel iz svoje pipe. »Bodite pametni, ženska! Lahko razumem, zakaj sami niste prišli na to misel, toda zdaj, ko vam je to predlagal nekdo drug, ni nobenega izgovora, da bi misel zavrgli! Zločin bi bil, če bi to storili, če vam je že ta beseda všeč. Poročite se z njim, Mary Hortonova, poročite se z njim!«

»Pod nobenim pogojem!« Odrevenela je od jeze.

»Kaj pa je narobe? Se bojite, kaj bodo rekli ljudje?«

»Saj veste, da se ne ! S Timom se nikakor ne morem poročiti! Že sama misel na to je bedasta!«

»Kakšen nesmisel! Seveda se lahko poročite z njim.«

Ne, ne morem se! Dovolj sem stara, da bi bila lahko njegova mati, sem zagrenjena, grda, stara devica in prav nič primerna partnerka za Tima!«

Vstal je, stopil k njej, jo prijel za ramena in jo toliko časa tresel, da se ji je pričelo vrteti. »Zdaj pa me dobro poslušajte, gospodična Mary Hortonova! Če vi niste primerna partnerka zanj, tudi on ni primeren partner za vas! Kaj je zdaj to, plemenito žrtvovanje samega sebe? Plemenitosti ne prenesem, njena posledica je ta, da so vsi nesrečni. Rekel sem, da bi se morali poročiti z njim, in to sem tudi resno mislil! Hočete vedeti zakaj?«

»Oh, seveda!«

»Zato, ker ne moreta živeti drug brez drugega! Ljubi Bog, ženska, saj se na daleč vidi, kako ste nori nanj in on na vas! To ni nobeno platonsko prijateljstvo in nikoli ni bilo! Kaj bi se zgodilo, če bi si izbrali drugo od vaših možnosti in bi se prenehali videvati z njim? Tim ne bi preživel očeta za več kot šest mesecev, in vi to dobro veste. Vi pa bi morda preživeli ostanek svojega življenja kot senca same sebe v svetu, ki bi bil tako siv in poln solza, da bi si vsak dan, ki bi se vlekel v neskončnost, tisočkrat zaželeli, da bi bilí mrtvi. Kar pa zadeva vašo prvo možnost, vam povem, da takega kraja ni, ker je v tistih nekaj domovih, kar jih je, čakalna doba nekaj let. Tim nikoli ne bi živel tako dolgo, da bi dočakal sprejem v tak dom. Si mar to želite - da bi ubili Tima?«

Zdravstvena slika na Tržaškem skozi očala sindikata

Za zdravstvo je dovolj potenciala vendar ga KZE ne zna izkoristiti

Dolge vrste pred ambulantami, nekajmesečno čakanje tudi za manjši operacijski poseg, da o čakalni dobi za sprejem na nekatere oddelke (denimo urološkega) ne govorimo. Nezadovoljni so bolniki, ravno tako bolničarji in zdravniki. Z javnim zdravstvom je pravzaprav malokdo zadovoljen. Pa vendar je vanj vloženih ogromno finančnih sredstev. Toda niti finančni niti človeški potencial nista racionalno izkoriščena.

Razen preko Razsodišča za pravice bolnikov porabniki javne zdravstvene službe ne morejo do besede. Veliko večjo moč ima zdravstveno osebje, ki preko sindikatov lahko vpliva na svoje delovno okolje, s tem pa tudi na pogoje zdravljenja. Kakšna je slika javnega zdravstvenega sistema v Trstu, če si nataknemo očala sindikata?

»Spričo tega, kar bi lahko bila, jo lahko ocenjujemo le kot negativno,« trdi Adriano Sincovich, ki se pri sindikatu CGIL ukvarja izkjučno s to problematiko. Pred seboj ima dve debeli knjigi - obračun delovanja in finančni obračun KZE za preteklo leto - iz katerih črpa prvi negativni podatek. Razen minimalnega znižanja stroška za termalno zdravljenje in proteze, so vsi drugi izdatki močno poskočili. Emblematičen je izdatek za konvencije: v enem letu se je zvišal za več kot 10 milijard. KZE si torej vedno bolj pomaga tako, da oddaja svoje službe zunanjim "sodelavcem", čeprav se količina njenih struktur ni znižala, pač pa se je v zadnjih letih precej znižalo število prebivalcev.

Zvišal se je tudi količnik o zasedenosti bolnišniških postelj, in to na vseh oddelkih, ne le v onih, ki so namenjeni zdravljenju ostarelih bolnikov. Iz vsega tega Sincovich ugotavlja, da KZE daje prednost zdravljenju v bolnišnicah, ne pa preventivnemu in alternativnemu zdravljenju, ki je veliko cenejše in bolj učinkovito. To je prva huda pomanjkljivost širšega značaja. Druga je organizacijska. Vse preveč je manjših ali obrobnih služb, ki jih ustanavljajo tudi iz klientelizma in služijo le manjšemu številu bolnikov, na potrebe širokega kroga bolnikov pa ni odgovora. V katinarski bolnišnici je najpomebnejša ovira za dobro delovanje oddelkov vprašanje operacijskih sob. V njih operirajo le nekaj ur na dan, v glavnem so vse dodeljene univerzitetnim oddelkom in pravzaprav "last" posameznih primarijev. Ob tem je treba še omeniti neorganiziranost laboratorijske in radiološke dejavnosti. Dogaja se, da bolnik leži po več dni na oddelku v pričakovanju izvidov, nato ga odpustijo, čez čas pa ga ponovno sprejmejo za operacijski poseg. Izguba časa in denarja je na tak način neizbežna.

Posebno poglavje zase so dvojni oddelki in torej potreba po ureditvi departmajev. Tu pa so spet problemi, saj bi vsak primarij hotel ohraniti ali še povečati svoje pristojnosti. Omeniti je treba tudi že sicer zgodovinski kamen spotike, namreč razlike med univerzitetnimi in drugimi zdravniki. Prav glede tega je sindikat CGIL javno zahteval, da je treba konvencijo z Univerzo voditi ob belem dnevu in pri tem upoštevati potrebe KZE, ne pa prvenstveno didaktično delo, kot se je dogajalo doslej.

Posameznih primerov, ki dokazujejo slabo delovanje KZE, ne manjka. Sincovich jih v eni sapi navrže še in še: bolnišnica pri Magladeni je naravnost srhljiva, na katinarski, ki naj bi bila bolnišnica leta 2000, ni kirurškega dežurnega oddelka. Zato morajo bolnika, ki je nujno potreben operacije v času, ko so kirurgi doma, prepeljati na oddelek za urgentno kirurgijo glavne bolnišnice. Velike so tudi težave z vzdrževanjem in čiščenjem: v katinarski bolnišnici dela le tretjina predvidenih snažilk, v glavni bolnišnici pa so umazani prostori in umazane rjuhe že tradicija. Kot zadnji eklatanten primer slabega funkcioniranje Sincovich spominja na primer bolnice Santorio in spodleteli poskus, da bi jetične bolnike premestili v sobe, ki so bolj spominjale na gradbišče kot na bolnico. Vendar ne gre vse krivde naprtiti vodstvu KZE. Posebno glede oskrbe za ostarele je prva na zatožni klopi tržaška občinska uprava.

Na sliki: čakanje na hodnikih nove bolnice pri Katinari.

Družbam očitajo, da se pehajo le za dobičkom

Hud spor med agenti in zavarovalnicami

Agenti italijanskih zavarovalnic so stopili v odločen boj za obnovitev delovne pogodbe. V vsej Italiji jih je 20.000, uslužbencev imajo 100.000, tem pa gre prišteti še zunanje sodelavce. Agenti se niso uprli zavarovalskim družbam toliko iz ekonomskih razlogov kolikor in še zlasti zato, da bi izbojevali večjo varnost pri delu, predvsem pa boljši odnos zavarovalnic do zavarovancev. Slednjim hočejo zagotoviti vse, kar jim pritiče po klavzulah te ali one zavarovalne police — zatrjujejo — torej globalno oskrbo od trenutka prodaje police pa do povrnitev škode, ki jo ta predvideva, kar pomeni, da moraš klientu vseskozi slediti in mu biti na razpolago.

Očitno pa se to ne sklada z novo politiko zavarovalnic, kakor nam je povedal načelnik tržaške agencije Assicurazioni Generali v Ul. Genova 14 Korado Švab, ki pravi, da zasledujejo družbe v prvi vrsti dobiček in se skorajda ne zanimajo za kliente. Šlo naj bi jim zgolj za to, da prodajo čim več polic v najkrajšem času, to pa kar neposredno v bankah, veleblagovnicah, finančnih družbah in ustanovah in drugje. Sindikat agentov-zavarovalcev SNA se je postavil na stališče, da je ustvarjanje tako imenovane alternativne mreže za direktno prodajo polic mimo agentov v kričečem nasprotju s poklicno etiko, kajti za to so po zakonu pooblaščeni izključno agenti in brokerji, to je posredniki med zavarovalnicami, ki zastopajo hkrati po več družb. SNA naglaša, da zavarovalnicam sicer ne more preprečiti razpredenja takšne mreže, da pa morajo v zameno kaj dati agentom: izplačale bi jim npr. lahko 20% vrednosti police, ki jo na tak način prodajo v pristojnostnem revirju posameznega agenta, ali pa le-temu po letu dni polico odstopile in podobno.

Zaenkrat niso agenti dosegli še ničesar, saj na napovedani sestanek med združenjem zavarovalskih podjetij ANIA in sindikatom SNA predstavniki družb sploh niso prišli. Tudi sicer združenje ne mara obravnavati zahtev sindikata SNA, temveč se je pripravljeno pogajati samo o kakšnih obrobnih problemih, kakor je npr. mehanizacija dela in podobno. »Kaj šele, da bi pristalo na to, da se v ekonomsko-socialno službo, kakršna je v resnici zavarovalska dejavnost, vplete še združenje potrošnikov (Associazione consumatori), kot to zahteva SNA!« je dejal Švab. Od tod zaostritev v protestu agentov, ki bodo jutri organizirali demonstracijska zborovanja v Milanu, Rimu in Palermu, potem ko so 17. oktobra v vsej državi, tako tudi na Tržaškem, uprizorili zaporo agencij. Tedaj bodo tudi poudarili, da lahko računajo na oporo desete senatne komisije, ki je pristojna za probleme industrije, trgovine in turizma. Komisija je 6. julija odobrila resolucijo, v kateri poudarja, da je prvi cilj zavarovalske politike ta, da se zaščitijo zavarovanci, s tem pa je osvojila stališče agentov, da morajo biti zavarovalnice v službi ljudstva.

V glasilu zavarovalnih agentov »L'-Agente di Assicurazione« beremo med drugim, da agenti ne bodo klonili pritiskom raznih gospodarskih lobijev, ki nasprotujejo reformistični politiki v zavarovalstvu, ker bi bilo to zelo nevarno tudi za javnost. Prav tako ne marajo miloščine: »Ponujajo nam drobtine, to je nekaj lir več na račun socialno-zdravstvene oskrbe, samo da bi krotko sprejemali odločitve z vrha, vendar na to ne bomo pristali.«

DRAGO GAŠPERLIN

Obvestilo šolam

»Atomske bombe ni več«

Slovenski dijaški dom Srečko Kosovel obvešča slovenske šole na Tržaškem, da bo v sredo, 26. oktobra, ob 10. uri (in ne ob 11., kot je bilo prvotno javljeno) v Kulturnem domu predstava »Atomske bombe ni več«. Nastopili bodo dijaki slovenske gimnazije in Mladinskega doma iz Celovca.

Protest študentov zaradi rasističnih napisov na univerzi

Rasistični napisi, ki ščuvajo k nasilju nad »drugačnimi«, predvsem nad furlanskimi študenti in ki so se pojavili pred nekaj tedni na poslopju univerze v Ul. Fabio Severo, so izzvali ogorčenje študentskih in mladinskih organizacij, ki so poslale pismo rektorju Fusaroliju. Proletarska demokracija, ZKMI, odsek ARCI v študentskem domu, Univerzitetni odbor za mir in Kolektiv študentov fizike zahtevajo, naj se takoj zbrišejo napisi. »Sama prisotnost teh napisov in dejstvo, da jih ljudje tolerirajo, žalita vse tiste, ki bi želeli, da je univerza ne samo kraj izobraževanja, pač pa tudi kraj za strpno in civilno soočanje med ljudmi različnih kultur in različne etnične pripadnosti. Napisi, ki so se pojavili že pred nekaj tedni in ki jih še nihče ni zbrisal, žalijo tudi dostojanstvo mednarodne univerze, kakršna želi biti Univerza v Trstu,« piše v pismu. Študentje napovedujejo tudi, da bodo sami počistili zidove (to naj bi storili v sredo od 11. do 13. ure), če za to ne bodo poskrbeli odgovorni organi.

Jutri poteče rok za dvig bencinskih bonov po neobdavčeni ceni

Tudi za cenejši bencin dve plati zvona

Dva dni pred potekom roka za razdeljevanje bonov za bencin po neobdavčeni ceni so bone dvignili skoraj vsi upravičenci. Do srede so razdelili namreč bone za 39 milijonov litrov bencina, kar predstavlja 98,5 odstotka bencina, ki so ga morali razdeliti v prvem roku, to je 40 milijonov litrov. Doslej so zadostili prošnjam 72.800 oseb, do jutri, ko zapade rok, pa mora dvigniti bone še 400 oseb. Tržaška Trgovinska zbornica je namreč odobrila skupno 73.200 prošenj.

»Vsa operacija je stekla kot po maslu,« nam je včeraj dejal predsednik Trgovinske zbornice Giorgio Tombesi. »Na začetku smo sicer imeli precej težav upravnega in birokratskega značaja, saj v bistvu nismo imeli uradnega dovoljenja, da začnemo z razdeljevanjem bonov. Integrirani odbor Trgovinske zbornice je že konec maja odobril odlok za razdeljevanje bencina, šele pred desetimi dnevi pa smo uspeli rešiti vse birokratske težave in ustanoviti Podjetje za razdeljevanje bencina. Ko ne bi ubrali poluradnih poti (člani odbora so se namreč sestali neformalno, za zbiranje prošenj in razdeljevanje bonov pa smo se poslužili začasnih struktur in nestalnega osebja, zlasti mladih, ki delujejo v raznih storitvenih zadrugah), bi Tržačani letos ne prejeli bonov. Zato bi se rad zahvalil vsem tistim, ki so sodelovali z nami, predvsem pa mladim, ki so delali na občinskih izpostavah.«

Med zbiranjem in sortiranjem prošenj ter med razdeljevanjem bencina so se seveda pojavili številni problemi, ki jih na začetku niso predvideli, a katere bo v naslednjih letih mogoče odpraviti. »Če ne upoštevamo posameznih zapletljajev, bi dejal, da so tu v glavnem štirje problemi,« je nadaljeval Tombesi. »V prvi vrsti se mi zdi nepravično, da nimajo pravice do bonov tisti, ki imajo avtomobil, a ga ne morejo voziti. Veliko je takih oseb, ki ga kljub temu nujno potrebujejo: med temi so prizadete, ostarele in slepe osebe. To ugodnost bi lahko nudili tudi podjetnikom, ki imajo avtomobile v leasingu, rešiti pa moramo še dva manjša problema: poverilnice za bolnike in bone za manjše vsote bencina (kdor ima fiat 500 le s težavo spravi v svoj avtomobil 20 litrov bencina). Problem, ki ga ne bomo mogli rešiti, pa zadeva tiste, ki kupijo avtomobil sredi leta. Na razpolago imamo namreč točno določeno količino bencina. Ko prejmemo prošnje, ugotovimo, koliko bencina pritiče vsakemu upravičencu. Če nekdo kupi avto sredi leta, torej nima pravice do bencina do naslednjega leta. Na koncu bi rad še dodal, da so vsa natolcevanja o morebitnem nezakonitem trgovanju z boni povsem neutemeljena in škodljiva. V Gorici niso v 30 letih zabeležili nobenega večjega primera trgovanja z boni.«

Če so na Trgovinski zbornici povsem zadovoljni s potekom operacije, pa je razpoloženje med mestnimi redarji nekoliko drugačno. Nižja cena bencina in dejstvo, da je treba bone uporabiti v določenem roku, sta namreč botrovala znatnemu porastu prometa. »Promet je porastel še za več kot 15 odstotkov,« nam je povedal poveljnik mestnih redarjev D'Ambrosi, »sedaj se skoraj vsi vozijo z avtomobilom, tudi tisti, ki so ga doslej redkeje uporabljali. Med temi so predvsem upokojenci, ki so se prej vozili z avtobusi. Večje število avtomobilov v mestu pa povzroča seveda velike težave: najprej zastoje v prometu, ker so vse ulice prenatrpane, nato pa še težave s parkirnimi prostori. Kdor nesmotrno uporablja avtomobil, pa povzroča težave tudi tistim, ki ga neobhodno potrebujejo, kot so trgovski potniki, zdravniki in drugi. Poleg tega pa je treba zabeležiti, da si mladi v zadnjih letih kupijo avtomobil takoj, ko opravijo vozniški izpit in ga uporabljajo vedno, tudi za najmanjšo pot. Dovolj bi bilo, ko bi ljudje upoštevali nekaj pravil: uporabljati avtomobil samo, kadar je zares potrebno. V tem primeru bi se bilo vsekakor treba izogniti vožnji po mestnem središču in, če je le mogoče, stopiti na avtobus ali prehoditi center peš.« (bg)

Obiski šolarjev na našem dnevniku

S ponovnim začetkom pouka se množijo obiski šolarjev našemu časopisu in založniški hiši. Zadnji so nas obiskali dijaki 1. razreda Slovenskega deželnega zavoda za poklicno izobraževanje. (Foto Magajna)

Jutri na univerzi

Zanimiva okrogla miza o odnosih Tito - Stalin

Inštitut za slovansko filologijo na filozofski fakulteti Tržaške univerze organizira v sodelovanju z Združenjem Italija-ZSSR ob 40. obletnici izključitve Komunistične partije Jugoslavije iz Informbiroja okroglo mizo na temo »Tito, Stalin in Zahod (1945-49); odnosi med Sovjetsko zvezo, Jugoslavijo, Italijo in njihov vpliv na mednarodno komunistično gibanje«.

Ta nepričakovani in dramatični dogodek, ki je na ideološki in politični ravni načel monolitnost komunističnega bloka, je mogoče razumeti kot začetek konca stalinistične avtokracije, kot prvo znamenje tiste hude krize znotraj realnega socializma, ki še vedno traja. Pri diskusiji o sporu med Titom in Stalinom in o njegovih mednarodnih razsežnostih bo prvič sodeloval, poleg sen. G. Boffe in dveh vidnih jugoslovanskih zgodovinarjev, prof. Dušana Nečaka in prof. Petra Vodopivca, tudi sovjetski znanstvenik prof. Fedor Burlaskij, podpredsednik Združenja za politične vede v Sovjetski zvezi. Okrogla miza, ki jo bo vodil prof. Jože Pirjevec, docent zgodovine slovanskih narodov in vzhodne Evrope na univerzah v Padovi in Trstu, bo v avli Ferrero, Ul. dell'Università 7, jutri, 22. oktobra, z začetkom ob 9. uri.

Vprašanje predsedniku deželne vlade

Kakšen vpliv imajo framasoni v deželi?

Načelnik svetovalske skupine Zelenih v deželnem svetu Federico Rossi je včeraj naslovil predsedniku deželnega odbora Adrianu Biasuttiju interpelacijo o pojavu framasonstva v Furlaniji-Julijski krajini. Rossi izhaja iz dejstva, da so krajevna in tudi vsedržavna sredstva javnega obveščanja v preteklih dneh in tednih po znanih dogodkih na dolgo in široko pisala o vplivu prostozidarstva v krajevni stvarnosti, posebno v Trstu, kjer po mnenju svetovalca Zelenih deluje dobro organizirana in vplivna framasonska skupina, kar ustvarja v javnem mnenju seveda upravičeno zaskrbljenost in razburjenje.

Rossi sprašuje Biasuttija, kako misli ukrepati deželna vlada, da bo deželna javnost čimprej in čimboljše seznanjena o morebitnem vplivu, ki ga imajo framasonski krogi na dejavnost deželnih institucij in demokratičnih ustanov na sploh, pa tudi, da se razkrijejo morebitna spletkarjenja na račun demokratičnega sistema. Samo na tak način, pravi predstavnik Zelenih, bomo lahko demantirali govorice in članke nekaterih časopisov, ki po Rossijevem mnenju ne prispevajo k ugledu Furlanije-Julijske krajine v vsedržavni javnosti. Videmski predstavnik Zelenih poziva tudi Biasuttija, naj Dežela objavi imena morebitnih deželnih svetovalcev, ki so člani framasonskih skupin. Po nekaterih glasovih, pravi Rossi, so dokaj številni ter kvarno vplivajo na ugled in avtoriteto same Dežele.

Po izključitvi SSk iz novih tržaških uprav

Nabrežina jabolko spora med PSI in voditelji SSk

Izključitev Slovenske skupnosti iz nove koalicije, ki bo upravljala tržaško Občino in Pokrajino, je močno zaostrila odnose med stranko lipove vejice in PSI, ki je na pogajanjih do zadnjega nasprotovala vstopu SSk v oba odbora. Voditelji SSk so od vsega začetka poudarjali, da izključitev stranke iz nove koalicije pomeni hud udarec za vso manjšino, ki tako ne bo imela več svojih zastopnikov v občinskem in v pokrajinskem odboru. Socialisti pa zavračajo te obtožbe in pravijo, da je za vse to "kriva" le devinsko-nabrežinska situacija, »kjer SSk najprej ni spoštovala načrtovane štafete Brezigar—Caldi, nato pa je s svojim zadržanjem potisnila socialiste v opozicijo.«

»Očitki, da smo z izključitvijo SSk iz nove koalicije skušali emarginirati ali prizadeti slovensko manjšino, so popolnoma neosnovani in naravnost smešni,« nam je povedal načelnik svetovalcev PSI v tržaškem občinskem svetu Alessandro Perelli, ki velja za najtesnejšega sodelavca podpredsednika Dežele Carboneja. »Šlo je za politično potezo, ki zadeva izključno zadržanje SSk v devinsko-nabrežinski Občini. Mi ne moremo sodelovati s stranko, ki je tako grobo kršila politični dogovor v Nabrežini. Če bo tam prišlo do razjasnitve, pa smo pripravljeni revidirati naša stališča in odpreti pot vstopu SSk v novo koalicijo.«

Kaj v bistvu pomeni ta "razjasnitev", ni jasno, tudi zato, ker baje obstajajo znotraj tržaške federacije PSI precej različna gledanja na nabrežinsko situacijo. Pokrajinski tajnik Craxijeve stranke senator Agnelli je vsekakor na nekem rimskem sestanku pred kratkim javno izjavil, »da bo treba v Nabrežini na vsak način v kratkem izvoliti župana italijanske narodnosti«. Sodeč po razvoju dogajanj, ni pričakovati, da bo v kratkem PSI pristopila v koalicijo, ki jo vodi župan Brezigar.

O izključitvi SSk iz tržaških uprav je na svoji zadnji seji razpravljal tudi strankin pokrajinski svet. »Izključitev SSk pomeni premišljen poskus ignoriranja tukajšnje stvarnosti, katere sestavni del so tudi Slovenci. Gre več ali manj za izrazito politično usmeritev znanih vsedržavnih strank, da se slovenskim predstavnikom onemogoči enakopravna soudeležba pri upravljanju dveh najpomembnejših tržaških krajevnih ustanov,« piše med drugim v tiskovnem sporočilu, ki so ga izdali po seji. Takšen razvoj dogodkov močno zaskrblja SSk, »še posebej, ker je stranka vedno iskala dialog z demokratičnimi italijanskimi strankami in se zavzemala za plodno sožitje na vseh področjih«. SSk je mnenja, da pomeni izključitev stranke iz koalicije hud udarec za te napore ter »uvaja politiko medsebojnega zapiranja in frontalnega soočanja med italijansko večino in slovensko manjšino. Odgovornost za razbitje dialoga nosijo izključno italijanski partnerji in v prvi vrsti PSI«.

Ta zadnji stavek lahko razumemo tudi kot očitek Krščanski demokraciji, glavnemu zavezniku SSk v devinsko-nabrežinski upravi, da se na pogajanjih ni dovolj zavzemala za sodelovanje SSk v tržaških upravah. Bivši predsednik Pokrajine Locchi, ki je sedaj načelnik svetovalcev KD na Pokrajini, je resnici na ljubo na zadnji pokrajinski seji le bežno omenil, da bo treba SSk prej ali slej pritegniti v koalicijo. Nekoliko bolj jasen je bil njegov strankarski somišljenik na Občini Pangher, ki je obžaloval dejstvo, da v novih upravah ne bo več predstavnikov slovenske manjšine.

S. T.

Po letu 1982 sedaj ponovno brez slovenskih odbornikov

Prvi odbornik slovenske narodnosti v tržaškem občinskem odboru je bil socialist Dušan Hreščak, ki je bil leta 1964 izvoljen v levosredinsko upravo z županom demokristjanom Franzilom. Hreščakova izvolitev je sprožila val glasnih reakcij nacionalistične desnice in celo poseg nadškofa Santina. Večinske stranke pa niso klonile šovinističnemu izsiljevanju, tako da je Hreščak ostal na svojem mestu. Slovenskemu socialistu se je nekaj let pozneje pridružil predstavnik Slovenske skupnosti Rafko Dolhar, ki je vodil odborništvo za zdravstvo. Leta 1976 pa ni bilo v občinskem in pokrajinskem odboru nobenega Slovenca, saj je tisto leto Krščanska demokracija izoblikovala enobarvno koalicijo. Pokrajinski odborniki slovenske narodnosti so bili od srede šestdesetih let do volilnega vzpona Liste za Trst leta 1978 Saša Rudolf, Drago Legiša, Milan Sosič in Bojan Brezigar (vsi SSk), Lucijan Volk (PSI) in Alojz Markovic (KPI).

Melonarsko gibanje se je prvič predstavilo na občinskih volitvah pred desetimi leti in oblikovalo enobarvni odbor z županom Cecovinijem, ki je vodil tržaško Občino do komisarske uprave in torej do predčasnih volitev leta 1982. Levosredinskemu pokrajinskemu odboru, ki je užival zunanjo podporo komunistov, je predsedoval socialist Carbone in v njem je sedel tudi odbornik SSk Harej. Tudi na Pokrajini pa je leta 1982 prišlo do komisarske uprave in do predčasnih volitev.

Takoj po volitvah so listarji in laiko-socialisti sklenili sporazum, na podlagi katerega je bil za župana spet izvoljen Cecovini, za predsednika Pokrajine pa socialist Clarici. Slovenska socialista Dario Jagodic in Marčelo Čok sta postala občinski odbornik za javna dela in pokrajinski odbornik za kmetijstvo. Njima sta se nato v pokrajinskem, oziroma v občinskem odboru pridružila predstavnika SSk Zorko Harej in Aleš Lokar. Slednji je lani izstopil iz odbora, tako da se je šestletni mandat obeh izvoljenih teles končal s tremi odborniki slovenske narodnosti.

Tržaško zdravstveno osebje se strokovno izpopolnjuje

V kongresnem centru na Pomorski postaji so se sinoči pričeli Tržaški zdravniški dnevi, ki jih Združenje tržaških zdravnikov letos prireja že dvainštiridesetič zapored. Dnevi so namenjeni zdravniškemu osebju KZE, zaključili pa se bodo v soboto. Letos so posvečeni problemom imunologije (Foto Križmančič)

Amnesty International ob mednarodnem dnevu za človeške pravice

Ob zaključku zbiranja podpisov za poziv, ki ga bodo predstavili Organizaciji združenih narodov in predstavnikom posameznih držav ob Mednarodnem dnevu za človeške pravice, bodo jutri člani tržaške sekcije Amnesty International postavili na Trg Capo di piazza informativno stojnico (od 10.30 do 13. ure in od 15. do 17. ure). V Trstu je poziv, ki zahteva, naj vse države na svetu spoštujejo Univerzalno deklaracijo o človeških pravicah, ki jo je OZN proglasila pred 40 leti, podpisalo 5.000 ljudi. »Še preveč je takih držav, kjer zapirajo, mučijo in ubijajo ljudi zaradi njihovega drugačnega mišljenja,« piše v pozivu, »Amnesty International zbira podpise, da bi zabranila vse tiste, ki se borijo za spoštovanje človeških pravic.«

Pri stojnici bodo zbirali tudi podpise v korist treh oseb s Filipinskih in Haitskih otokov ter iz ZSSR, ki so bile zaprte zaradi svojih političnih prepričanj. Prvi dve so oblasti mučile in ubile, ker sta se borili za spoštovanje človeških pravic. Tretjo pa so sovjetske oblasti zaprle zaradi protisovjetske propagande.

Potujoči potepuhi jutri v Trebčah in Bazovici

Potujoči potepači,
najbolj smešni razgrajači,
so se od daleč pripeljali,
da z otroki bi se igrali.

Pridi tudi ti jutri,
22. oktobra, ob 14.30
v Trebče - na šolskem vrtu
in ob 15.30 v Bazovico -
na vrtu Gospodarske zadruge.

Potujoči potepuhi
niso slepi, niso gluhi,
če prijat'le pridobijo,
dobro voljo pomnožijo.

Otroci,
držite z nami fige,
da bo lepo vreme!
(Ker bo srečanje
v primeru slabega vremena
odpadlo.)

Afera Moncini-Carbone

Dominici zavrača ostre obtožbe KPI

Deželno častno razsodišče, ki bo moralo preveriti, ali je deželni svetovalec KPI Giannino Padovan v svojem posegu v deželni skupščini žalil in obrekoval podpredsednika Dežele Carboneja, zaseda sredi ostrih polemik. Obtožbam svetovalske skupine KPI, ki v bistvu očita nekaterim članom razsodišča težnje po uprizoritvi "političnega procesa" proti Padovanu, je včeraj odgovoril predsednik razsodišča Dominici (KD). Slednji je izrazil "veliko presenečenje" nad stališčem KPI in poudaril, da bo razsodišče, ki je sicer že poslušalo Padovanovo mnenje, v kratkem povabilo na razgovor tudi Gianfranca Carboneja. »Preseneča dejstvo, da so komunisti javno dali roke naprej in se v nekem smislu že ogradili od zaključkov razsodišča, ki sploh ni še zaključilo svoje zelo delikatno delo«, je bil mnenja Dominici, ki je spet poudaril, da bi morale biti seje tega telesa tajne. V bistvu pa so predmet javnih razprav in polemik.

V razsodišču, ki mu predseduje Dominici, so še komunistka De Piero Barbinova, misovec Giacomelli, socialdemokrat Cisilino in socialist Rigo.

O aferi Moncini pa je tekla beseda na včerajšnji seji deželnega odbora za nadzorstvo nad javno radiotelevizijsko službo. Podpredsednik Giuseppe Mariuz (KPI) je zahteval, naj odbor javno in ostro ožigosa novinarja tržaškega sedeža RAI Renza Corazzo in Augusta Re Davida, ki sta podobno kot Carbone pisala ameriškemu sodniku. Odbor pa je zavrnil to zahtevo komunističnega zastopnika, češ da zadeva ne sodi v pristojnosti tega telesa.

V ribji restavraciji La Marinella predstavili knjigo Marjuče Offizie

Iz morja v ponev, nato pa še v vino!

Marjuča Offizia med urednikom Miranom Košuto (levo) in kapitanom Mariom Bussanijem (desno) (Foto Magajna)

Primernejšega kraja za predstavitev knjige o ribah res ne bi mogli izbrati. Ta misel mi je šinila v glavo, ko sem sinoči vstopil v restavracijo La Marinella v Miramarskem drevoredu, kjer barkovljanska obala že zavija proti Miramaru. Na vabilu je pisalo, da »bodo ta dan ribe še tretjič zaplavale v vinu«, ob pogledu na bogato in z okusom pripravljeno omizje pa sem pomislil, da bo treba še kar vina, da bi vsem tem ribam, školjkam in rakcem omogočili poslednje mokro slovo.

Omizje v restavraciji je bilo seveda le okvir, prijeten in stimulativen ambient (tako se je izrazil vodja Knjižnih izdaj Založništva tržaškega tiska Marko Kravos), v katerem se je odvijala predstavitev knjige-priročnika Marjuče Offizie Iz morja v ponev, ki nosi v italijanski izdaji naslov I pesci dell'Adriatico. Knjiga je pomembna, saj zapolnjuje dolgoletno vrzel, je poudaril urednik Miran Košuta. Treba je namreč seči v začetek tega stoletja in še nazaj, če hočemo dobiti knjigo o argumentih, ki jih Marjuča Offizia z znanstvenim pristopom obravnava v svojem delu. Ti "argumenti" so naše jadranske ribe. V prvem delu jih je avtorica nekako katalogizirala in jih "ovekovečila" s svojimi sijajnimi barvnimi fotografijami. V drugem, kulinaričnem delu, pa jih je s 120 recepti "pripravila" za vsakdanjo rabo.

V svojem posegu se je kapitan Mario Bussani zahvalil Marjuči Offizii za trud, ki ga je vložila v pripravo knjige. Dejal je, da s tem svojim delom ohranja in krepi zvezo z našo morsko tradicijo. Poudaril je, da sedaj malo znanstvenikov raziskuje Jadransko morje in njegove "prebivalce" ter da je malo publikacij na to temo. Bussani, ki je med drugim tudi pregledal italijansko izdajo knjige, je izvedenec za naše morske zadeve. Zato ni iz trte izvit njegov sicer vznešeni zaključni vzklik, češ da se je Marjuča Offizia s svojim delom že vpisala v zgodovino Jadrana.

Avtorica je nakazala, kako se ji je porodila misel za knjigo in kako je knjiga rasla. Omenila je velike težave predvsem v izrazoslovju. Spomnila je na Penkovo knjigo Tržaški ribji trg, ki je edino domače slovensko delo, na katero se je lahko vsaj okvirno oprla, in podčrtala je pomoč izvedenca Miroslava Zeia. O receptih v drugem delu knjige je ponovila, da izhajajo iz naše kuhinjske tradicije, dodala pa da jim je ščepec lastne kulinarične ustvarjalnosti.

Po tej res simpatični in domači predstavitvi so imeli glavno besedo ribe, školjke in rakci na omizju. Lastnik restavracije La Marinella Boris Žerjal nam je povedal, da jih je pripravil po starih receptih, v bistvu po tistih, ki jih je Marjuča Offizia "zapisala zgodovini". Pokusiti kakih dvajset receptov je bilo za številne goste zelo mamljivo, za avtorico pa mogoče malo manj. Pa ne zato, ker jih je sama že večkrat preverila, pač pa zato, ker je morala domala cel večer kot kaka zamejska Joan Collins podpisovati izvode svoje knjige. Mnogi od prisotnih so namreč sledili nasvetu kapitana Bussanija, češ da je za avtorja najlepše darilo prav nakup njegove knjige...

MARJAN KEMPERLE

Predstavniki različno usmerjenih istrskih združenj za okroglo mizo

Krožek za istrsko-beneško kulturo Istria bo v torek, 25. oktobra, priredil okroglo mizo na temo: »Združenja Istranov na tej in na oni strani meje: odnosi in perspektive«. Sodelovali bodo predsednik Združenja Istranov Delbello, predsednik Unije Italijanov za Istro in Reko Sau, predsednik Združenja istrskih skupnosti na Tržaškem Vigini in seveda predsednik Krožka Istria Vocci.

Srečanje bo nedvomno zanimivo in pomembno, saj se bodo za okroglo mizo prvič zbrali voditelji različno usmerjenih istrskih organizacij iz te in one strani državne meje, begunskih in ne. Srečanje bo potekalo v hotelu Savoia v Trstu z začetkom ob 17.30.

Na tržaški univerzi obsežen pregled novejše kitajske kinematografije

Oddelek za politične vede Univerze v Trstu bo priredil zanimiv pregled kitajske kinematografije osemdesetih let. Prireditev bo trajala poldrugi teden, in sicer od torka, 5. oktobra, do petka, 4. novembra. Prvi večer bosta na sporedu film z naslovom Šah mat režiserja Tenga Wenjija (ob 20. uri) in znani Bertoluccijev film Poslednji cesar (ob 22. uri).

Filme bodo predvajali v poslopju A študentskega naselja. V teku pregleda bodo prireditelji predstavili občinstvu še drugih 18 najboljših kitajskih kinematografskih umetnin. Organizatorjem filmskih večerov so priskočili na pomoč ministrstvo za turizem, kitajsko veleposlaništvo v Italiji, Univerzitetna podporna ustanova iz Trsta in Združenje Italija-Kitajska.

Tržačan izgubil življenje v prometni nesreči v Tržiču

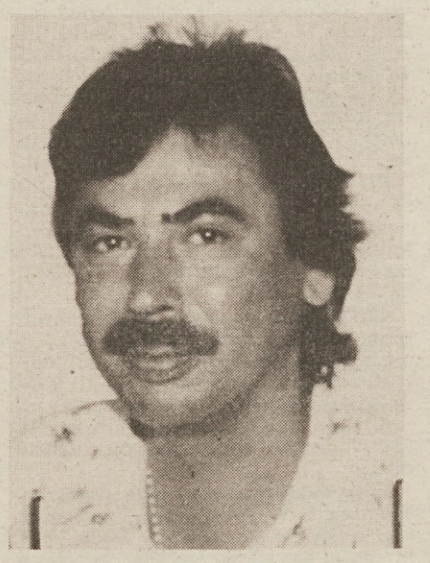

Luciano Gallopino

Včeraj navsezgodaj zjutraj se je v predmestju Tržiča nasilno pretrgala življenjska nit 40-letnega Tržačana Luciana Gallopina iz Ulice S. Michele 21. Moški se je smrtno ponesrečil na cesti, ki pelje proti Benetkam. Vzroki nesreče še niso povsem razjasnjeni, kaže pa, da je Gallopin nenadoma izgubil nadzorstvo nad vozilom.

Gallopin se je vozil s furgonom znamke fiat proti Benetkam. Nenadoma ga je zaneslo na desno, od tam pa je njegovo vozilo odbilo na levo stran cestišča, kjer se je zaletel v kamnit zid ob cesti. Tržačan je izdihnil v trenutku in zdravnik Rdečega križa je lahko le ugotovil, da je ponesrečenec mrtev. O tragični prometni nesreči poročamo na goriški strani.

Ceste v FJK so včeraj terjale kar tri smrtne žrtve. Prometni policisti in karabinjerji pravijo, da sta bila glavna vzroka prometnih nesreč slaba vidljivost in močno deževje.

Ob smrti Izidorja Smotlaka izreka sestri Mariji in Albinu iskreno sožalje KD Primorsko - Mačkolje.

Proseški Kulturni dom kmalu v novi preobleki

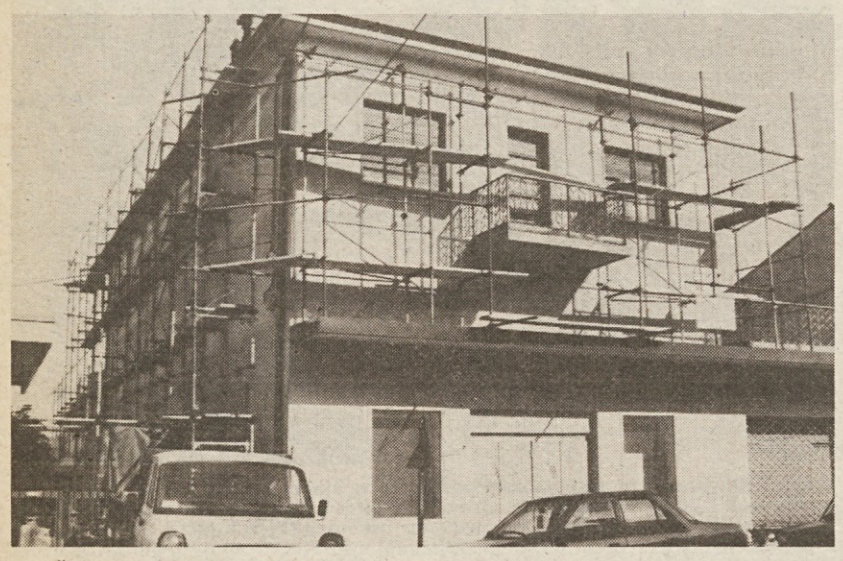

Že nekaj časa so v polnem teku obnovitvena dela Kulturnega doma na Proseku. Že pred poletjem se je namreč odbor doma odločil za razširitev in obnovitev ploščadi na zunanjem prostoru. Obenem so tudi obnovili pokriti prostor za dvorano, ki bo v bodoče služil za društveni bar. Sedaj pa prekrivajo streho celotnega poslopja (**kot vidimo iz zgornjega posnetka - foto Magajna**).

S temi obnovitvenimi deli bo dom prav gotovo še bolj prijeten in vabljiv in zato smo prepričani, da bodo kulturni delavci s Proseka-Kontovela delali še z večjim elanom.

Prenovljeni cvetličarni

S posebnim zadovoljstvom beležimo delovne uspehe, ki jih naši ljudje dosežejo s požrtvovalnim delom. Tak uspeh sta nedvomno dosegli dve naši zavedni in podjetni cvetličarki, ki sta obnovili in prejšnji teden tudi odprli trgovini - cvetličarni. Prva je cvetličarna »Azalea« v Križu na štev. 9, na pokrajinski cesti proti Nabrežini. Lastnica Zmaga Radetič-Rebula iz Samatorce jo je lepo in sodobno uredila, da bodo odjemalci, tako Križani kot iz bližnjih vasi, lahko zadovoljni.

Druga je mlada Križanka Elvi Sedmak, ki je obnovila že obstoječo cvetličarno ter jo v soboto ob prisotnosti prijateljev in znancev odprla v Ul. Baiamonti 71. Sodobno moderno opremo je preskrbel Ivan Bidoli, ki je okusno uredil prostor, tako da zgleda še večji kot je. Elvi izhaja iz zavedne in delovne družine, njeni starši imajo v Križu cvetličarno, kjer prodajajo razno cvetje, Elvi pa je že imela cvetličarno v vasi in je dobro poučena v tej stroki. V trgovini ne bo sama, pomagala ji bo mati Miranda, ki je znana cvetličarka. Prijatelji in znanci so ob otvoritvi tako Zmagi kot Elvi čestitali in zaželeli veliko uspeha in zadovoljstva pri delu. (mm)

Na slikah (foto Magajna) **zgoraj cvetličarna Azalea v Križu, spodaj obnovljena cvetličarna v Ul. Baiamonti.**

gledališča

VERDI

Jesenska simfonična sezona - Jutri,22. t. m., ob 20.30 (red A) recital solistke-pevke Ruthild Engert-Ely. Dirigent Spiros Argiris. Na sporedu de Banfieldove in Beethovnove skladbe. V nedeljo ob 18. uri ponovitev za red B.

ROSSETTI

Gledališka sezona 1988/89 - Nocoj ob 20.30 - (red 1. petek) ponovitev dela L. Pirandella VSAK PO SVOJE. Režija Giuseppe Patroni Griffi. V abonmaju odrezek št. 1. Rezervacije in predprodaja vstopnic pri osrednji blagajni v Pasaži Protti.

Pri osrednji blagajni v Pasaži Protti so v teku vpisovanja novih abonmajev in potrditve starih.

CRISTALLO - LA CONTRADA

Nocoj ob 20.30 ponovitev dela Carpinterija in Faragune MARINARESCA ali NEL PAESE DELLE MALDOBRIE. Režija Francesco Macedonio.

Pri blagajni gledališča Cristallo (Ul. Ghirlandaio 12) so v teku vpisovanja novih abonmajev.

razna obvestila

Starejši skavti in skavtinje priredijo v nedeljo, 23. t. m., PIKNIK v Marijanišču na Opčinah. Zbiranje od 11. ure dalje. Za kosilo vsak prinese kaj svojega za skupno mizo. Popoldne igre, družabne igre, stari filmi itd. Vabljeni!

Društvo slovenskih izobražencev v Trstu - Donizettijeva 3 - vabi v ponedeljek, 24. t. m., ob 20.30 na srečanje z Markom Ivanom RUPNIKOM in na razgovor o njegovih vtisih o zamejstvu ob otvoritvi osebne slikarske razstave.

KD I. Grbec - Škedenj, Ul. di Servola 124 sklicuje REDNI OBČNI ZBOR v petek, 28. t. m., ob 20. uri v 1. sklicanju in ob 20.30 v 2. sklicanju.

SKD Tabor - Občine in Društvo zamejskih likovnikov - Trst organizirata novembra večdnevno delavnico O LIKOVNEM IZRAŽANJU. Mentorji: Jasna Merku - plastika, Claudia Raza - grafika in Boris Zuljan - risba. Informativno srečanje in vpisovanje v soboto, 5. novembra, ob 18. uri v Prosvetnem domu na Opčinah.

SSG SLOVENSKO STALNO GLEDALIŠČE

Oscar Wilde

Važno je imenovati se Ernest

Režija: **Marko Sosič**

Igrajo: Vladimir Jurc, Tone Gogala, Anton Petje, Alojz Milič, Adrijan Rustja, Lidija Kozlovič, Stanislava Bonisegna, Lučka Počkaj in Bogdana Bratuž.

ABONMA RED A

PONOVITVI:
jutri, 22. t. m., ob 20.30 — ABONMA RED F — druga sobota
v nedeljo, 23. t. m., ob 16. uri — ABONMA RED G — druga nedelja

• • •

Prodaja abonmajev in vstopnic od 10. do 12. ure vsak delavnik ter eno uro pred pričetkom predstav pri blagajni Kulturnega doma, Ul. Petronio 4 (tel. 734265).

KD F. Venturini

sklicuje

redni občni zbor članov

danes, 21. t. m., ob 19.30 v prvem sklicanju in ob **20. uri** v drugem sklicanju v dvorani Ivan Kralj - Mirko v kulturnem centru A. Ukmar - Miro pri Domju.

koncerti

V nedeljo, 23. t. m., ob 20.30 bo v evangeličansko-luteranski cerkvi - Largo Panfili koncert, na katerem bosta nastopila Stanko ARNOLD-trobenta (Ljubljana) in Ljerka OČIĆ TURKULIN-orgle (Zagreb). Na programu Purcellove, Bachove, Corellijeve, Duboisove, Haendlove in Martinijeve skladbe.

včeraj - danes

Danes, PETEK, 21. oktobra 1988
URŠKA

Sonce vzide ob 6.30 in zatone ob 17.09 - Dolžina dneva 10.49 - Luna vzide ob 15.22 in zatone ob 1.24.

Jutri, SOBOTA, 22. oktobra 1988
TILKA

VREME VČERAJ: temperatura zraka 18,8 stopinje, zračni tlak 1015,4 mb rahlo raste, veter 6 km na uro vzhodnik jugovzhodnik, vlaga 88-odstotna, nebo oblačno, v jutranjih urah je padlo 2,2 mm dežja, morje skoraj mirno, temperatura morja 19,5 stopinje.

ROJSTVA IN SMRTI

RODILI SO SE: Stefano Quarantotto, Giulia Zampa, Maxel Olito.

UMRLI SO: 75-letni Luciano Boschin, 71-letni Rodolfo Bassani, 72-letna Vincenza Martina, 73-letni Alessandro Russian, 85-letna Francesca Flego, 84-letni Romano Forchiassin, 78-letni Mario Barbaria, 72-letni Mario Debarba, 75-letna Ida Pitacco, 92-letni Otello Vescia, 93-letni Michele Premate.

DNEVNA IN NOČNA SLUŽBA LEKARN
Od ponedeljka, 17., do sobote, 22. oktobra 1988
Dnevna služba - od 8.30 do 19.30

Korzo Italia 14, Ul. Giulia 14, Erta di S. Anna 10 (Kolonkovec), Lonjerska cesta 172, Lungomare Venezia 3 (MILJE).
OPČINE - Trg Monte Re 3/2 (tel. 213718) - samo po telefonu za najnujnejše primere.

Dnevna služba - od 19.30 do 20.30

Korzo Italia 14, Ul. Giulia 14, Erta S. Anna 10 (Kolonkovec), Lonjerska cesta 172, Largo Sonnino 4, Trg Libertà 6, Lungomare Venezia 3 (MILJE).

Nočna služba - od 20.30 do 8.30

Largo Sonnino 4, Trg Libertà 6, Lungomare Venezia 3 (MILJE).
OPČINE - Trg Monte Re 3/2 (tel. 213718) - samo po telefonu za najnujnejše primere.

ZDRAVSTVENA DEŽURNA SLUŽBA

Nočna služba od 20. do 8. ure, tel. 7761, predpraznična od 14. do 20. ure in praznična od 8. do 20. ure.

izleti

Slavistično društvo sporoča, da je še nekaj prostih mest za izlet, ki bo jutri, 22. t. m. Odhod iz Sežane (avtobusna postaja) ob 9.15; postanek v Tomaju in počastitev S. Kosovela; v Kobdilju ogled rojstne hiše M. Fabianija; od 11. do 13. ure ogled Štanjela - Kraške hiše in Spacalove galerije (vodi Nelida Silič); od 14. do 15. ure obisk Vipavskega Križa (vodi pater Jože). Izlet se bo zaključil z družabnostjo v gostilni Zoro v Štanjelu ob 16. uri. Odhod proti Sežani v večernih urah.

KD V. Vodnik - Dolina obvešča, da je še nekaj prostih mest za izlet, ki bo v nedeljo, 23. t. m., v Rakov Škocjan, Cerkniško jezero, grad Snežnik in Raščico z ogledom Trubarjeve domačije. Prijave na tel. št. 228156.

SPDT prireja v nedeljo, 30. t. m., avtobusni izlet na Blegoš in v Škofjo Loko. Iz organizacijskih razlogov se lahko interesenti prijaviti za izlet še danes, 21. t. m., na sedežu ZSŠDI v Ul. sv. Frančiška 20 in pri vodji izleta Ervinu Gombaču (tel. 754742). Odhod avtobusa s Trga Ulpiano ob 6.30.

Društvo slovenskih upokojencev v Trstu obvešča, da bo odhod avtobusa za izlet v Štanjel in Vitovlje v sredo, 26. t. m., ob 8. uri izpred Deželne palače na Trgu Oberdan.

čestitke

Ansambel TPPZ P. Tomažič čestita svojemu rednemu članu CVETKU KRALJU za svoj 60. rojstni dan in mu želi še na mnoga zdrava leta.

razstave

V TK Galeriji, Ul. sv. Frančiška 20, je odprta razstava z naslovom UMETNOST IN POHIŠTVO. Svoja dela razstavljajo: Nado Canuti, Pasquale Di Fabio, Federico Gismondi, Ali Al Jabiri, Paolo Pratali, Daniela Rancati in Tina San.

V Kraškem muzeju v Repnu je odprta razstava ČLOVEK IN LES. Razstava bo odprta do 23. oktobra, pripravil jo je Odsek za zgodovino pri Narodni in študijski knjižnici v sodelovanju z odborništvom za kmetijstvo Tržaške pokrajine. Urnik: od ponedeljka do petka od 16. do 19. ure, ob sobotah in nedeljah od 14. do 19. ure.

V studiu Bassanese (Trg Giotti 8/I) je na ogled razstava umetnikov iz Nove Zelandije.

V galeriji Torbandena bo do 30. t. m. odprta razstava slikarja Edmonda DOBRZANSKEGA.

V Beneški hiši v Miljah bodo jutri,22. t. m., ob 19. uri odprli razstavo del Zvonka Čoha in Milana Eriča, Marine Gržinič in Aine Šmid, Bojana Gorenca, Marka Modica in Marjetice Potrč. Razstava bo trajala do 30. t. m.

V občinski galeriji - Trg Unità bo do 22. oktobra na ogled razstava slikarja Adriana BONA.

V galeriji Cartesius je odprta razstava slikarke Rossdear.

SKD Tabor - Občine - Prosvetni dom. V torek, 25. t. m., ob 20.30 otvoritev razstave CLAUDIE RAZA, pri klavirju MIRAN KOŠUTA, uvodna beseda SERGIJ CESAR. Vabljeni!

kino

ARISTON - Zaprto.
EXCELSIOR I - 16.30, 19.15, 22.00 **L'ultima tentazione di Cristo**, r. Martin Scorsese, □
EXCELSIOR II - 18.30, 21.30 **Bird**, dram., r. Clint Eastwood, i. Forrest Whitaker, Diane Venora.
NAZIONALE I - 16.30, 22.15 **Blade runner**, fant., i. Harrison Ford.
NAZIONALE II - 16.15, 22.15 **Labirinto mortale**.
NAZIONALE III - 16.15, 22.00 **Sex Trophy**, er., □□
NAZIONALE IV - 16.30, 22.00 **L'impero dei sensi**, dram., r. N. Oshima, i. M. Eiko, N. Aoi, □□
FENICE - 18.00, 22.15 **Coming to America - Il principe cerca moglie**, kom.; i. Eddie Murphy.
GRATTACIELO - 17.00, 22.15 **Beetle Juice (spiritello porcello)**, r. T. Burton; i. A. Baldwin, G. Davis.
MIGNON - 16.30, 22.00 **Il mio amico Mač**, fant., r. S. Raffili; i. J. Calegory, C. Ebersole.
EDEN - 15.30, 22.10 **Sex bizarre**, porn., □□

VITTORIO VENETO - 16.45, 22.10 **Katarina e lo stallone**, r. Scott Hunt; i. Sondra Nova, Frank Williams, □□
CAPITOL - 16.30, 22.00 **Cenerentola**, ris.
LUMIERE FICE - 16.00, 22.00 **Pazza**, dram., ZDA 1987, r. Martin Rih; i. Barbra Straisand, Richard Dreyfuss.
ALCIONE - Zaprto.
RADIO - 15.30, 21.30 **Una sfrenata donna in calore**, porn., □□

Prepovedano mladini pod 14. letom □ - 18. letom □□

Darujte v sklad
Mitje Čuka

Mladinska sekcija Slovenske skupnosti
prireja
jutri, 22. t. m., ob 11. uri
na sedežu ANSA v Trstu, Ul. Campo Marzio 10 **tiskovno konferenco,** na kateri bo izročila podpise

za boljši slovenski jutri

predstavnikom Odbora za varstvo človekovih pravic iz Slovenije. Na srečanju bodo tudi zastopniki Zveze socialistične mladine Slovenije in tržaškega solidarnostnega odbora

šolske vesti

Sindikat slovenske šole obvešča profesorje, da je razpisan izredni rok za habilitacijo po zakonu 140/88 za poučevanje na nižjih in višjih srednjih šolah. Prošnjo lahko vložijo profesorji, ki izpolnjujejo naslednje pogoje: 1. so poučevali v š. l. 1981/82 kot suplenti z letnim imenovanjem šolskega skrbništva; 2. so poučevali kot začasni suplenti z imenovanjem ravnatelja v š. l. 1980/81, 1981/82; 3. po členu 70 zakona 270/82, profesorji brez predpisane diplome, ki so poučevali kot začasni suplenti z imenovanjem ravnatelja v š. l. 1981/82 in ki so službovali vsaj 12 let vključno s š. l. 1981/82. Rok za vložitev prošnje zapade 4. novembra t. l. Tistim, ki so prošnjo za izredno habilitacijo po zakonu 270/82 na podlagi prejšnjih odredb, vložili že lani, je letos ni potrebno ponovno vlagati. Informacije na sedežu SSŠ, Ul. Carducci 8, v sredo in petek od 11. do 12. ure, v torek in četrtek, od 16. do 17. ure.

Ravnateljstvo državnega učiteljišča A. M. Slomšek obvešča, da bo obvestilo o začetku pouka v 5. letniku objavljeno v Primorskem dnevniku, čim ga bo določilo ministrstvo za javno šolstvo.

razne prireditve

Slovenski kulturni klub, Ul. Donizetti 3 vabi jutri, 22. t. m., na srečanje s časnikarjem Sašo Rudolfom, ki nam bo z diapozitivi prikazal kako je sam doživljal Seul '88. Srečanje bo izjemoma ob 19. uri. Vabljeni!

mali oglasi

KNJIGOVODJA, ki je maturiral na DTTZ Ž. Zois v Trstu, z opravljenim vojaškim rokom, išče primerno zaposlitev. Tel. 54379.

DIAMANTI - razstava draguljev iz kolekcije 1988 italijanskih kreatorjev od 18. do 22. oktobra 1988 v DRAGULJARNI MALALAN - Opčine, Narodna ul. 28.

NUJNO iščemo tehnika za montažo TV anten in popravila televizorjev. Pismene ponudbe na Oglasni oddelek Primorskega dnevnika, Ul. Montecchi 6, 34137 Trst, pod šifro "Tehnik".

SLOVENSKO UVOZNO/IZVOZNO PODJETJE zaposli trgovskega potnika z znanjem srbohrvaščine in angleščine. Pismene ponudbe na upravo Primorskega dnevnika, Drevored 24 Maggio 1, 34170 Gorica, pod šifro "Potnik".

REPO za vlaganje na tropine prodaja Anton Drufovka, na križišču v Grojni št. 1, tel. 0481/34220.

PROTI DOBREMU plačilu prevzamem v oskrbo družinsko grobnico na pokopališču v Šempetru ali Kromberku. Tel. na št. 003865/21747.

OB TVOJEM NAKUPU parfemov Cacharel dobiš tudi denarnico, nahrbtnik in drugo darilo, Kozmetika 90 - Opčine.

PRODAJAM akacijeve kole za vinograd po 13.000 lir stot in drva za kurjavo po 10.000 lir stot. Žniderščič, Števerjan, tel. 0481/884161.

V TRSTU iščemo dečke in deklice za nastopanje v televizijskih in reklamnih programih, filmu in na modnih revijah. Pisati: Cinerassegna, Ul. Giulio Venticinque št. 23, 00136 Rim.

prispevki

V spomin na strica Franca Štolfo darujejo Cita, Rado, Gloria in Neva 200.000 lir z Sklad M. Čuk.

V spomin na pok. Marijo Kobau darujeta Mara in Nadja 40.000 lir za Center za rakasta obolenja.

I. G. daruje 20.000 lir za Društvo slovenskih upokojencev.

V spomin na Pepija Trampuža darujeta Angelo in Štefanija Pieri iz Praprota 20.000 lir za Godbeno društvo Nabrežina.

menjalnica

20. 10. 1988

Ameriški dolar	1334.—	Japonski jen	9,70
Nemška marka	743.—	Švicarski frank	880.—
Francoski frank	216.—	Avstrijski šiling	105,30
Holandski florint	658.—	Norveška krona	198.—
Belgijski frank	35.—	Švedska krona	213.—
Funt šterling	2350.—	Portugalski eskudo	8,50
Irski šterling	1970.—	Španska peseta	10,50
Danska krona	190.—	Avstralski dolar	1050.—
Grška drahma	8,50	Debeli dinar	0,33
Kanadski dolar	1100.—	Drobni dinar	0,33

BCTKB BANCA DI CREDITO DI TRIESTE TRŽAŠKA KREDITNA BANKA
Telef.: Sedež 040/67001
Agencija Domjo 831-131
Agencija Rojan 411-611

filmi na tv zaslonu

kinoatelje

TRE UOMINI E UNA CULLA — 3 hommes et un couffin — Trije moški in zibelka, Francija 1985.

Režija: Coline Serreau. Igrajo: Roland Giraud, Michel Boutenah, Andrè Dussolier, Philippine Leroy-Beaulieu.

Drevi, 21. oktobra, ob 20.30 na RAI 1.

Komični film. Trije prijatelji Jacques, Pierre in Michel živijo uživaško in razburkano samsko življenje v velikem skupnem stanovanju. Nekdo zaprosi Jacquesa, naj mu hrani za nekaj časa paket... Medtem Jacques odpotuje na Tajsko, ne da bi o paketu obvestil sostanovalca. Da se stvar še bolj zaplete, prideta namesto enega kar dva »paketa«, in sicer prijateljev paket ter zibelka s čudovitim, komaj rojenim dekletcem Marie, ki jo je pustila pred vrati samskega stanovanja Sylvia, ena od mnogih Jacquesovih ljubic.

Povsem neizkušena a iznajdljiva prijatelja se pošteno spotita v nenavadni vlogi otroških varušk, vendar se po vsakovrstnih peripetijah še kar znajdeta z malo Marie, dokler se ne vrne njen nič »hudega« sluteči oče Jacques. Serreauin film je postal hit v Franciji in drugod, tako da v ZDA že pripravljajo remake-delo na to zgodbo.

L'ORGOGLIO DEGLI AMBERSON — The magnificent Ambersons - Veličastni Ambersonovi, ZDA 1942.

Režija in scenarij: Orson Welles. Igrajo: Joseph Cotten, Dolores Costello, Anne Baxter, Tim Holt.

Jutri, 22. oktobra, ob 11. uri na RAI 1.

Dramatični film. Genialni in razsipni Orson Welles (1915-85) je eden največjih in gotovo najmanj razumljenih in ljubljenih - v domovini - prikazovalcev ameriških avtentičnih in lažnih mitov 20. stoletja: od značilnega debitantskega portreta kapitalističnega mogotca Randolpha Hearsta v *Državljanu Kanu* (1941) do smrtno lepe »črne gospe« Rite Hayworth v *Gospe iz Šangaja* (1948) in današnjega naslova.

V tej nostalgični zgodbi, ki so jo cenzorske škarije produkcije razkosale zgodbi, je Welles prikazal s svojim običajnim sentimentalizmom in cinizmom zaton in nujni razpad velike ameriške družine. Razvajeni George Amberson, sin ugledne družine, ne dovoli materi, da bi se ponovno poročila z bogatim tovarnarjem, čeprav je tudi sam nanj navezan in zaljubljen v tovarnarjevo hčer. Z materino smrtjo kmalu propade »veličastna« domačija Ambersonovih in osamljeni, ozkosrčni protagonist se vrne k nekdanji ljubezni...

OLTRE LE SBARRE — Meachorei hasoragim — Skozi rešetke, Izrael 1984.

Režija: Uri Barbash. Igrajo: Arnon Zadock, Muhamad Bakri, Assi Dayon, Hillel Ne'eman.

V nedeljo, 23. oktobra, ob 0.35 na Rete 4.

Dramatični film. V izraelskem posebnem zaporu skušajo arabski in izraelski zaporniki skupaj premostiti nerazumevanja in predsodke, da bi dosegli bolj humano ravnanje s strani varnostnikov. Izraelski politični kaznjenec Uri na eni strani in Palestinec Issam, član gibanja PLO, ki je na čelu arabskih zapornikov, na drugi se zoperstavljata pokvarjenemu nadzorniku stražarjev Hershku, ki celo prodaja mamila zaprtim kaznjencem. In tudi sama uprava zapora grobo izsiljuje zapornike obeh narodnosti in celo izkoristi smrt prekupčevalca mamil, da spravi ene proti drugim. Tako se sproži splošen upor in neverjeten kaos v jetnišnici...

Barbasheva izredno realistična predstava izraelskih zaporov (ki je tudi sa njegove velike izkušnje z dokumentarci) je pred leti sodelovala na Beneškem festivalu in nato doživela precejšni uspeh v italijanskih dvoranah »film d'essai«.

L'UOMO DAL BRACCIO D'ORO — The Man with the golden Arm — Mož z zlato roko, ZDA 1955.

Režija: Otto Preminger. Igrajo: Frank Sinatra, Kim Novak, Eleanor Parker, Arnold Stang.

V ponedeljek, 24. oktobra, ob 23.45 na RAI 2.

Dramatični film. Frankie je falirani jazz bobnar zasvojen z mamili, ki se preživlja s hazardno igro. Nezadovoljen živi z ženo, ki je paralizirana (baje po njegovi krivdi) in je nanj bolestno navezana. Naposled spozna v igralnici šarmantno plesalko, ki ga resnično osreči. Toda bolestno ljubosumna žena mu ne da miru in je pripravljena na vse, da bi ostal samo njen... Ko pride do umora, se sum preiskovalcev osredotoči na nedolžnega bobnarja.

Frank Sinatra učinkuje res pretresljivo v vlogi propadlega glasbenika, ki ga mučijo občutki krivde, mamila in hude misli o neuresničljivi ljubezni, prav tako nas osvoji s svojo lepoto Kim Novak. K sijajnemu uspehu Premingerjevega filma sta nedvomno pripomogla tudi odlična rekonstrukcija ameriškega nočnega podzemlja in znana glasbena kulisa Elmera Bernsteina.

CONAN IL BARBARO — Conan the Barbarian — Barbar Conan, ZDA 1982.

Režija: John Milius. Igrajo: Arnold Schwarzenegger, Sandhal Bergman, James Earl Jones, Max von Sydow.

V torek, 25. oktobra, ob 20.30 na Italia 1.

Pustolovski film. V fantastični in časovno nedoločeni prazgodovinski dobi se bijejo strašni boji med sovražnimi plemeni in klani. Tolpa konjenikov napade naselje, kjer živi mali Conan. Iz srditega pokola se reši le skupinica otrok, ki shira in umre ob neznosnem suženjskem delu. Preživi edino orjaški in mišičasti Conan, ki postane neusmiljeni maščevalec lastnega plemena.

Ameriški režiser John Milius (1944) je gojitelj trdega, akcijskega, »možatega« filma, velikih junaških in spektakularnih razsežnosti. To je pokazal v šokantnem gangsterskem portretu *Dillinger* (1973), v mladostniškem feljtonu o neustrašnih »surferjih« *Velika sreda* (1978) in v patriotsko navdahnjeni kavbojki o ameriško-ruskem spopadu *Rdeča zora* (1982). Tu pa je s »kulturističnim« telesom Arnolda Schwarzeneggerja prenesel na filmsko platno (dokaj šablonsko!) znanega super-junaka iz fantastičnih zgodb Roberta E. Howarda.

SOLUNSKI ATENTATORJI, Jugoslavija 1961.

Režija: Žika Mitrović. Igrajo: Aleksandar Gavrić, Dragan Ocokoljić, Petre Prličko, Marlies Behrns.

V četrtek, 27. oktobra, ob 22.20 na RTV Ljubljana.

Zgodovinski film. Retrospektivni pregled (na RTV Ljubljana) najbolj popularnih del jugoslovanske kinematografije, ki so prejela puljsko nagrado Jelen, nam ponuja vsak teden morda že malce zaprašene, a še vedno sijajne in kvalitetno dobro ohranjene filme. To vsekakor velja za Mitrovićevo zgodbo o makedonskih rodoljubih. Film, ki je svojevrsten in skoraj dokumentaren, lahko označimo tudi kot akcijsko kriminalko.

V začetku stoletja, ko je Makedonija še pod turško oblastjo, tajna organizacija mladih konspiratorjev pripravi in izvede vrsto demonstrativnih napadov na razna diplomatska predstavništva v Solunu. S tem skuša opozoriti mednarodno javnost in same Makedonce na nevzdržno stanje zatiranja in nedemokratičnosti. Atentati se zvrstijo na pustno noč, večina hrabrih rodoljubov pade, a edinemu preživelemu uspe v svet sporočiti vse o solunskih dogodkih.

Pripravlja: Boris Devetak

Nove plošče

RAZNI AVTORJI — NUOVE TENDENZE

Letos pomladi je bil v Nettunu festival italijanskih pop in rock ansamblov, ki so poslušalcem bolj ali manj neznani. Ploščo *Nuove Tendenze*, ki vsebuje pesmi kakih petnajstih ansamblov, je izdal Center za glasbeno produkcijo, za snemanje in ostale upravne stroške pa so poskrbeli mladi umetniki sami, saj so pri vseh diskografskih hišah naleteli na gluha ušesa. Kljub nerazumevanju so stisnili zobe in zbrali dovolj finančnih sredstev, da so uresničili zamisel.

Dogodek jasno dokazuje, kakšen je svet lahke glasbe: z veliko muko se prerineš v ta svet, če nimaš pravih poznanstev, pa je vse skupaj zaman. Da bi vsaj nekoliko pomagali tem mladim umetnikom, so album *Nuove Tendenze* predstavili in ocenili vsi večji italijanski glasbeni tedniki.

Skupine, ki so pripravile in uresničile ta skupni projekt, so: Renoir, Intelligence Dept., Maurizio De Sanctis, Erika Boni, Uo, Teresa Colonna, Crazy Cream, Overjoyd, Michela, Esodo, Michele Fiore, Ni Nap, Maria Grazia, Feltre, X-Tremes, Gayà. Najboljši izmed teh so nedvomno X-Tremes, Overjoyd, Gayà in Renoir. Vredno je omeniti, da se vse skupine trudijo za izvirni glasbeni stil, kar se je nekaterim tudi posrečilo. Ostali izoblikujejo in komponirajo svoje songe po modelih raznih znanih pevcev in ansamblov, kot so Deep Purple, Simple Minds, Sting itd. Iz vsega tega lahko sklepamo, da niso samo v Trstu glasbeniki zapostavljeni. Tudi v drugih italijanskih večjih centrih so mladi umetniki takorekoč odrezani in nimajo veliko možnosti, da bi se izkazali.

Album *Nuove Tendenze* in avtorji, ki so ga posneli, naj veljajo kot spodbuda vsem tistim, ki so prepričani, da je samo naše mesto zapostavljeno in da samo naši glasbeniki nimajo možnosti dokopati se do slave v svetu lahke glasbe.

Pesmi na albumu so: *Window, To Fly, Ti ritroverai, Di tanto Amore, Torna, Body To Body, La stagione fredda, The just another Angel, In The Crowd, Come non hai visto mai, Non tornerò con te, I'll Find You, Dimmi che sei mia, No quel mare no, Amore amare, In The Night, Ombre.*

današnji televizijski in radijski sporedi

RAI 1

7.15 Aktualno: Uno mattina
9.35 Nanizanka: La famiglia Brady
10.00 Variete: Ci vediamo alle dieci
10.30 Dnevnik
10.40 Ci vediamo alle dieci (2. del)
11.00 Nan.: Aeroporto internazionale
11.55 Vreme in dnevnik
12.05 Variete: Via Teulada 66
13.30 Dnevnik
14.00 Variete: Fantastico bis
14.15 Nanizanka: Sherlock Holmes
15.10 Izobr. oddaja: Tehnike in okus
16.10 Risanka
16.35 Griffoni Film Festival '88
17.25 Nadaljevanka: Diciottanni
18.00 Iz parlamenta in dnevnik
18.05 Kviz: Domani sposi
19.40 Almanah, vreme in dnevnik
20.30 Film: Tre uomini e una culla (kom., Fr. 1985, r. Coline Serrau, i. Roland Giraud, Andreé Dussolier, 1. del)
21.50 Dnevnik
21.55 Tre uomini e una culla (2. del)
24.00 Dnevnik - zadnje vesti
0.15 Informativna oddaja: Didaktični materiali - Ignazio Silone

RAI 2

8.00 Nadaljevanka: Liszt (5. del)
9.00 Film: La vedova (kom., It. 1939, r. Goffredo Alessandrini, i. Ruggero Ruggeri, Isa Pola)
10.30 Risanka, nato Tečaj angleščine
11.30 Nanizanka: L'impareggiabile giudice Franklin
11.55 Nad.: Marco Visconti (5. del)
13.00 Dnevnik - ob trinajstih
13.30 Nanizanka: Saranno famosi
14.30 Dnevnik
14.40 TV film: Il professore e la ragazza
16.25 Film: Un leone nel mio letto (kom., ZDA 1964, r. Earl Bellamy, i. Tony Randall, Shirley Jones)
18.15 Iz parlamenta in športne vesti
18.35 Nan.: Il commissario Köster
19.30 Horoskop, vreme, dnevnik, šport
20.30 Film: Ora e sempre (dram., ZDA 1982, r. Adrian Carr, i. Cheryl Ladd, Robert Coleby)
22.10 Dnevnik
22.25 Variete: Il milionario
23.15 Dnevnik - zadnje vesti
13.25 Šport: tenis, Wilander-Noha, McEnroe-Canè (iz Torina)

RAI 3

12.00 Informativna oddaja: Vabilo v gledališče
14.00 Deželne vesti
14.30 Izobraževalna oddaja: Dante Alighieri - Božanska komedija
15.00 Izobr. odd.: Didaktični materiali
15.30 Šport: nogometni pokal Mitropa, Banik-Vojvodina
16.15 Film: Le sorelle Materassi (kom., It. 1943, r. Fernando M. Poggioli, i. Paola Borboni, Clara Calamai)
17.30 Dokumentarna oddaja: Geo
18.20 Nanizanka: Vita da strega
18.45 Športna rubrika: Derby
19.00 Vreme in dnevnik
19.30 Deželne vesti
19.45 Dok. oddaja: 20 let prej
20.00 Variete: Complimenti per la trasmissione
20.30 Film: L'ultima odissea (fant., ZDA 1977, r. Jack Smight, i. George Peppard, D. Sanda)
21.15 Dnevnik - nocoj
21.10 L'ultima odissea (2. del)
22.05 Aktualno: Non stupitevi, è così!
23.15 Informativna oddaja: Drobci
23.35 Dnevnik - zadnje vesti

RTV Ljubljana

10.00 Mozaik: Tednik
11.00 Mednarodna obzorja
11.40 Nadaljevanka: Lorca (pon. 1. dela)
16.30 Poročila
16.45 Mozaik: Tednik (pon.)
17.45 Spored za otroke in mlade: nadaljevanka Antilopina vrnitev (2. del)
18.15 Sodobna medicina: Operacija oči (2. del)
18.45 Risanka
19.00 Vreme in Obzornik
19.13 TV Okno, Zrno
19.30 Dnevnik in vreme
19.59 Zrcalo tedna
20.20 Nadaljevanka: Tujčeve roke (R. Daley, r. Larry Elikann, i. Armand Assante, 2. del)
21.20 Dok. oddaja: Čas negotovosti - Mogočno nasprotovanje (3. del)
22.20 Dnevnik
22.35 Film: Dom Bernarde Albe (dram., Španija 1986, r. Mario Camus, i. Irene Guitierrez, Florinda Chico)
0.15 Video strani

TV Koper

13.30 TVD Novice
13.40 Športna oddaja: Juke box
14.10 Nogomet: VB-Švedska (pon.)
16.00 Dnevnik
16.10 Reportaže: Šport spektakel
18.15 Košarka: Scavolini Pesaro-Real Madrid (pon.)
18.50 Dnevnik in 19.00 Odprta meja

Danes v Odprti meji med drugim:

TRST — Obračun političnega dogajanja na Tržaškem
BARDO — Ekološki dnevi
TRST — Predstavitev knjige Marjuče Offizie Iz morja v ponev
TRST — Razstava draguljev

19.30 TVD Stičišče
20.00 Nanizanka
20.30 Košarka: Jugoslavija-Boston Celtics
22.00 TVD Vsedanes
22.10 športni dnevnik: Magazine
22.30 Košarka: Scavolini Pesaro-Real Madrid (pon.)
24.00 Nočni boks: slavno srečanje
0.45 Reportaže: Šport spektakel

CANALE 5

8.00 Nanizanke: Strega per amore, 8.30 La casa nella prateria, 9.30 General Hospital
10.35 Kvizi: Cantando, cantando, 11.15 Tuttinfamiglia, 12.00 Bis, 12.35 Il pranzo è servito, 13.30 Cari genitori, 14.15 Il gioco delle coppie
15.05 Film: Mano pericolosa (krim., ZDA 1953, r. Samuel Fuller, i. Richard Widmark, Jean Peters)
16.50 Kvizi: Doppio slalom, 17.20 C'est la vie, 17.50 OK il prezzo è giusto!, 18.55 Il gioco dei nove, 19.45 Tra moglie e marito
20.30 Film: Pappa e ciccia (kom., It. 1982, r. Neri Parenti, i. Paolo Villaggio, Lino Banfi)
22.25 Aktualno: Forum
23.10 Variete: Maurizio Costanzo show
0.40 Rubrika: Premiére
0.50 Nan.: Sulle strade della California, 1.50 Sceriffo a New York

RETEQUATTRO

7.30 Nanizanke: Mary Tyler Moore, 8.00 Il Santo, 9.00 Adam 12
9.30 Film: Il conte di Matera (dram., It. 1957, r. Luigi Capuano, i. Virna Lisi, Paul Muller)
11.30 Nan.: Cannon, 12.30 New York New York
13.30 Nad.: Sentieri, 14.30 La valle dei pini, 15.30 Così gira il mondo, 16.30 Aspettando il domani, 17.00 Febbre d'amore, 18.00 Lou Grant
19.00 Aktualno: Dentro la notizia
19.30 Nan.: Gli intoccabili
20.30 Film: C'é un uomo nel letto di mamma (kom., ZDA 1968, r. Howard Morris, i. Doris Day, Brian Keith)
22.20 Aktualno: I Misteri dell'estate, 23.05 Dentro la notizia
23.35 Film: Bersagli (dram., ZDA 1968, r. Peter Bogdanovich, i. Boris Karloff, Tim O'Kelly)
1.25 Nanizanka: Vegas

ITALIA 1

7.15 Risanke
8.15 Nan.: Superman, 8.45 Buck Rogers, 9.30 La donna bionica, 10.30 Flipper, 11.00 Riptide, 12.00 Hazzard
13.00 Otroška oddaja: Ciao Ciao, vmes risanki Family, Lady Lovely
14.00 Aktualno: Smile
14.30 Glasbena oddaja: Deejay Television
15.05 Tečaj angleščine
15.30 Nan.: Family Ties
16.00 Otroška oddaja: Bim bum bam, vmes risanke Mio mini pony, Pollyanna, Rudy, Beverly Hills
18.30 Nanizanke: Magnum P.I., 19.30 Happy days, 20.00 Arriva Cristina
20.30 Film: Nightmare 2 - La rivincita (srh., ZDA 1985, r. J. Sholder, i. Mark Patton)
22.05 Nanizanka: Zanzibar
23.35 Variete: Dibattito
23.55 Nanizanka: Tre cuori in affitto
23.25 Rubrika: Premiére
23.35 Glasbena oddaja: Rock opolnoči - The Stones in the Park
0.35 Nanizanki: Star Trek, 1.35 Giudice di notte

TELEPADOVA

12.30 Nanizanka: I Ryan
13.30 Risanke
14.15 Nad.: Una vita da vivere, 15.15 Ciranda de Pedra, 16.30 Piume e paillettes
17.00 Dokumentarna oddaja: Italia 7 per la vita
18.00 Otroška oddaja: Super 7, vmes risanke
20.00 Nanizanka: Squadra speciale anticrimine
20.30 Film: Camorra (dram., It. 1972, r. Pasquale Squitieri, i. Fabio Testi, G. Carnacina)
22.45 Kviz: Colpo grosso
23.45 Film: A tutte le auto della polizia (krim., It. 1975, r. Mario Caiano, i. Enrico M. Salerno)
1.15 Nanizanka: Switch

TELEFRIULI

13.30 Nadaljevanki: Leonela, 14.30 Cuori nella tempesta
15.30 Inf. oddaja: Parola mia
16.30 Glas. odd.: Music box
17.15 Nadaljevanki: Luisiana, 18.15 Ritratto di donna velata
19.00 Dnevnik
19.30 Rubrika: Dan za dnem
20.00 Nanizanka: Le adorabili creature
20.30 Nan.: Wild Alliance
21.30 Inf. tednik: Tigi 7
22.00 Dokumentarec: Velike svetovne reke - Volga
22.30 Dnevnik
23.00 Nanizanka: Il mio amico Bottoni
0.30 Inf. oddaja: News

TELEQUATTRO

(Se povezuje s sporedi Italia 1)
Lastne oddaje:
19.30 Dogodki in odmevi

RADIO TRST A

7.00, 13.00, 19.00 Dnevnik; 8.00, 10.00, 14.00, 17.00 Poročila; 7.20 Dobro jutro po naše: koledarček; 7.40 Pravljica; 8.00 Deželna kronika; 8.10 Za vsakogar nekaj: restavratorska delavnica, glasba, paberkovanja in beležke; 10.00 Pregled tiska; 10.10 S koncertnega repertoarja; 11.30 Pisani listi, Filmi; Cecilijanka 1987; 13.20 Glasba po željah, Od Milj do Devina; 14.00 Deželna kronika; 14.10 Otroški kotiček: Sto nagrad za moj zaklad; 14.30 Goriški razgledi; 15.00 Roman: Izza kongresa (I.Tavčar, 1. del); 15.20 Lahka glasba; 17.00 Kulturna kronika; 17.10 Mi in glasba; 18.00 Kulturni dogodki; 18.30 Glasba.

LJUBLJANA

5.00, 6.00, 6.30, 8.00, 9.00, 10.00, 11.00, 12.00, 13.00, 14.00, 19.00, 21.00, 22.00, 23.00 Poročila; 6.50 Dobro jutro, otroci; 8.05 Radijska šola; 8.35 Mladina poje; 9.05 Glasba; 10.05 Rezervirano za; 11.05 Izbrali smo; 12.10 Pod domačo marelo; 12.30 Kmetijski nasveti; 12.40 Iz glasbene tradicije; 13.30 Melodije; 14.05 Jeziki jug. narodov; 14.50 Človek in zdravje; 15.00 Radio danes...; 15.30 Dogodki in odmevi; 16.00 Vrtiljak želja; 17.00 V studiu; 18.00 Ansambel Lojzeta Slaka; 18.15 Gremo v kino; 19.35 Lahko noč, otroci; 19.45 Pojemo in godemo; 20.00 Mladi mostovi; 20.30 Slovencem po svetu; 23.05 Literarni nokturno; 23.15 Morje in pomorščaki.

RADIO KOPER (slovenski program)

13.30, 14.30, 17.30, 19.00 Poročila; 6.00 Za dobro jutro; 6.05 Spominski datumi; 6.10 Vreme in promet; 6.30 Jutranjik; 6.45 Cestne informacije; 7.00 Kronika; 7.30 Pregled tiska; 8.00 Prenos Radia Lj; 13.00 Mladi val Radia Kp; 15.30 Dogodki in odmevi; 16.00 Glasba po željah; 16.30 Primorski dnevnik; 17.00 Jugoton; 17.40 Aktualno; 18.00 Zbori; 18.35 Popevke po telefonu.

RADIO KOPER (italijanski program)

6.15, 8.30, 9.30, 10.30, 13.30, 14.30, 16.30, 17.30, 18.30 Poročila; 7.15, 12.30, 15.30, 19.30 Dnevnik; 6.00 Glasba; 6.05 Almanah; 7.00 Simfonija zvezd; 7.35 Glasba in variete; 7.40 Dobro jutro otroci; 7.50 Razglednica; 8.00 Gremo na kavo; 8.25 Popevka tedna; 8.35 Glasba; 9.15 Edig Galletti; 9.32 Feeling; 9.45 Ansambel Casadei; 10.00 Pregled tiska; 10.05 Čudovitih sedem; 10.40 Družinsko vesolje; 11.00 Pogovori; 12.00 Glasba po željah; 12.30 Pika na i; 13.00 Neposredno; 14.00 S polno paro; 14.33 Popevka tedna; 15.00 Kultura in umetnost; 16.00 Puzzle; 16.33 Mi in vi; 17.00 Show business; 17.33 Nekdanje popevke; 18.00 Bubbling; 18.33 Dee-jay; 19.00 O opereti.

RADIO OPČINE

7.30, 13.30, 17.30 Poročila; 10.00 Za vsakogar nekaj; 12.00 Glasbeni mozaik; 19.00 V svetu fantazije; 20.15 Mix Time; 21.00 Nočni val.

Potekalo bo 8. in 9. novembra v Gorici

Posvetovanje o antisemitizmu in rasističnih zakonih v Italiji

Kakšne razsežnosti je imel antisemitizem v Italiji, kjer so bili prav pred petdesetimi leti sprejeti zakoni za zaščito rase? Kako se je antisemitizem odražal posebej v naših krajih, ki so po letu 1943 tvorili sestavni del nemške države, v okviru takoimenovanega Jadranskega Primorja (Adriatisches Kuestenland)? Na ta vprašanja bodo skušali odgovoriti na dvodnevnem strokovnem posvetovanju, ki ga pripravlja Goriška pokrajinska uprava v sodelovanju z Deželnim inštitutom za preučevanje odporniškega gibanja. K pobudi je pristopila tudi Goriška občina.

Posvetovanje bo 8. in 9. novembra v Gorici in se bo odvijalo deloma v avditoriju, deloma v palači Attems.

Včeraj dopoldne so omenjeno pobudo — ob tem velja posebej poudariti, da gre za prvo tovrstno pobudo na Goriškem — predstavili na tiskovni konferenci, ki jo je sklicala pokrajinska uprava, vodil pa jo je odbornik za kulturne dejavnosti Panzera.

Cilje in program posvetovanja je novinarjem obrazložil predsednik Deželnega inštituta za zgodovino odporniškega gibanja prof. Silvano Benvenuti, ki je napovedal tudi, da bodo gradivo objavili v reviji Qualestoria. Z neposredno udeležbo na posvetovanju ali pa z dostavo pisnih prispevkov se bo zasedanja udeležilo šestnajst raziskovalcev oziroma neposrednih pričevalcev, ki so na lastni koži ugotavljali posledice antisemitizma in raznih ukrepov za zaščito rase, ki jih je po zgledu nacistične Nemčije "vpeljal" tudi Mussolini.

Na posvetovanju bo tekla beseda tudi o židovskih skupnostih v slovenskem prostoru ter v Jugoslaviji. Prispevka na to temo pripravljata Tatjana Crisman Malev in Filip Fischer.

Sicer bosta že uvodno predavanje Uga Caffaza (Rasistični zakoni - za ali proti) ter Roberta Finzija (Rasistični zakoni in razprave med italijanskimi zgodovinarji) spodbudili dovolj zanimanja za nadaljnjo razpravo. Gre za aktualna vprašanja prevrednotenja vrednot, ki so v italijanski javnosti, posebno v zadnjem času, sprožila zelo različne in glasne reakcije.

Poleg osrednje teme, to je razprav okrog sprejemanja in izvajanja rasističnih zakonov in primerjave s stanjem v nacistični Nemčiji, bodo udeleženci posvetovanja skušali razkriti manj znano usodo židovskih skupnosti v Gorici in Trstu, odnos Cerkve do rasistične zakonodaje itd.

Občinski svet v Sovodnjah

Odobritev načrta za javni večnamenski socialni center in preureditev proračuna tekočega finančnega poslovanja bosta glavni točki torkove seje občinskega sveta v Sovodnjah. Napovedana je za 20. uro. Načrt, ki bo predmet razprave, je izdelal geometer Ivo Rojec, nanaša pa se na gradnjo večnamenske stavbe, kjer bodo uredili in opremili prostore občinske knjižnice, ambulanto in nekatere druge prostore, v nadstropju pa bodo stanovanja za občane v posebnih socialnih pogojih. Preureditev proračuna je v zvezi z manjšimi dohodki, ki jih bo prejela občina od države. Občinski svet bo odločal tudi o sklenitvi pogodbe za ločeno pobiranje baterij in zdravil.

Voce Isontina bo jutri pojasnila stališče o domnevnih prikazovanjih

V jutrišnji številki tednika Voce Isontina bo med drugimi tudi članek o domnevnih prikazovanjih Matere božje pri Fari. Goriška cerkev je v zadevi do zdaj ohranila skrajno previdnost. Pred dnevi je nadškofov vikar (nadškof Bommarco je namreč odsoten) najavil, da bo Cerkev povedala svoje stališče v prihodnjih tednih. Članek, ki bo objavljen v jutrišnji številki nadškofijskega glasila ni nikakršna potrditev dogodkov, ampak skuša predvsem usmerjati v pravilen odnos do pojava kot takega. »Cerkev ni nikoli pozivala in tudi ne poziva vernikov da izražajo svoja verska čustva v odnosu do dogajanj ali prikazovanj, ki naj bi jim bili priče posamezniki. Po drugi strani pa si Cerkev prizadeva, da bi verniki, tudi spričo dogodkov, ki zbujajo zanimanje, čeprav so malo verjetni, ohranili pravilen odnos do Boga, ki se odraža preko premišljevanja božje besede, molitve in izrazov miloščine«. V članku, ki bo objavljen v jutrišnji številki je izraženo tudi obžalovanje nad načinom, kako je javnost reagirala na dogajanje, ki nikakor ni izraz določene zrelosti.

Toliko glede stališča Cerkve.

Zanimanje za vidca Vittoria Spolverinija pa je, kot kaže, zadnje dni nekoliko splahnelo. Malo je krivo vreme, saj včeraj in predvčerajšnjim ni bilo najbolj primerno. Malo so krive menda tudi izjave, ki naj bi jih videc dal zadnje dni in ki so pri tistih, ki so bili že od vsega začetka močno skeptični, tako prepričanje še potrdili. Tako naj bi se videc šele v torek ali sredo spomnil, da je že pred dnevi napovedal letalsko nesrečo v Rimu (kjer se je zrušilo ugandsko letalo). Menda pa so tudi trditve o povezanosti dogodkov med Medjugorjem in Faro te dni postavljene v dvom.

Včeraj, ko naj bi videc spet imel srečanje z nadnaravnim, je bilo v gozdiču kakih sto ljudi, v glavnem žensk. Zdi se, da gre za ene in iste osebe, ki se tu zbirajo že od vsega začetka. Sicer pa naj bi "Tolažnica" od ponedeljka dalje izgubila dar govora...

Prekopi grobov

Goriška občina obvešča, da bodo junija leta 1989 pričeli na glavnem goriškem pokopališču prekopavati grobove, kjer so pokapane osebe, umrle med junijem 1976 in januarjem 1978. Smrtne ostanke bodo nato prenesli v skupne kostnice, razen če ne bodo zahtevali sorodniki umrlih premestitev v zasebne grobnice. Občina mora v tem primeru izdati posebno dovoljenje. Za to je treba zaprositi do 31. decembra letos. Sorodniki morajo tudi poskrbeti za odstranitev oziroma prenos nagrobnikov.

Jutri dopoldne v Šempasu veliko ljudsko zborovanje

Nekajkrat smo že v tem tednu opozorili na dogodek, ki se bo jutri odvijal v Šempasu. Tu bo ob 11. uri pri osnovni šoli "zgodovinski tabor", veliko ljudsko zborovanje, kjer bomo, izhajajoč iz zgodovinske obletnice 120-letnice velikega tabora v Šempasu, razmišljali o aktualnem političnem, kulturnem in gospodarskem trenutku slovenskega naroda. Nekatere od zahtev, ki so jih politiki postavljali pred 120 leti, namreč še danes niso v celoti izpolnjene ali pa so ogrožene ali vsaj postavljene v dvom pridobitve, za katere smo bili prepričani, da jim nihče ne more osporavati.

Na jutrišnjem zborovanju bo, izhajajoč iz zgodovinskega obdobja taborov, vendar upoštevajoč današnji težaven trenutek slovenskega naroda, govoril podpredsednik RK SZDL Viktor Žakelj.

Gre torej za vsebinsko pomembno in ne samo kronološko obarvano zborovanje, s katerim so družbenopolitične organizacije Nove Gorice hotele obeležiti 120-letnico dogodka, ki je pomenil kakovosten premik v takratnem političnem življenju in splošnem osveščanju Primorcev in vsega slovenskega življa.

V šempasu bo jutri zjutraj pred zborovanjem krajša slovesnost na pobudo šolarjev tudi pri spominskem obeležju, ki je bilo postavljeno ob stoletnici tabora.

■ ZSKD toplo vabi predstavnike društev in organizacij ter posameznike, da se udeležijo jutrišnjega "zgodovinskega tabora" v Šempasu. Ne gre za komemoracijo zgodovinskega dogodka, ampak za zborovanje, ki naj izmeri današnji utrip slovenskega naroda.

Mednarodni tečaj speleologov potapljačev reševalne službe

Gorica bo od 29. oktobra do 6. novembra gostila mednarodni tečaj speleologov-potapljačev reševalne službe. Tečaj, ki ga že v drugo organizira speleološka sekcija državne reševalne službe v sodelovanju s speleološko skupino "Bertarelli" goriške sekcije CAI, bo izpopolnjevalnega značaja, saj bodo na njem obravnavali najmodernejše tehnike, ki pridejo v poštev pri reševanju speleologov. Srečanja se bodo udeležili poleg številnih članov italijanske speleološke reševalne službe tudi priznani reševalci iz Francije, Švice, Belgije, Češkoslovaške, Avstrije, Anglije in Bolgarije.

Slovesna otvoritev tečaja bo v nedeljo, 29. t. m., ob 10.30 v prostorih večnamenskega socialnega centra v Ul. Baiamonti. Enotedenski tečaj bo nedvomno zanimiv, saj si bodo lahko udeleženci izmenjali vtise in izkušnje, ki so jih zabeležili v globokih razpokah našega planeta. Tečaj ne bodo sestavljala le gola predavanja, ampak bodo na sporedu tudi praktične vaje. Od srede, 1. novembra, pa vse do 4. novembra se bodo namreč udeleženci tečaja spustili v neko podvodno jamo, kjer bodo preizkušali vrednost in uporabnost vseh najsodobnejših pripomočkov in preučili tehniko potapljanja in reševanja. Nato bodo na podlagi posnetkov, ki jih bodo opravili med spusti v globino, kritično ocenili potapljanja.

Splavitev nove admiralske ladje Tržaškega Lloyda

V tržiški ladjedelnici bodo v sredo, 26. t. m., splavili novo admiralsko ladjo Tržaškega Loyda. Gre za 231 metrov dolgo, 32 metrov široko kontejnersko ladjo Nuova Lloydiana, ki bo vzdrževala redno pomorsko zvezo med Evropo, Avstralijo in Novo Zelandijo. Ladja ima 34 tisoč ton nosilnosti, ob maksimalnem ugrezu pa se njena nosilnost poveča na 39 tisoč ton. Poganjal jo bo motor z zmogljivostjo 31.500 konjskih moči, ki bo ladji omogočal hitrost 20,5 vozla. Posadka bo predvidoma štela 25 mož.

V Tržiču pričetek filmske sezone

V tržiškem gledališču se bo drevi pričela letošnja kinematografska sezona. Letošnja ponudba je še kvalitetnejša od lanske, temu pa je nedvomno botroval številen ogled filmov v lanski sezoni.

Prvi film na sporedu nosi naslov "Il pranzo di Babette" režiserja Gabriela Axela. V glavnih vlogah nastopajo Stephane Audran, Jean-Philippe Lafont in Bibi Anderson. Drevi in jutri bodo film vrteli v občinskem gledališču od 18. ure dalje, v nedeljo pa se bodo predstave pričele ob 16. uri.

KULTURNI DOM GORICA

V telesnokulturnih prostorih Kulturnega doma v Gorici (Ul. Brass 20) se v sezoni 1988/89 odvijajo sledeče športne dejavnosti:

KOŠARKA in MINIBASKET
ODBOJKA in MINIVOLLEY
LOKOSTRELSTVO
ŠPORTNA RITMIČNA GIMNASTIKA
ORODNA TELOVADBA
NAMIZNI TENIS
REKREACIJA (SPDG)
VADBA ZA STAREJŠE (Društvo slovenskih upokojencev)

RAZNI TEČAJI:
KARATE
JOGA
BALETNI TEČAJ
TRIM KABINET

Podrobnejše informacije pri Upravi Kulturnega doma (tel. 33288) ali uradu ZSŠDI v Gorici (Ul. Malta 2, tel. 33029).

V Štandrežu jutri prireditev ob 10-letnici smrti F. Lupina

Pri kulturnem društvu Oton Župančič bodo jutri začeli z novo sezono. Pripravljajo namreč večer posvečen dolgoletnemu pevovodji in prosvetnemu delavcu Francu Lupinu. Letos poteka deset let od njegove smrti.

Spomin na uglednega sovaščana bodo obudili s pesmijo. Kot gost bo nastopil moški pevski zbor KD Skala iz Gabrij pod vodstvom Rozine Konjedic, del pevskega programa bodo prispevali tudi člani domačega pevskega zbora pod vodstvom Mirana Rustje. Člani fotografskega odseka pripravljajo razstavo fotografij in drugega gradiva s katerim nameravajo primerno osvetliti bogato in vsestransko dejavnost Franca Lupina.

Prireditev bo jutri ob 20.30 v domu Andreja Budala.

Srečanje na sedežu Italijanske skupnosti

Člani goriške sekcije VZPI-ANPI na obisku pri borcih na Reki

Tovariško vzdušje dosedanjih srečanj med slovenskimi, italijanskimi in hrvaškimi borci, ki so potekala v Kulturnem domu, se bo jutri preneslo na Reko. Na Reko namreč jutri odpotuje večja skupina bivših partizanskih borcev, članov VZPI-ANPI, predstavnikov združenja bivših deportiranev in združenja Volontari della Libertà. Po napovedih, se bosta uradnega srečanja in obiska na sedežu Skupnosti Italijanov na Reki, udeležila tudi goriški župan Scarano in predsednik pokrajine Crisci. Skupaj z bivšimi borci bo na Reki tudi delegacija SKGZ.

Na Reko odhaja tudi moški pevski zbor A. Paglavec, ki bo na srečanju imel koncert. Odhod je napovedan ob 7. uri s Travnika.

Včeraj zgodaj zjutraj v Tržiču

40-letni Tržačan umrl v razbitinah dostavnega vozila

V noči med sredo in četrtkom se je ponovno pripetila na naših cestah srhljiva prometna nesreča, ki je terjala smrtno žrtev. Prizorišče tragičnega dogodka je tokrat Tržič, kjer je 41-letni Luciano Gallopin, doma iz Trsta, Ulica San Michele 21, z dostavnim vozilom fiat 35 silovito zadel najprej v ograjo ob cesti, nato pa v zid stavbe na levi strani ter ostal uklenjen v razbitinah vozila. Nesreča se je pripetila okrog pol štirih, v predmestju Tržiča, v Drevoredu 1. maja.

Med vzroki nesreče bi utegnila biti nenadna slabost voznika. Lahko pa tudi trenutna utrujenost.

Dejstvo je, da je izgubil nadzorstvo nad vozilom, trčil najprej v ograjo in kovinsko posodo za smeti ob cesti. Od tu se je vozilo odbilo na drugo stran ceste in divjo vožnjo končalo v vogalu stavbe, kjer je tudi javni lokal. Trčenje je bilo res silovito, saj je bil furgon popolnoma uničen. Iz razbitin so reševalci in gasilci s težavo izvlekli ponesrečenca,

Vendar mu zdravniki niso mogli več pomagati, saj je podlegel hudim poškodbam že na kraju nesreče. Zapisnik o tragičnem dogodku so sestavili karabinjerji.

Motor Expò Racing le še do nedelje

Letošnji Motor Expò Racing se počasi nagiba h koncu. Kdor si sejma motornih novosti še ni ogledal, ima na razpolago le še tri dni. Po dosedanjem obisku bi lahko sklepali, da si bo letošnjo prireditev ogledalo še večje število obiskovalcev, kot so jih lani prireditelji našteli.

V paviljonih se obiskovalec lahko seznani z najnovejšimi avtomobili in motorji najbolj znanih svetovnih tovarn, na ogled pa so tudi nekatera športna vozila, med temi je seveda omembe vreden Bergerjev Ferrari.

V sredo ponoči v Gradišču

Pridržana prognoza za agenta goriške prometne policije

Mokro cestišče je po vsej verjetnosti botrovalo težki prometni nesreči v Gradišču, kjer je bil hudo ranjen 24-letni pripadnik prometne policije Luca Senna. Ranjen je bil tako rekoč pri opravljanju službene dolžnosti. Nesreča se je pripetila nekaj minut po 23. uri v središčni Ulici Trieste. Vse okoliščine še niso znane. Agenta prometne policije naj bi z avtom zadela 23-letna Alessandra Raza, doma iz Foljana. Raza je upravljala renault 4 z registracijo Go 170684, lastnik katerega je Stefano Pizzo iz Gradišča. Voznica naj bi z avtom s precejšnjo hitrostjo pripeljala, namenjena proti središču Gradišča. V zadnjem trenutku je menda zagledala policaja ter skušala zmanjšati hitrost. Zaradi mokrega cestišča naj bi avto začelo zanašati in je ob tem zadel Senno. Reševalna ekipa je ponesrečenca prepeljala najprej v goriško splošno bolnišnico, od tam pa so kmalu odredili njegovo premestitev v Videm. Tu so ga sprejeli v nevrokirurškem oddelku, s strogo pridržano prognozo, zaradi hudih poškodb na glavi in prsnem košu. V teku je preiskava. Ponesrečenec je doma iz Vidma, nastanjen pa je bil v vojašnici prometne policije v Gorici.

Kamnolom v Zagraju

V Zagraju ima kamnolom ob pokopališču štete ure. Konec meseca bi namreč morali po deželnem odloku preteklega 23. maja kamnolom zapreti iz varnostnih razlogov. Dober teden pred zaprtjem pa kamnolom deluje še kar naprej s polno paro. Skupina komunističnih pokrajinskih svetovalcev je zato posredovala predsedniku pokrajine Crisciju interpelacijo, v kateri svetovalci sprašujejo, če namerava pokrajina upoštevati deželni zakon in če namerava zavarovati visoke kamnite stene, da bi ne prišlo do kake neljube nezgode.

razstave

V galeriji Meblo v Novi Gorici bodo danes, 21. t. m., ob 18. uri odprli razstavo kiparskih del Darka Bevilacque. Umetnika, ki se je rodil v Biljah, živi in ustvarja pa v Čedadu, bo predstavila ravnateljica Goriškega muzeja Nelida Nemec. Dela bodo na ogled do 5. novembra.

razna obvestila

Sekcija VZPI-ANPI Dol-Jamlje prireja v nedeljo, 23. t. m., tradicionalni piknik. Pričel se bo ob 15. uri in sicer pri poslopju nekdanje šole na Palkišču. Prijave sprejemata do zasedbe razpoložljivih mest Ettore Moro in Mario Semolič.

Dijaški dom Simon Gregorčič prireja drevi ob 18. uri proslavo ob obletnici rojstva pesnika Simona Gregorčiča. Nastopili bodo gojenci dijaškega doma z recitalom »A enega mi vzeli niste ...«

KD Briški grič obvešča, da se prične redna vadba rekreacijske telovadbe v sredo, 26. oktobra, ob 20. uri na Bukovju. Vpisujejo Ana Mikluš - Ščedno (tel. 884182), Divna Valič - Jazbine (tel. 390167) in Nevenka Klanjšček - Klanec (tel. 884178).

SPD GORICA sporoča, da sprejemajo prijave za društveno martinovanje, ki bo 13. novembra v Ajdovščini, v trgovini Bavcon in pri odbornikih Ivu Nanutu in Branku Kuzminu. Poskrbljeno bo tudi za avtobusni prevoz, če bo dovolj prijav.

Občina Doberdob obvešča, da zaradi vedno večje količine odpadkov in zaradi nastalih težav njihovega odvažanja v oddaljena odlagališča bo za krajši čas pobiranje smeti po občini potekalo po naslednjem redu: Doberdob ostane kot dosedaj ob torkih in petkih, zaselki Jamlje, Dol in Poljane pa vsak ponedeljek in petek.

Mladinski odbor SKGZ in Zveza slovenskih kulturnih društev prirejata kabaretni večer v Kulturnem domu v petek, 28. oktobra, ob 21.00. Skupina Karst brothers bo uprizorila Škovace. Predprodaja vstopnic v Kulturnem domu ob delavnikih od 9. do 13. ure in na ZSKD od 9. do 17. ure.

kino

Gorica

CORSO 17.30-22.00 »La leggenda del santo bevitore«.

VERDI 17.30-22.00 »Frantic«. Režija R. Polanski.

VITTORIA 17.30-22.00 »Le sorelline ingorde«. Prepovedan mladini pod 18. letom.

Tržič

COMUNALE 18.00-22.00 »Il pranzo di Babette«.

EXCELSIOR 18.00-22.00 »Mr. Crocodile Dundee II«.

Nova Gorica

SOČA 18.00-20.00 »Tajna oboževalka«.

DESKLE 19.30 »Nedotakljivi«.

DEŽURNA LEKARNA V GORICI
Rita Bassi - Ul. don Bosco 175 - tel. 32515.

DEŽURNA LEKARNA V TRŽIČU
S. Antonio - Ul. Romana 147 - tel. 40497.

pogrebi

Danes v Gorici: ob 9.30 Maria Pavini vd. Pavlin iz bolnišnice sv. Justa na glavno pokopališče, ob 11.30 Augusta Caus vd. Grusovin iz Čedada na glavno pokopališče.

Po treh letih se je Giancesare Flesca rešil »Praha«

Zgodba o blestečem novinarju in kokainu

Giancesare Flesca je bil tri leta ameriški dopisnik rimskega tednika Espresso, pred nekaj meseci pa je izgubil dopisništvo in kmalu nato tudi delovno mesto v časopisu, ki ni hotel imeti, ne v New Yorku, ne v redakciji človeka, ki je bil skoraj popolnoma podrejen mamilu, točneje kokainu. »Prišel sem v New York z velikimi upanji in z velikimi ambicijami. V začetku sem dobro kljuboval nemogočim ameriškim delovnim ritmom, po nekaj mesecih pa sem naletel na težave in prvič segel po kokainu. V začetku enkrat ali dvakrat na teden, nato pa vsak dan. Skušal sem se zdraviti, kljub nekaterim uspehom pa nisem utegnil iz brezna. Bil sem popolnoma zasvojen od mamila. Poklicali so me v Rim in me čez noč odslovili iz službe. Bil sem človeško in poklicno popolnoma na tleh.«

Flesca je svojo bridko življenjsko in profesionalno izkušnjo izpovedal kolegu Valeriju Rivi, s katerim sta nato skupno napisala knjigo "Prah" (Polvere), ki je pred kratkim izšla pri založbi Sperling-Kupfer. Gre za srhljivo in obenem zanimivo pričevanje človeka in novinarja, ki mu je bil kokain dolgo časa vsakdanji kruh in ki ga je v ZDA pripeljal na rob smrti. »Začel sem s psihoanalizo, nadaljeval s psihiatrijo in končno še z elektrošokom, brez kokaina, ki te ne zasvoji, ampak osvoji, pa vseeno nisem utegnil preživeti, čeprav sem redno segal tudi po alkoholu. Ozdravil sem šele v bolnišnici, ko so mi zdravniki povedali, da bom po tej poti prišel naravnost na pokopališče.« Tako piše Flesca, ki se danes ima za "skesanega" uživalca mamil.

»Prah« ni vrhunsko književno delo, ampak precej privlačno osebno pričevanje, ki v marsičem ruši (negativni) mit kokaina, mamila, ki »ne umaže«.Mamila bogatih in prestižnih osebnosti, o katerem se premalo piše in govori, »ker z razliko od heroina ne ruši obstoječih družbenih ravnotežij«.

Giancesare Flesca je danes zaposlen pri tedniku Epoca, iz njegove življenjske izkušnje bodo v kratkem posneli tudi film. Nekatera poglavja te knjige bo objavil tudi Espresso, ki si je pravico do teh odlomkov, za katero je odštel 20 milijonov lir, priboril na neki založniški dražbi.

SANDOR TENCE

Nastopil je z modernim programom na koncertu Združenja Bach

Mojstrska igra kitarista Casciolija

Tržaško Združenje Bach je preteklo nedeljo priredilo v cerkvi sv. Silvestra koncert tržaškega kitarista *Fabia Casciolija.*

Koncertist nam je najprej zaigral skladbo *Hvalnica plesu* kubanskega skladatelja *Brouwerja.* V začetnem Lentu je kitarist z izrednim muziciranjem izvabil značilni preludijski značaj stavka. Priprava hitrejšega, trodelnega Obstinata s prehodom iz počasnega v živahnejši tempo je bila kratkomalo enkratna.

Izredno poglobljeno muziciranje je izvajalec dokazal tudi pri skladbah skladatelja *Morena-Torrobe.* V *Nokturnu* smo lahko zasledili pestrost glasbenega tkiva, ki nam ga je Cascioli prikazal v številnih barvnih odtenkih, z raznovrstnimi načini brenkanja na strune. Pianissimi, ki jih je izvabil iz instrumenta, so bili tako nežni in polni topline, da so poslušalca kar očarali. Zelo mojstrsko nam je koncertist podal značilno plesno ritmičnost Albade, čeprav smo v njenem kratkem, srednjem delu lahko zasledili tudi zamaknjenost in globokost.

V *Crespovem Verilu skladatelju Aguirru* sta v izvajanju vrste akordičnih postopkov prišli na dan enkratna nežnost in milina. Čeprav je melodijska linija v notnem zapisu te skladbe skoraj neopazna med številnimi tujimi notami harmonskega dopolnila, jo je poslušalec dojel brez najmanjše težave in napenjanja ušes.

S svojo fantazijo, sproščenostjo v izvajanju raznovrstnih glasbenih elementov je kitarist še povečal umetniško vrednost sicer zelo mojstrske *Fantazije za kitaro* tržaškega skladatelja *Viozzija.* S precej prostim izvajanjem začetnega stavka je Cascioli še bolj izpostavil njegov značaj improvvisanda. Prava izvajalčeva temperamentnost pa je izbruhnila pri živahnem zaključnem delu, v ritmu brasileire, kjer je bila prisotna tudi dobršna mera ognjevitosti.

Odličen pristop solista do izvajanja sodobne glasbe pa smo lahko zasledili v drugem delu nedeljskega koncerta. Ob izvedbi *Poulencove Sarabande* je poslušalec ostal brez besed. Z instrumentom je namreč kitarist izpričal vso intimnost, ki preveva skladbo. Tudi atmosfera, v kateri jo je izvajalec predvajal, je bila zelo primerna, saj nas je mističnost, zamaknjenost cerkve ob zvenečih, odbrenkanih akordih arhaičnega značaja ponesla nazaj v stoletja, v obdobje renesančne cerkvene glasbe.

Nekoliko »posvetnejšo« atmosfero pa smo lahko zasledili pri izvedbi *de Fallove* skladbe *Verilo Debussyju,* čeprav sta tudi v tej prisotni meditativnost in globokost čustvovanja.

Sledila je izvedba *Šestih stavkov* skladatelja *Bilucaglie,* ki je bil tudi prisoten na koncertu. V tej izvedbi smo lahko prisluhnili zelo smotrnemu in premišljenemu podajanju raznovrstnih glasbenih tvorb v skladbi, ki dokazuje Casciolijevo zrelost v glasbenem izražanju.

Iz izvedbe *Srebotnjakovih Dveh stavkov* je bilo razvidno, kako je Cascioli polagal precejšnjo važnost značilnim intervalom makedonske skale, ki je okostje celotne kompozicije. Solist je v drugem Stavku mojstrsko izpostavil njegovo bistveno značilnost tj. neprekinjenost, kontinuum ritma, 7/8 taktovskega načina. Izredno izrazito, skorajda perkusivno nam je odigral akordične sklope, ki so se nepričakovano pojavili med stalnim tekom osmink.

Na nedeljskem koncertu smo lahko prisluhnili tudi nenavadno dobri izvedbi *Petrassijeve* skladbe *Nunc.* Z gotovostjo je Cascioli odigral tudi zelo zahtevne prehode, ki so se zdeli izpod izvajalčevih rok celo preprosti. Veliko pozornost je izvajalec polagal na dinamične in agogične raznoterosti skladbe, kar je izvedbo še bolj popestrilo.

Za dodatek pa je koncertist odigral transkripcijo *Bachovega Preludija v c-molu,* kar se je prilegalo zaključku koncerta, saj nosi Združenje, ki je koncert organiziralo, ime prav tega velikega skladatelja.

Casciolija moramo pohvaliti ne le zaradi njegove mojstrske kitarske igre, ampak tudi zaradi programa, ki si ga je izvajalec drznil predstaviti občinstvu, saj je bila večina skladb izbranih iz sodobne glasbene literature, ki bi poprečnega poslušalca lahko dolgočasila ali celo utrudila, če jim solist ne bi dajal duška pri izvajanju.

MARKO OZBIČ

Nastopili so z violinistom Kavakasom na Kogojevih dnevih v Tržiču

Očarljivi Simfoniki RTV Ljubljana

Simfoniki RTV Ljubljana z dirigentom **Antonom Nanutom** in grškim violinistom **Leonidasom Kavakosom** so osvojili avditorij občinskega gledališča v Tržiču.

Le redkokdaj se zgodi, vsaj v slovenskih koncertnih dvoranah, da domači glasbeniki s svojo igro ali pesmijo povsem osvojijo občinstvo, da jim le-to vzklika »Bravo, bravo«, in zahteva dodatke. Nad takimi priznanji smo vedno znova presenečeni in tudi navdušeni, posebno, če ti hvalospevi veljajo slovenskim orkestrašem v tujih koncertnih dvoranah. In vsa ta laskanja so in smo doživeli pretekli teden v občinskem gledališču v Tržiču na petem koncertu v okviru letošnjih Kogojevih dnevov in obenem otvoritvenem koncertu nove sezone tržiškega gledališča. Vse bolj očitno je, da organizatorji glasbenega življenja v Tržiču in tudi samo občinstvo cenijo slovenske poustvarjalce, jim dajejo najvišja priznanja in si iz leta v leto želijo njihovega muziciranja. Le tako si namreč lahko razložimo dejstvo, da je dirigent Anton Nanut s svojim orkestrom že vrsto let stalni gost občinskega gledališča v Tržiču in da mu le-to zaupa tako uvodni kot zaključni koncert v abonmajski ponudbi. K temu nedvomno prispeva tudi dobra izbira solista, ki ga Nanut ob svojem orkestru pripelje pred italijansko občinstvo. Lani je bil to izjemni francoski pianist Francois Joel Thiollier, letos je s Simfoniki RTV Ljubljana nastopil mladi grški violinist Leonidas Kavakos.

S **1. koncertom za violino Niccola Paganinija**, z igro, iz katere sta žarela mladost in genialnost obenem, je povsem upravičeno mladi Grk osvojil številno publiko, ki je zahtevala kar štiri dodatke, in če bi mladi glasbenik še imel voljo in najbrž tudi energijo, bi neumorni poslušalci poslušali tudi celoten recital. Mladostni žar se je očitno v drugem delu koncerta preselil tudi med člane Simfonikov RTV Ljubljana in po vsej verjetnosti še najbolj v dirigenta. V interpretaciji **Tretje simfonije Aleksandra Skrjabina**, v tem monumentalnem delu, ki je v času svojega nastanka bilo prav gotovo revolucionarno, ni manjkalo ničesar. »Boj«, »Uživanje« in »Božanska igra« so naslovi stavkov simfonije in priznati moramo, da je programskost dela v ljubljanskih glasbenikih dobila pravi odmev, da so v Skrjabinovi glasbi resnično zaslutili hotenja avtorja, da bi v glasbi videl moč duhovnega preporoda človeštva.

TATJANA GREGORIČ

Povprečen ljubljanski koncert Filharmonikov iz Strasbourga

*Letošnjo koncertno sezono Cankarjevega doma je otvoril **Filharmonični orkester iz Strasbourga** pod vodstvom dirigenta **Theodora Guschlbauerja.** Francoski filharmoniki so, kot se spodobi, oblikovali program izrazito francosko. Slišali smo kar dve simfoniji skladateljev **Alberta Roussella** in **Camilla Saint-Saënsa,** ki sta zmehčali orkestralno pompoznost uvodne skladbe, **Svečanega preludija za veliki orkester in orgle Richarda Straussa.***

Veliko superlativov je bilo napisanih in izrečenih na račun kvalitete filharmoničnega orkestra. Spet pa je šlo zgolj za reklamno potezo, ki je sicer zagotovila polno dvorano, ne pa tudi vrhunske kvalitete. Orkester, ki so ga baje »naredila« imena kot Klemperer, Rosbaud, Bour, Galliero, Lombard in Guschlbauer, na koncertu ni pokazal več od povprečnega nastopa in nikakor več od obeh domačih orkestrov. Predvsem zvočno ni bil izrazit niti uglašen; godalom je primanjkovalo energičnega in barvitega tona, trobila so imela težave z intonacijo. Tudi ritmično zahtevna mesta niso bila precizna, posebej pri Allegru Saint-Saënsove 3. simfonije z orglami, kjer so bila godala v neprijetnem časovnem razmerju s pihali.

Dirigent Guschlbauer je markanten in tudi sugestiven človek, vendar mu je po začetnih zaletih kmalu zmanjkalo napetosti, zato interpretacije dramaturško niso prepričale. Preveč se je osredotočil na dve skrajnosti — dramatičnost in lirizem — in mogoče tudi zato ni uspel zdiferencirati vmesnih pomenov. Nikakor ne morem povezati izbire programa z muzikalno-tehnično zmogljivostjo glasbenikov. Francoska glasba je namreč vedno slovela po izredno širokih barvnih tančinah, po okusnih ritmičnih in dinamičnih kompozicijskih obdelavah, ki zahtevajo posebne tipe mehkobe ter ostrine. Vseh teh žal nisem slišala, kljub dirigentovi očitni tendenci po muzikalnosti. Tudi sinhronizacija orgel in orkestra ni pretresla, posebno pri Straussu ni bilo glasovne izenačenosti. Veliko zaigranega, manj slišanega, veliko moči, ki ni trajala.

MIRJAM ŽGAVEC

Ljubljanska Mestna galerija za Globočnikovo razstavo

Mestna galerija v Ljubljani pripravlja veliko pregledno razstavo del slikarja Olafa Globočnika, ki bo odprta od 22. decembra do 22. januarja 1989. Ob tem vabi in prosi vse lastnike umetnikovih del, da ji s posojo omogočijo čim celovitejšo predstavitev. Galerija v celoti jamči za popolno varnost umetnin. Lastniki del se lahko javijo na naslov Mestna galerija Ljubljana, Mestni trg 5, 61000 Ljubljana, tel. 003961/212896. Na sliki: Olaf Globočnik: Hrepenenje.

Dialog o zdravju Carla Michelstaedtra

Pri italijanskem založniku Adelphiju je v jesenskem roku izšla knjiga **Carla Michelstaedtra Dialogo della salute** (Dialog o zdravju). V tem delu, ki je pisano v stilu Platonove in Leopardijeve tradicije, avtor v najbolj jasni obliki sporoča svojo vizijo življenja in smrti. V Dialog je uvrstil mnogo »svojih velikih tem«, ki jih oblikuje z lahkotnostjo in so zato bralcem lahko dojemljive. Delo je avtor napisal leta 1910, nekaj mesecev pred smrtjo.

Tone Fornezzi-Toff je izdal publikacijo vicov ob 10-letnici skupine

Sto štosov in pol humorističnega Moped šova

Pred tedni je slovenska satirična skupina Moped šov slavila desetletnico obstoja. Skupina, ki jo vodi znani humorist Tone Fornezzi-Toff, je v tem desetletju z zbadljivkami, vici in štosi, pa tudi s šaljivimi priredbami znanih narodnih in drugih pesmi po slovenskem radiu in s prireditvami v Sloveniji »razgibala« še vedno preveč resno slovensko kulturno sceno. Na svoj način se je lotila najbolj žgočih družbenih in političnih vprašanj; s svojim ironičnim pristopom, mnogokrat brez dlak na jeziku, je postala kmalu zelo priljubljena med Slovenci.

Svojim številnim fansom je Moped šov ob desetletnici postregel z lepim »darilom«: knjižico z naslovom **100 štosov in ½,** v kateri je Tone Fornezzi-Toff zbral vrsto vicov, Jože Trobec pa jih je ilustriral. Iz knjižice objavljamo enega od teh.

ČLOVEK NE ŽIVI SAMO OD KULTURNIH STORITEV

—Halo, oprostite, prosim, ali je tam gospod umetnik de la Penzel od Morosta?

—Da, izvolite. Tukaj veliki slikar de la Penzel od Morosta. Zakaj me vznemirjate pri mojem ustvarjanju?

—Oh, gospod de la Penzel, nujno bi vas potrebovala.

—Ah, seveda, mene svet nasploh potrebuje, ne samo vi, gospa.

—Ampak jaz še prav posebej, gospod de la Penzel!

—Od Morosta!

—Da, gospod, od Morosta.

Bi torej radi kakšno mojo stvaritev? Venero v jogurtu ali Apolona na kahli? To je moje najnovejše delo.

—Rada bi vas osebno, gospod de la Penzel od Morosta. Slišala sem, da ste velik slikar.

—Slišali sta napačno.

—Torej niste velik slikar?

—Oprostite, nisem velik, sem največji.

—Krasno, imenitno, prav vas sem želela. Bi se lahko torej oglasili pri meni?

—Ustvarjam, malo časa imam. Za kaj gre?

—Če bi prišli k meni, da bi mi prepleskali dnevno sobo in stranišče, imam pa kar visok strop.

—Oh, ah, saj me bo kap. Kap me bo. Vi kličete vélikega umetnika, da bi vam poslikal dnevno sobo in, oh, ah, stranišče. Kaj ste znoreli?

—Zakaj znorela? Saj v Delu piše, da so se obrtne storitve podražile za polovico, kulturne storitve pa samo za tretjino...

Nogomet: Mitropa Cup

Pet zadetkov Bolonjčanov

BOLOGNA - FERENCVAROS 5:2 (2:0)

STRELCI: Lorenzo v 42', Marronaro v 44' in 54', Kincses v 56' in 78', Aaltonen v 87', Marronaro v 90'.

BOLOGNA: Cusin, Luppi, Villa (od 71' Demol), Pecci, De Marchi, Bonetti, Aaltonen, Alessio, Lorenzo (od 59', Bonini), Stringara, Marronaro.

BOLOGNA — Z odličnim Marronarom je Bologna zasluženo v prvem polfinalnem srečanju tekmovanja za Mitropa Cup premagala madžarsko moštvo Ferencvarosa in tako lahko z zaupanjem gleda na povratno tekmo, ki bo 2. novembra v Budimpešti.

Šah: tretji turnir za SP

Gneča na vrhu

REYKJAVIK — Včeraj je bil v Reykjaviku prosti dan, katerega so šahisti izkoristili ter zaključili obe prekinjeni partiji. Le štiri kola pred koncem je v razmahu ene same točke na vrhu lestvice kar devet igralcev. Med temi so taki, ki si to mestu po svojem »imiču« zaslužijo, pa tudi taki, ki so pravi outsideri. Med tistimi, ki so do sedaj pravzaprav razočarali, je celo svetovni prvak Kasparov.

Lestvica po 13. kolu: Talj, Ehlvest, Beljavski 8 točk; Kasparov, Timman, Nunn 7,5; Jusupov, Sokolov, Hjartarsson 7; Sax, Andersson 6,5; Nikolić, Speelman 6; Ribli, Korčnoj 5,5; Portisch, Spasski 5; Pertusson 3,5.

Po 4. etapi rallyja faraonov

Premoč peugeotov

KAIRO — Tudi 5. etapa rallyja faraonov, na kateri je startalo 79 motociklistov ter 97 avtomobilov in tovornjakov, je bila izredno razburljiva. Med avtomobilisti je morala odstopiti Francozinja Michele Mouton, ki se je prevrnila pri hitrosti 160 km na uro, a je pri tem imela veliko sreče, saj se ni poškodovala. Nesreča Moutonove pa ni načela premoči vozil peugeot.

Med motociklisti je vodstvo ohranil Peterhansel. Včeraj so v Italijo prepeljali 37-letno Milančanko Barbaro Rovido, ki se je reseneje poškodovala med 4. etapo. Rovidovo so zaradi možganskega pretresa in raznih zlomov sprejeli na oddelek za oživljanje. Skupni lestvici:

AVTOMOBILISTI: 1. Vatanen (peugeot 405 T16) 3.31'44"; 2. Grundel (peugeot 405 T16) 4.33'17"; 3. Ickx (lada) 4.48'52".

MOTOCIKLISTI: 1. Peterhansel (yamaha) 11.47'51"; 2. Orioli (cagiva) 11.53'37"; 3. Rahier (suzuki) 12.08'32".

Nogomet: po vrsti kvalifikacijskih in prijateljskih tekmah

Pohvale za Jugoslavijo, kritike za Italijane

Mednarodna nogometna sreda nam je postregla s številnimi presenečenji, vendar ni manjkalo tudi potrditev sedanjega razmerja moči. Ena najprijetnejših vesti se nanaša na dobro igro Jugoslavije na Škotskem, kjer je iztržila remi. Jugoslovani so očitno navdušili domače gledalce, saj tamkajšnji časopisi z navdušenjem pišejo o igri Katanca in tovarišev in jih celo imajo za favorite za zmago v svoji skupini in seveda za kvalifikacijo v finale svetovnega prvenstva. Trener Ivica Osim je bil z igro in seveda z izidom zadovoljen in je izjavil, da bo še vztrajal s to postavo.

Kot je že običaj, se po italijanskih športnih časopisih prav mnogo piše o tekmi, ki so jo Vicinijevi varovanci odigrali proti Norveški. Vialli in tovarisi so seveda razočarali, saj so šibko ekipo premagali le z 2:1, zadetka pa so dosegli s prostega strela in iz enajstmetrovke. Čeprav Vicini tega noče odkrito priznati, mu manjkajo napadalci, to hibo pa bo moral seveda odpraviti pred svetovnim prvenstvom. Vialli, Mancini in Rizzittelli seveda niso dovolj, če pomislimo, da je le igralec Rome izrazit napadelec. Na tiskovni konferenci je Vicini dejal, da se bo, če bo treba, poslužil tudi napadalcev, ki igrajo v B ligi. V mislih je imel predvsem Schillacija in videmskega napadalca De Vitisa. Od drugih tekem sta po trditvah italijanskega tiska navdušili predvsem dve: Nizozemska - ZRN in SZ - Avstrija. Seveda zato, ker v teh ekipah igra mnogo nogometašev, ki si služijo vsakdanji kruh v italijanskem prvenstvu. Veliko se govori o Zavarovu, ki je praktično sam prvemagal Avstrijo. Dal je namreč odločilen predložek Mihajličenku in osebno zabil drugi gol za svojo ekipo.

V vrstah Nizozemske sta igrala Milanova asa Rijkaard in Van Basten. Oba sta zaslužila pohvalo, predvsem prvi, ki je bil najboljši na igrišču. pa tudi Matthäus, Brehme in Berthold niso razočarali. Najslabši je bil verjetno sodnik D'Elia. Sicer pa je imela ta tekma tudi svoje nadaljevanje na meji med obema državama. Nizozemski prenapeteži, ki so sledili tekmi, bilo jih je kakih petsto, so se prav v bližini meje »razigrali« in poškodovali nekaj avtomobilov z zahodnonemško registracijo. Na srečo so takoj posegle varnostne sile.

Po tej mednarodni sredi je že jasneje, katere ekipe lahko upajo v napredovanje, katere pa bodo morale radikalno spremeniti svoj koncept igre, sicer nimajo nobenega upanja za uvrstitev v sklepni del svetovnega prvenstva.

Tako je Giannini iz enajstmetrovke povedel Italijo v vodstvo proti Norveški (Telefoto AP)

Košarka: odprti turnir v Madridu

NBA v Evropi

MADRID — Drevi se v Madridu začne košarkarski turnir, kot ga do sedaj v Evropi še ni bilo. Ameriška profesionalna liga NBA se namreč po dolgih desetletjih izolacije pojavlja na stari celini v obliki že mitičnih Boston Celtics, ki jih vodi »veliki« Larry Bird, ki je po splošnem mnenju že vrsto let najboljši košarkar na svetu. In prav ta ameriška ekipa bo igrala drevi ob 18. uri proti Jugoslaviji, ki pa bo žal nastopila z okrnjeno. V ekipi, ki je osvojila olimpijsko srebro, bosta namreč manjkala Dražen Petrović, ki pa bo nastopil ob 20.45 v vrstah domačega Real Madrida, h kateremu je prestopil od Cibone, in pa Divac, ki je moral na operacijo.

Real Madrid bo igral proti italijanskemu prvaku Scavoliniju iz Pesara. Napoveduje se torej prav lep, zanimiv in tehnično izreden turnir. Finale za tretje mesto med drevišnjimi poraženci bo na sporedu v nedeljo ob 17.30, finale za prvo pa takoj potem ob 20.30. Današnji favoriti so seveda Bird in tovariši ter nova Draženova ekipa.

Koraćev pokal

V košarkarskih pokalnih srečanjih so še na vrsti prva kola, v katerih je zaposlenih res veliko število ekip. V Koraćevem pokalu so odigrali povratne tekme prvega kola. Nekaj izidov:

Honved (Madž.) - Tofas (Tur.) 64:55 (prva tekma 63:71), kval.: Honved; C. ZVEZDA (JUG.) - Fenerbache (Tur.) 87:79 (1. t. 101:64), kval.: C. ZVEZDA; Paok Solun (Gr.) - Villeurbanne (Fr.) 125:78 (1. t.: 93:83), kval.: Paok Solun; Kulubu Istanbul (Tur.) - Reglener (Av.) 101:49 (1. t.: 130:96), kval.: Kulubu; Benfica Lizbona (Port.) - Racing Malines (Bel.) 95:88 (1. t.: 76:82), kval.: Benfica Lizbona; Nyon (Švi.) - Galatasaray (Tur.) 84:75 (1.t.: 87:98), kval.: Galatasaray; Bamberg (ZRN) - Sambasket Massagno (Švi.) 94:79 (1. t.: 81:83), kval.: Bamberg; Inter Bratislava - ALLIBERT LIVORNO (IT.) 86:81 (1. t.: 75:74), kval.: Inter Bratislava; VISMARA CANTU' (IT.) - Visoke (ČSSR) 106:91 (1. t.: 93:79), kval.: VISMARA CANTU'.

Na Goriškem zanimanje za golf narašča

Med številnimi športnimi panogami, ki so se v zadnjih letih razvile na Goriškem, sodi tudi golf, sicer elitni šport, za katerega pa se, posebno po televizijski prenosih najpomembnejših turnirjev, zanima vedno več ljudi.

Na Goriškem so lani ustanovili prvo tovrstno društvo, Golf club San Floriano, ki deluje v okviru italijanske zveze za golf. V Formentinijevem parku v Števerjanu, kjer so uredili tekmovalno stezo, je doslej steklo več turnirjev, na katerih se je v prvi vrsti izkazal Daniele Simionato, ki je zmagal na raznih tekmovanjih.

Pri števerjanskem društvu so pripravili tudi tečaj za mladince in odrasle, ki se bo pričel prve dni aprila. Tečajnike bo vodil priznani vaditelj s Škotske, kjer je ta športna panoga zelo razvita in šteje na tisoče privržencev.

Občni zbor deželne gimnastične zveze

Jutri bo v mali dvorani goriškega telovadnega združenja UGG 16. občni zbor deželne gimnastične zveze, na katerem bo uvodno poročilo imel dosedanji predsednik Francesco Maurenzi.

Skupščine se bodo udeležili tudi predstavniki gimnastičnih sekcij tržaškega Bora in goriškega Doma, ki pa ne bodo imeli volilne pravice, saj so premalo časa včlanjeni v zvezo. Občni zbor se bo pričel ob 15.30.

Že 7. izvedba tekmovanja »Cross Country«

V nedeljo bo ob 9.30 na Drašci pri Padričah v organizaciji Centra FJK za konjske športe iz Gropade že 7. izvedba tekmovanja »Cross Country«, ki bo veljalo za kvalifikacijo na državno prvenstvo. »Cross Country« je tekma s časovno omejitvijo na progi 3.000 m, na kateri je 16 ovir.

Košarka: v moški D ligi in v promocijskem prvenstvu

Borovci (D liga) v gosteh, vsi ostali doma

V prvem kolu košarkarskega prvenstva D lige bodo člani Bora Radenske gostovali v Latisani pri tamkajšnji postavi Pallacanestro Tagliamento, ki je lani napredovala iz promocijskega prvenstva. Domačini so se okrepili z nekaterimi igralci, ki imajo večletne izkušnje v višjih ligah (na primer Moretuzzo), zato ne bodo povsem nevešči novih tekmovalnih razmer. Borovi člani pa se prvega gostovanja tudi lotevajo z večjo mero samozavesti, ki izhaja iz enoletnih izkušenj igranja v tej kategoriji. Jasno je, da domačini ne bodo poceni prodali svoje kože in znano je tudi, da Borova postava še ni optimalno uigrana, saj se morajo novi posamezniki še prilagoditi na drugačno okolje in na nov sistem dela. Kot pravi trener Turčinović, se mora ekipa predvsem v začetni fazi prvenstva zanašati na obrambno igro, vsaj dokler se ne bodo vsi posamezniki ujeli v napadu.

Srečanje med Pallacanestro Tagliamento in Borom Radenska bo jutri v Litasani s pričetkom ob 20.30.

V prvem kolu promocijskega prvenstva bodo vse slovenske postave debitirale na domačem igrišču.

Breg Adriatherm začenja ligo brez dveh standardnih igralcev, Henrika Maverja in Roberta Baruta. Maverju je po nedeljskem predprvenstvenem turnirju oteklo poškodovano koleno, medtem ko bo Barut odsoten še dalj časa zaradi zdravstvenih težav. V Dolino prihaja miljski CGI, ki letos sodi med favorite za napredovanje.

Cicibona bo zaposlena z Alabardo, ki je letos nekoliko slabša v primerjavi s preteklo sezono. Za hitro in poletavno Sancinovo ekipo bo torej že takoj priložnost za osvojitev prvih točk v novem prvenstvu.

Kontovel Electronic Shop bo preveril jakost Barcolane. Medenovi varovanci so seveda nesporni favoriti, tudi zato, ker so se letos močno okrepili s prihodom Petra Štoke, medtem ko so Tržačani bistveno pomladili svoje vrste. (Cancia)

Košarka: turnir za rajon Sv. Ivana

Stvaren primer sodelovanja

V soorganizaciji Bora, Libertasa in Santosa bo jutri in v nedeljo prvi mladinski turnir Sv. Ivan, ki je namenjen naraščajnikom in kadetom. Na treh igriščih bodo moči merili tekmovalci rajonskih klubov in pa kadeti Brega in Stefanela ter naraščajniki Kontovela.

SPORED TEKEM:

KADETI (na odkritem igrišču Santosa ali v BŠC v primeru slabega vremena): sobota, 15.30 Breg - Libertas; 17.00 Santos - Stefanel; nedelja, 9.30 finale za 3. mesto; 11.00 finale za 1. mesto.

NARAŠČAJNIKI (na igrišču Libertasa): sobota, 15.30 Bor Indules - Kontovel; 17.00 Libertas - Stefanel; nedelja, 9.30 finale za 3. mesto; 11.00 finale za 1. mesto. (Cancia)

Francoskim olimpijcem davkarija prizanaša

PARIZ — Francoski atleti, ki so se izkazali na nedavnih olimpijskih igrah v Seulu in ki so zato dobili bogate denarne nagrade, bodo lahko mirno spali. Ministrski predsednik Michel Rocard je namreč zagotovil, da se teh denarnih nagrad davkarija ne bo dotaknila. Razne federacije so se namreč odločile, da dobitnikom zlatih kolajn podelijo 200.000 frankov (okrog 45 milijonov lir), srebrnih 100.000 (okrog 22 milijonov) in bronastih 75.000 (15 milijonov).

obvestila

ŠZ DOM GORICA
vabi vse svoje člane in prijatelje na redni občni zbor, ki bo danes, 21. 10., ob 19.30 v Kulturnem domu v Gorici.

ATLETSKO DRUŠTVO BOR INFORDATA
vabi mlade višjih razredov osnovnih šol in nižjih srednjih šol, naj se pridružijo treningom atletske šole, ki so ob torkih in četrtkih ob 17. uri na stadionu 1. maj v Trstu.

ZSŠDI
obvešča, da bo danes, 21. t. m., ob 20.30 na sedežu združenja v Trstu, Ul. sv. Frančiška, seja smučarske komisije. Dnevni red: koledar prireditev, delovanje MZSTE in razno.

ODBOJKARSKA SEKCIJA ŠD BREG
obvešča, da so treningi za začetnice letnikov '77, '78, '79, '80 ob torkih od 17.30 do 19. ure v občinski telovadnici v Dolini in ob četrtkih ob isti uri v šolski telovadnici pri Domju.

SMUČARSKI ODSEK ŠD BREG
organizira predsmučarsko telovadbo, ki bo v šolski telovadnici pri Domju ob sredah in petkih od 20.30 dalje.

KOŠARKARSKA SEKCIJA ŠD BREG
obvešča, da so treningi minibasketa za letnike 1978, '79 in '80 ob ponedeljkih in sredah od 16.30 do 18. ure v šolski telovadnici pri Domju. Vpisovanje neposredno na treningih.

MO SPDT
prireja v nedeljo, 23. t. m., izlet za mladino vseh osnovnih šol v tržaški pokrajini. Zbirališče bo ob 9. uri na glavnem trgu v Boljuncu ali ob 8. uri na Trgu Oberdan pred postajo openskega tramvaja. Izlet bo potekal od Glinščice do Bazovice, med potjo pa bo na sporedu spretnostni poligon. Vabljeni!

ŠD MLADINA
obvešča, da bo telovadba pod vodstvom prof. Drasiča ob torkih in četrtkih od 25. t. m. dalje v bivšem občinskem rekreatoriju v Križu od 19.30 do 20.30. Vpisovanje v telovadnici.

SK DEVIN - ŠD SOKOL
priredita 12., 13. in 14. novembra v dvorani I. Gruden, Nabrežina 89 (v neposredni bližini Trga sv. Roka), sejem nove in rabljene smučarske opreme. Stojan in Any vam bosta na razpolago z novostmi '89. Urnik sejma: sobota, 12., in ponedeljek, 14. novembra, od 15. do 21. ure ter v nedeljo, 13. novembra, od 10. do 21. ure. Vabljeni!

danes igra za vas - danes igra za vas

Ferucij Mužič

Ferucij Mužič (letnik 1949) se dolgo vrsto let ukvarja z odbojko. Sodeloval je namreč z ekipo Doma, ki je v začetku sedemdesetih let vdrugič obnovila tovrstno dejavnost v okviru goriškega združenja. Po večletnem nastopanju za goriško šesterko se je Mužič posvetil trenerstvu in v tem svojstvu vodil mladinske ekipe v okviru združene postave Val - Naš prapor. Letos pa je postal pomožni trener Mebla Imse, ki bo igral v moški C-2 ligi. Prejšnji teden je Walter Olenik pravilno napovedal 10 izidov.

totocalcio

Ascoli - Juventus	X
Cesena - Fiorentina	1 X
Como - Bologna	1 X
Verona - Inter	1 X 2
Milan - Lazio	1
Napoli - Pescara	1
Pisa - Sampdoria	X 2
Roma - Lecce	1
Torino - Atalanta	1 X
Cosenza - Reggina	X
Genoa - Avellino	1 X 2
Venezia - Livorno	X
Ischia - Palermo	2

konjske dirke - konjske dirke

V Bologni bo nastopil Hollyhurs (sk. 1), ki je iste tekmece že premagal in to mu bi moralo uspeti tudi tokrat. Enakovreden tekmec bi moral biti Jef's Spice (sk. 2), iz sk. 1 pa je nevaren tudi Blossom's Pride.

V Bologni bo druga preizkušnja za »VN zmage«. Favorit je tokrat Blossom's (sk. 1). V sk. 2 bo nastopil solidni Ambro Eldorado, v sk. 1 pa ne smemo pozabiti na Hollyhursa.

V Montecatiniju bi poskusili bazo s sk. 2, v kateri je najsolidnejši Fellow D'Assia. Med prvimi bo gotovo tudi Fazio Sal (sk. X), medtem ko se iz sk. 1 lahko prebije v ospredje Elettrodo.

V Tarantu ima Fuaraz (sk. X) velike možnosti za uspeh, vendar se bo moral paziti pred nevarnim Elkadirijem (sk. 2). Presenečenje lahko pripravi Frastanz (sk. 1).

Težka je napoved za dirko v Padovi. Za zmago bi se v prvi vrsti moral potegovati solidni Docco Bru (sk. X). Glede na zadnje dobre nastope moramo omeniti Ekembera (sk. 1), med prvimi pa bi moral biti še Ebeno As, čeprav ima neugodno startno številko.

Tudi napoved za Milan je težavna. Poskusili bi z Alzenom (sk. 1), v sk. X pa bi opozorili na Peala, ki je v odlični formi. Pozabiti ne gre še na Nabirora (sk. 2).

Dirka tris

Dirka tris bo v Milanu, kjer se bo pomerilo 19 konj. Naši favoriti: 6 Opernstar, 11 Rocket Love, 9 Orange Generation. Za sistemiste: 15 Bob Dream, 8 Don Shap, 14 Billancourt.

totip

1. — prvi	1	
drugi	1	X
2. — prvi	1	X
drugi	X	1
3. — prvi	2	
drugi	1	X
4. — prvi	X	
drugi	2	1
5. — prvi	X	
drugi	1	2
6. — prvi	1	
drugi	X	2

V nedeljo na stadionu »1. maj« v organizaciji ZSŠDI

Srečanje s ŠD »A. Gramsci« iz Kopra

Zamisel o športnem in prijateljskem srečanju med športniki pripadnikov italijanske narodnostne skupnosti Jugoslavije ter predstavniki Združenja slovenskih športnih društev Italije je tlela že nekaj časa. Spomladi je prišlo do prvih uradnih stikov med predstavniki športnih organizacij in sklenjeno je bilo, naj bi bilo prvo srečanje nekje jeseni. Neformalni stiki med športniki so sicer že obstojali, saj je prišlo do košarkaških srečanj med poletno prireditvijo »Koprska srečanja - Incontri capodistriani«, to je osrednja prireditev italijanske skupnosti iz Kopra. Poleg tega kolesarji rekreativci iz Kopra, pripadniki italijanske skupnosti, so tudi sodelovali na Maratonu prijateljstva Ljubljana-Trst, ki je bilo letos prvič na sporedu junija.

Športno srečanje je bilo zamišljeno dokaj obširno, saj bi na njem morali sodelovati ne samo športniki iz Trsta in Kopra, ampak iz celotnega področja, kjer živita narodnostni skupnosti. Žal, zaradi organizacijskih težav, ni bilo moč izpeljati zamisli in tako bo v nedeljo na stadionu »1. maj« v Trstu srečanje med društvom Gramsci iz Kopra in predstavniki Bora, Krasa, Gaje in šahove komisije pri ZSŠDI. Že iz sodelujočih društev so razvidne tekmovalne panoge, in sicer: košarka, namizni tenis, tenis in šah. Važnost srečanja presega gole okvire športnega tekmovanja. Predstavniki manjšin na obeh straneh meje imajo določene težave za uveljavitev svoje identitete in telesna kultura je sredstvo za nazorni prikaz svojega obstoja in delovanja. O tej nalogi telesne kulture pri narodnostni skupnosti je bilo že mnogokrat govora in zaradi tega je umestno in pravilno, da se športniki spoznajo in navežejo tesnejše stike.

Uvodoma smo omenili, da je to le prvi stik, a vendar obstoja želja, da bi se sodelovanje razširilo in poglobilo, kar bi omogočalo preverjanje pogojev delovanja in možnosti razvoja gibanja. Primerjanje realnosti bi lahko privedlo do novega pristopa k reševanju problematike, ki je seveda odvisna tudi od zakonskih določil države, v kateri delujemo ter posameznih strokovnih zvez. Skratka, odprtih je mnogo vprašanj, ki jih bomo morali preveriti. Morda bi bilo umestno pregledati možnosti uskladitve delovanja. (ok)

SPORED TEKMOVANJ

9.00: tenis (teniška igrišča Gaje na Padričah); 9.30: namizni tenis; 9.30: šah; 10.00: košarka (vsa ta tekmovanja bodo na »1. maju« v Trstu). Konec prireditve je predviden za 13. uro.

V nedeljo v Novi Gorici

Pohod in tek po Panovcu

Novogoriška zveza telesno-kulturnih organizacij in tekaška sekcija Utrip Nova Gorica pripravljata v nedeljo, 23. t. m., tretji pohod in tek po Panovcu za Pokal Casinò. Progi bosta dve, in sicer dolgi 7 in 16 km, potekali pa bosta po mestnih ulicah in pretežno po gozdnih poteh. Udeleženec lahko progo preteče ali pa tudi samo prehodi, maksimalni čas pa je 2 uri in pol. Start akcije bo ob 10. uri izpred Hotela Park v Novi Gorici. Vpisnina znaša 3.000 din za odrasle in 1.500 za otorke. Skupine se morajo prijaviti do danes na Zvezo telesno-kulturnih organizacij Nova Gorica, tel. 065 - 23020, posamezniki pa se bodo lahko vpisali neposredno pred startom v nedeljo. Vsak udeleženec bo prejel spominsko kolajno. Nagrajene bodo skupine z več kot 15 udeleženci in najhitrejši na daljši progi. Prireditev v Novi Gorici bo ob vsakem vremenu. (E. Curlič)

šport na primorskem

Uspešen začetek Vrtojbenk

Začelo se je tekmovanje v 2. zvezni namiznoteniški ligi za ženske, kjer Primorsko zastopa ekipa Primex iz Vrtojbe. Vrtojbenke so začele izvrstno, saj so v uvodu dosegle dve zmagi v gosteh. V Ljubljani so odpravile enega od favoritov prvenstva - Ilirijo, v Ptuju pa Petovijo. Kaže torej, da so napovedi o boju za vrh povsem na mestu.

Nogometaši Kopra so dosegli peto zaporedno zmago v medrepubliški ligi. Tokrat so doma z 2:0 premagali Segesto. V slovenski ligi so bila uspešna Vozila, ki so osvojila točki proti Elkroju (2:0), medtem ko je Izola doživela poraz (1:2) v Titovem Velenju. V conski ligi je primorski derbi med Primex Adrijo in Postojno pripadel Mirencem, v primorski pa je hladen tuš doživela Dragonja, vodilna na lestvici, ki jo je na njenem igrišču premagal Tolmin.

Dve tekmi, dve zmagi. Boljšega štarta si kanalski odbojkarji v drugi zvezni ligi niso mogli zamisliti. Nazadnje so gladko, s 3:0, premagali Rijeko. Ženska drugoligaška ekipa Nove Gorice je po pričakovanju klonila v Tuzli.

Zadnje kolo v slovenski košarkarski ligi je bilo za primorsko košarko vse prej kot uspešno. Tako Postojna (proti Cometu) kot Nova Gorica (v tekmi s Heliosom) sta na domačih terenih ostali praznih rok. V rokometu je šlo bolje dekletom (med drugim je Mlinotest v derbiju odpravil Iskro), slabše pa fantom, saj sta izgubila tako Jadran kot Ajdovščina.

Ženska kegljaška dvojica Žbogar-Černe iz Nove Gorice je osvojila izvrstno drugo mesto na slovenskem prvenstvu za pare (bilo je v Ajdovščini), omenimo pa naj še dosežek pionirske košarkarske ekipe Iskre iz Nove Gorice, ki je z 2. mestom med najboljšimi v Sloveniji ponovila lanskoletni uspeh. (DK)

Mladinska odbojka na Goriškem

Ekipa Meblo Imsa v vodstvu

UNDER 18 MOŠKI

Po 2. kolu mladinskega prvenstva je postava Mebla Imsa sama v vodstvu. Slovenski odbojkarji so v odločilnem srečanju premagali verjetno najnevarnejšega tekmeca za končno zmago, šesterko S. Luigija. Druga postava v tem prvenstvu, sovodenjska Soča, ki je v prvem kolu počivala, je brez večjih težav premagala Torriano iz Gradišča.

Ob koncu povejmo, da je disciplinska komisija glede srečanja Ronchi - Grado dosodila zmago Rončanom z rezultatom 3:0.

Izidi 2. kola: Torriana - Soča Čerimpex 1:3, S. Luigi - Meblo Imsa 2:3, Grado - Fincantieri 1:3, počitek: Ronchi.

Lestvica: Meblo Imsa 4, Soča Čerimpex, Ronchi, Fincantieri in S. Luigi 2, Grado in Torriana 0.

UNDER 18 ŽENSKE

Igralke Agoresta so tudi v drugem kolu potegnile krajši konec. Resnici na ljubo pa je treba povedati, da so se v obeh srečanjih pomerile z boljšima postavama prvenstva, tako da je pričakovati, da bodo že v naslednjem kolu zmagale.

Izidi 2. kola: Agorest - Farra 1:3, S. Luigi - Villacher Bier 2:3, Lucinico - Pieris 3:1, Libertas Gorica - Morarese 3:0, Fincantieri - Torriana 3:0.

Lestvica: Farra, Lucinico in Villacher Bier 4, Fincantieri, Libertas in S. Luigi 2, Torriana, Agorest in Morarese 0.

Drevi ob 19.30 v Gorici

Občni zbor ŠZ Dom

Drevi ob 19.30 v prvem ter ob 20. uri v drugem sklicanju bo v preddverju goriškega Kulturnega doma redni občni zbor ŠZ Dom. Ob tej priložnosti bodo predsednik Jože Cej in načelniki sekcij za odbojko, košarko, športno ritmično gimnastiko in namizni tenis podali oceno dvoletnega delovanja. Skupščino v Kulturnem domu bodo sklenili z izvolitvijo novega odbora.

Nogomet: disciplinski ukrepi

Disciplinska komisija goriške nogometne zveze je za 4 kola izključila igralca Brazzaneseja Danteja Coletto, za 2 koli Maurizia Chivellija (Hermada), za eno pa Maurizia Bubnicha (Hermada). Poleg tega je spremljevalcu Gaje Vojku Milkoviču do 2. novembra prepovedala opravljanje te funkcije.

Kmalu bo noč . . .

Ničo in Mojmir dospeta do tabora III. Veselo se pozdravimo, onadva pa takoj odvržeta nahrbtnika in izjavita, da bosta tu prespala. Dobre volje sta, čeprav sta zelo utrujena. Silvo, Matevž in jaz pa se že odpravljamo naprej.

»Fanta, jaz grem z njima na Štirico« povem Mojmirju, on pa mi na kratko odgovori: »Očitno na tej odpravi ne pridejo nikoli skupaj na vrh tisti, ki se skupaj odpravijo iz baze. Prav je, da greš, če pa se čutiš, da odideš takoj z njima. Priložnosti je treba izkoristiti...«

Matevž, ki je v bližini, pa pove: »Sedaj moramo oditi, saj bo kmalu večer.«

V trenutku si naprtamo nahrbtnike, si nadenemo dereze ter plezalni pas in smo že pripravljeni za odhod.

»Zdravo fantje, pa srečno za vrh!« nama voščita Ničo in Mojmir, mi pa se odpravimo. Silvo in Matevž se takoj zakadita v hrib, saj dobro vesta, da je treba priplezati do naslednjega višinskega tabora v najkrajšem času, saj je plezarija ponoči pa tistem sitnem strmem in nestabilnem terenu tik pod Štirico, zelo nerodna, pa tudi nevarna.

Jaz pa že po prvih korakih čutim izredno težke noge, zdi se mi, da sem popolnoma brez energij, nahrbtnik mi teži, še glava mi je prazna, napredujem pa z neverjetno težavo. Kaj je zdaj to? Kaj sem vso svojo moč porabil za vzpon od Dvojke do Trojke? Ali pa je le enostavno pomanjkanje aklimatizacije? Da, to bo. Vendar pa moram iti naprej, saj verjamem, da se bom kmalu unesel in da bom napredoval počasi in solidno. Kmalu bo sonce zašlo, zato moram pohiteti, vsaj toliko, da vidim prijatelja, ki napredujeta pred menoj. Zelo nagla sta. Vtis imam, da sta dvakrat hitrejša od mene. Jaz sem šele na pol poti med rdečim šotorčkom, kjer smo prespali, in dvema drugima šotoroma, ki sta kakih sto metrov višje, varno postavljena pod nekim ledenim zidom. Tisti od naših, ki so nosili rdeči šotor, niso imeli za potrebno, da bi se zavlekli višje k ostalim, saj je bil kraj še precej varen pred plazovi. Verjetno pa so tudi bili zelo utrujeni, teh sto metrov razlike pa jim je zelo težilo. Saj še meni sedaj težijo!

Končno sem pri tem višjem taboru III, in že se zaženem na strmino nad njim. Počasi dobivam ritem. To je dobro, saj mi tako ne bosta soplezalca prehitro izginila izpred oči. Sedaj je nekaj skoraj ravnega terena. Prvič se lahko zazrem v odmirajoče večerno nebo. Dosti je razvlečenih oblakov in dosti je živordečih prog, ki se mešajo s to oblačno mreno. Skoraj že hitim, tako da sta dve drobni piki daleč pred mano v vedno enaki razdalji. To me pomirjuje, vendar pa že pada mrak. Kako je teren višje? Nekajkrat sprožim s fotografskim aparatom, nato pa ga pospravim. Čez kakih deset minut bo že temno, nastopil pa bo tudi mraz. Smer se zopet strmo vzpenja. Kako bo ta vzpon? Bo sneg že dovolj leden, da ne bom imel težav pri napredovanju ali pa bo vse sililo v dolino? Sedaj mi namreč postaja vse jasno. Ta strmina, v katero sta se zagrizla soplezalca je tista, na kateri so pred časom obrnili Tomo, Viki, Silvo in Pavle, ko so komaj iskali prodor proti vrhu. Takrat so s težavo lovili ravnotežje, vendar pa so bili tam čez dan ob najbolj pripekajočem soncu in ko je bilo še res ogromno snega. Sedaj ga je verjetno dosti manj.

Z naglim padanjem mraka se čutim vse bolj sam. Sam s tem nebom in prihajajočimi zvezdami. Zrem pred sabo, da bi si čimbolj vtisnil v spomin tisti dve napredujoči piki tam daleč, tam visoko. Ker jih kmalu ne bom videl več in bom torej moral nadaljevati bolj po nosu, kot pa po neki jasno začrtani smeri. Saj je tu le neka zmešnjava stopinj, ki morda niso niti stopinje, temveč le sneg, ki ga vrtinči veter.

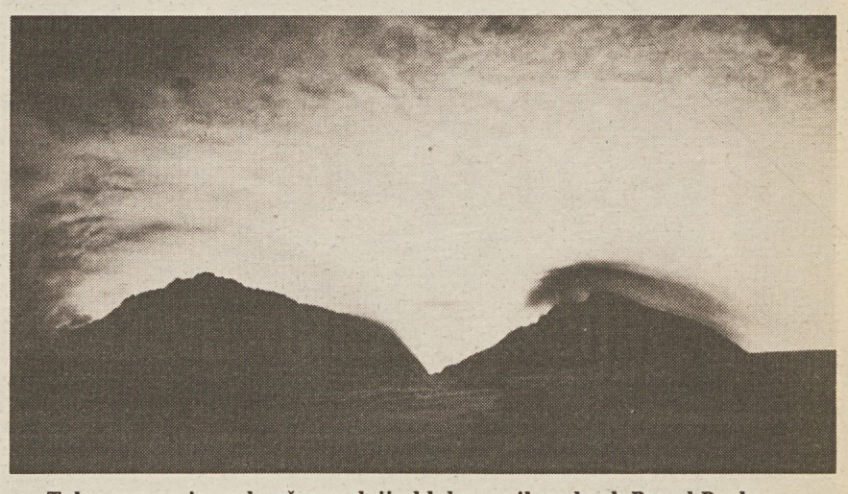

Tako se nam je pod večer v aleji oblakov prikazal vrh Broad Peaka . . .

P. Fachin: »Letos smo nekoliko obnovili organizacijsko strukturo ekipe MZSTE«

Prve dni oktobra so člani MZSTE (Meddruštvene zamejske smučarske tekmovalne ekipe) prvič v novi sezoni preživeli na snegu. S tem stopajo zamejski smučarji v svojo glavno pripravljalno obdobje pred tekmovanji, ki se bodo začela takoj po novem letu.

Ob tej priliki smo se zato obrnili do načelnika smučarske komisije pri ZSŠDI in odgovornega za MZSTE Pavla Fachina.

Ti si bil soudeležen pri organizaciji MZSTE skoraj nepretrgoma od vsega začetka. Kako je bilo letos delo zastavljeno, da bi premostili težave, ki so se pokazale v preteklosti?

»Če upoštevamo izkušnje prejšnjih let, smo letos nekoliko obnovili organizacijsko in vodilno strukturo ekipe, tako da imajo vsi, ki sodelujejo tudi konkretne obveznosti in odgovornosti. Vodilno vlogo ima Koordinacijski odbor, ki ga sestavljajo po en član vsakega sodelujočega društva in pa predstavnik osrednje organizacije. V tem odboru so tudi trenerji, ki odgovarjajo za vso tehnično plat. Cilje in programe tega odbora pa uresničuje Delovni odbor, ki ga sestavljajo številnejši predstavniki društev in starši tekmovalcev. S tem smo razširili krog ljudi, ki na tak ali drugačen način pomaga ekipi, kar bi moralo nedvomno olajšati celotno delovanje.«

Kako se v to delovanje vključujejo posamezna društva in kakšen je njihov pristop?

»Društva so se obvezala dati na razpolago potrebne odbornike, zagotoviti tehnične pripomočke in kar je še najvažnejše, poskrbeti za prevoz vseh tekmovalcev, kar je bistveno za organizacijo treningov doma, še posebno pa za treninge in tekmovanja na snegu, ki se odvijajo daleč od naših krajev. Glede pristopa posameznih društev moram omeniti, da je vsako združevanje povezano z določenimi težavami, to smo videli tudi v drugih panogah, in v tem smučarji niso izjema. Vendar lahko rečem, da je sodelovanje v glavnem dobro in če obstajajo še določena nekoliko različna gledanja na kako posamezno vprašanje, sem prepričan, da se bo vse popolnoma uravnovesilo v teku sezone.«

V MZSTE sodelujejo vsa društva, ki se pri nas ukvarjajo z alpskim smučanjem?

»Na žalost nismo uspeli vključiti vseh. Ob SK Devin, SPDT, ŠD Mladina in ŠK Brdina, manjka ŠD Breg, kar je škoda, v kolikor ima to društvo v svojih vrstah nekaj zelo zanimivih tekmovalcev, med katerimi je tudi lanska zamejska prvakinja Francesca Rapotec. Naš cilj pa ostaja, da vključimo prej ali slej prav vsa društva, ki se ukvarjajo z alpskim smučanjem in v tej smeri bomo tudi delali.«

Koliko tekmovalcev bo letos sestavljalo ekipo in kakšen je bil dosedanji program?

»Letos smo se odločili za maksimalno število 24 tekmovalcev od zadnjega

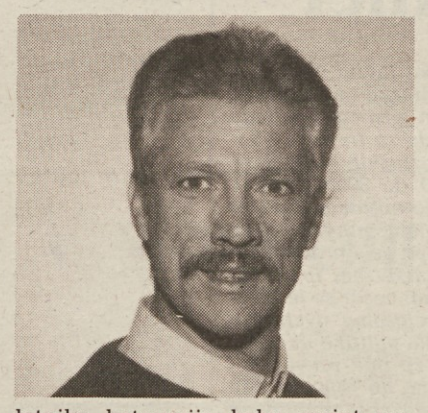

letnika kategorije baby sprint navzgor. Trenutno trenira nekoliko večje število in zato imajo sedaj trenerji neprijetno in nelahko nalogo, da na koncu tega prvega obdobja treninga izključijo tiste elemente, ki niso še na zadostni tehnični ravni ali pa ki ne kažejo zadostnega napredka. Tak postopek je bil nujen tako iz organizacijskega kot tudi tehničnega in finančnega vidika. Za prihodnjo sezono pa bo verjetno treba to število še nadalje skrčiti na skupno 22 tekmovalcev, 11 moških in 11 žensk. Kar se tiče dosedanjega programa delovanja, lahko rečem, da je MZSTE nastala zato, da bi nudili zamejskim smučarjem možnost delovanja na visokem tekmovalnem nivoju, to seveda v našem pokrajinskem in deželnem merilu. Zaradi tega je program treningov in prisotnosti na tekmah precej zahteven. Tekmovalci so začeli kondicijske treninge že v drugi polovici julija, po dvakrat tedensko, pod vodstvom trenerja Cveta Vidoviča, kateremu se je kasneje pridružil tudi trener Andrej Žvab. Te priprave so od septembra dalje v telovadnici v Zgoniku. Prvi trening na snegu pa je bil prve dni oktobra na ledeniku Molltaller v Avstriji.«

Kaj pa predvideva program za naprej?

»Do konca sezone se bodo nadaljevali dvakrat tedensko treningi v telovadnici, glede snega pa je program sledeč: ob priliki praznikov na začetku meseca novembra bo ponoven trening na ledeniku, ko pa bo zapadel sneg bližje, bodo tekmovalci trenirali vsako nedeljo ter bodo zaključili pripravljalno obdobje s 7-dnevnim skupnim treningom ob priliki božičnih počitnic. Od januarja dalje do konca aprila bodo smučarji vsako nedeljo tekmovali na uradnih tekmovanjih italijanske smučarske zveze ali pa na zamejskih tekmovanjih. Lahko torej računamo, da bodo člani ekipe preživeli skoraj 40 dni na snegu in bodo opravili skupno 160 ur suhega treninga. Zavedam se, da so te količine daleč od tega kar prakticirajo, recimo, smučarji v matični domovini ali pa oni, ki živijo v goratih predelih. Vsekakor pa mislim, da to predstavlja glede razdalje od smučišč, šolske obveznosti in pa finančne obremenitve, za naše razmere že kar veliko breme.«

Kot si sam dejal, je eden izmed največjih problemov finančno kritje take pobude. Ste v tem uspeli in kako?

»Če upoštevamo vse, kar smo rekli, jasno izhaja, da je tako delovanje povezano z velikimi finančnimi bremeni, ki so se letos še povečali v kolikor imamo dva trenerja in ob priliki večdnevnih priprav na snegu nam pomaga še demonstrator Smučarske zveze Slovenije. Kot doslej bodo svoj prispevek nudili ZSŠDI, sodelujoča društva in tekmovalci (ki si sami krijejo vse stroške za opremo in za treninge ter tekmovanja na snegu). Letos pa nam je priskočilo na pomoč tudi znano podjetje, ki proizvaja lesena okna in vrata, Hobles iz Špetra v Benečiji, kateremu gre vsa naša zahvala, saj brez tega sodelovanja ne bi bili mogli zastaviti takega programa. Seveda kljub temu nismo še uspeli popolnoma kriti vseh predvidenih stroškov, vendar upam, da nam bodo do konca sezone priskočile na pomoč tudi druge ustanove in podjetja tako da bomo lahko izpeljali vse tako, kakor smo si zamislili.«

Kaj pa pričakuješ od letošnje sezone?

»Želim si, da bi uspeli ustvariti homogeno ekipo, ki naj ne dosega samo dobrih rezultatov, ampak predvsem tako, ki naj se vedno izkaže po korektnosti nastopa in vedenja, tako da bo širila ugled zamejskega slovenskega športa tudi na tem specifičnem področju.« (K. G.)

Naročnina: mesečna 13.000 lir - celoletna 156.000 lir; v SFRJ številka 1000.- din, naročnina za zasebnike mesečno 6.000.- din, trimesečno 17.000.- din, letno 60.000.- din, upokojenci in študenti mesečno 4.500.- din, trimesečno 12.000.- din, letno 45.000.- din. Za organizacije in podjetja mesečno 7.000.- din, letno 75.000.- din.

Poštni tekoči račun za Italijo
Založništvo tržaškega tiska, Trst 13512348

Za SFRJ - žiro račun 51420-603-31593
ADIT 61000 Ljubljana
Kardeljeva 8/II. nad. - telefon 223023

Oglasi - Ob delavnikih trgovski 1 modul (šir. 1 st. viš. 23 mm) 60.000 lir. Finančni in legalni oglasi 1 modul (šir. 1 st. viš. 23 mm) 90.000 lir. Mali oglasi 700 lir beseda. Ob praznikih povišek 20%. IVA 19%. Osmrtnice, zahvale in sožalja po formatu. Oglasi iz dežele Furlanije-Julijske krajine se naročajo pri oglasnem oddelku PUBLIEST - Trst, Ul. Montecchi 6 - tel. 7796-688, tlx 460270 EST I, iz vseh drugih dežel v Italiji pri podružnicah SPI.

primorski dnevnik

TRST - Ul. Montecchi 6 - PP 559
Tel. (040) 7796-600 - Tlx 460270
GORICA - Drevored 24 maggio 1
Tel. (0481) 83382 - 85723
ČEDAD - Stretta De Rubeis 20
Tel. (0432) 731190

Odgovorni urednik **Marko Waltritsch**

Izdaja in tiska ZTT Trst

Član italijanske zveze časopisnih založnikov FIEG

21. oktobra 1988

Preiskovalci menijo, da je ugrabitev delo Kalabrežev

Ugrabili ženo lastnika velikega industrijskega obrata keramike

REGGIO EMILIA — Na cesti med krajema Casalgrande in S. Antonino pri Reggio Emilii so včeraj zjutraj našli mercedes 420 coupe, last Silvane Dell'Orto, žene industrialca Giuseppa Zannonija. Za žensko se je od predvčerajšnjim izgubila vsakršna sled, preiskovalci pa so prepričani, še posebno po najdbi avtomobila, da so jo ugrabili. Sile javnega reda so namreč že predvčerajšnjim prečesale območje okrog naselja, kjer Silvana Dell'Orto živi. Svojci so namreč sprožili alarm takoj po čudni odsotnosti, saj je žena običajno spoštovala navado in ni zapuščala doma, ne da bi to predhodno sporočila.

Silvanin mož Giuseppe Zannoni je lastnik finančne družbe SNOV, ki nadzoruje keramični industriji Ambra in Aurora, ki ima več kot 100 uslužbencev. Predvsem to dejstvo sili preiskovalce v domnevo, da gre za primer ugrabitve. Zakonca Zannoni imata dve hčerki, ki sta stari 15 oziroma 18 let, tretji sin Enrico pa je umrl pred kratkim v prometni nesreči, ko se je vrnil na dopust med opravljanjem vojaške službe. V nesreči je umrla tudi Enricova zaročenka in šofer avtomobila, ki se je zaletel v njiju.

Včeraj dopoldne se je razširila vest, da so Silvano Dell'Orto ugrabili kar na njenem domu, saj je bila popoldne med 18.15 in 20. uro sama doma. Državni pravdnik iz Reggio Emilie Ezio Bevilacqua meni, da so trije moški vstopili v vilo zakoncev Zannoni, tako da so preskočili zunanjo ograjo, saj hiša ni zavarovana z nobeno alarmno napravo. 44-letna Silvana Dell'Orto je verjetno takrat gledala televizijo in je stopila iz hiše, ko je slišala ropot pred zgradbo. Takrat naj bi jo po mnenju Bevilacque nepridipravi napadli, saj so našli v blatu odtise, ki pričajo o fizičnem spopadu. Žensko so verjetno zvezali in ji zamašili usta ter jo z njenim avtomobilom odpeljali.

Preiskovalni sodnik je ob ugotovitvi uporabljene taktike sklepal, da gre zelo verjetno za kalabrijske ugrabitelje, ki se pač poslužujejo podobnih sistemov, da pridejo do svojih žrtev. Če bi bili hčerki doma, bi se zelo verjetno ugrabitelji polastili prav njih, v vsakem primeru pa ne bi z njimi odpeljali Giuseppa Zannonija, ki mora pač poskrbeti denar za odškodnino. Zaenkrat ni prišla na dom ugrabljenke nobena prošnja za odškodnino.

Ozdravljeni tjulenji se že vračajo domov

Prostovoljci nizozemskega zdravilišča za tjulenje vračajo naravi štiri ozdravljene živali (Telefoto AP)

Gala za Caryja Granta

Princesa Stephanie in Frank Sinatra sta bila med gosti ekskluzivnega gala večera v čast Caryju Grantu v Beverly Hillsu. Večer je bil v dobrodelne namene, dobiček pa bodo prejeli umetniki-debitanti (Telefoto AP)

V angleški jedrski elektrarni za las preprečili eksplozijo

LONDON — Jedrsko elektrarno v Heyshamu na Angleškem so včeraj zjutraj zaprli, potem ko je prišlo do okvare na ceveh, ki dovajajo hladilno vodo jedrskemu reaktorju. Angleška družba za električno energijo CEGB je takoj po nesreči izjavila, da ni nevarnosti, da bi skupaj s paro začele uhajati tudi radioaktivne snovi. Uhajanje pare je povzročila večja količina vode, ki je zaradi razpoke v cevi začela pronicati v reaktor. Tehniki bodo morali sedaj v vseh ceveh hladilne naprave znižati pritisk in izčrpati vodo. Tudi reaktor so morali zato ustaviti. Kljub pomirjevalnim besedam vodstva elektrarne, pa ljudje, ki živijo v neposredni okolici sumijo, da je bilo vzdrževanje naprav v elektrarni precej nemarno, nadzorovanje pa kar se da površno, saj ni nihče opazil, da se je v ceveh ustvarila nevarna razpoka.

Uhajanje pare iz hladilnih naprav je v jedrskih elektrarnah dokaj redka okvara, na Angleškem pa so doslej zabeležili dve tovrstni nezgodi: prva se je pripetila leta 1985 v Hinkley Pointu, druga pa dve leti pozneje v Hartlepoolu. V nobenem primeru ni prišlo do radioaktivnega sevanja. Prebivalci Heyshama pa so že večkrat protestirali zaradi strahu, da v jedrski centrali ne upoštevajo vseh varnostnih norm, poleg tega pa namerava družba CEGB v njeni bližini zgraditi tudi skladišče jedrskega goriva.

Ameriški jedrski fizik Richard Webb je prav te dni objavil obširno študijo o oporečnosti hladilnih naprav na plin v jedrskih elektrarnah. Webb pa je tudi prepričan, da angleška družba CEGB ni v zadostni meri proučila možnosti eksplozij, ki jih lahko povzroči plin. Izračunal je namreč, da je včasih dovolj že dokaj majhen presežek določene stopnje pritiska plina, in že pride do uhajanja. Največkrat se pritisk sam po sebi ustali oziroma normalizira, obstajajo pa tudi izjemne razmere, ko se pritisk zaradi nekaterih zunanjih dejavnikov prekomerno poveča. V takih primerih je eksplozija neizogibna, posledice pa so lahko katastrofalne. V svojih študijah pa ameriški fizik med drugim podrobno opisuje vzroke, ki tako eksplozijo lahko povzročijo. Izvod študije je izročil tudi naravovarstveni ustanovi Greenpeace, ki je pozneje opozorila tudi upravo družbe CEGB. Če bi v Heyshamu prišlo do eksplozije, bi le-ta povzročila neprimerno hujše posledice kot eksplozija v Černobilu.

Izraelska opozicija na pogovorih s PLO

BEOGRAD — V Beogradu sta se sestala izraelska in palestinska delegacija, da bi se pogovorili o možnosti razglasitve neodvisne palestinske države na območju Zahodnega brega in Gaze, so povedali uredniku Tanjuga na predstavništvu PLO v Jugoslaviji.

Palestinsko delegacijo je vodil član izvršnega komiteja PLO Mahmud Abas, bolj znan kot Abu Mazen, izraelska sogovornika pa sta bila člana kneseta Matiahu Peles in Mohamed Maary. Na srečanju v Beogradu se je potrdilo, da izraelska stranka Progresivna lista za mir, katere najvplivnejša predstavnika sta Peled in Maary, priznava pravico palestinskega naroda do samoopredelitve in ustanovitve neodvisne države z arabskim delom Jeruzalema kot glavnim mestom.

Predstavnik PLO v SFRJ Tajeb Abdel Rahim je v pogovoru z diplomatskim urednikom Tanjuga povedal, da sta Peled in Maary poudarila, da je PLO legitimni zastopnik palestinskega naroda in da je povsem razumljivo, da enakopravno sodeluje na mednarodni konferenci o Bližnjem vzhodu. Takšna konferenca je najboljša pot za reševanje bližnjevzhodne krize so menili udeleženci palestinsko-izraelskega srečanja v Beogradu. Tajeb Abdel Rahim je dodal, da PLO, kar zadeva bližnje parlamentarne volitve v Izraelu v začetku prihodnjega meseca, podpira tiste sile v državi, ki se zavzemajo za mir in vsestransko rešitev, v katero bodo vključene upravičene zahteve Palestincev. PLO poziva vse Arabce, ki živijo v Izraelu, naj glasujejo v skladu s takšnimi opredelitvami, je poudaril Abdel Rahim. S podobnimi stiki, kot je bilo nedavno srečanje v Beogradu, bodo nadaljevali do volitev v Izraelu in še po njih, je sklenil predstavnik PLO v Jugoslaviji. (dd)

Padec natalitete v Avstriji naj bi dvignili z begunci

DUNAJ — *Na dvodnevnem vladnem zasedanju je bilo sklenjeno, da bo priprava predlogov o tem, kako zajeziti zaskrbljujoče demografske trende, v naslednjih mesecih med nalogami posameznih avstrijskih ministrstev. Da bi rešil dve muhi na en mah, pa je notranji minister Karl Blecha že sedaj predlagal, naj Avstrija ponovno razmisli o svoji politiki do beguncev iz vzhodnoevropskih držav.*

Zaskrbljenost zaradi avstrijskih demografskih trendov je povzročilo nedavno poročilo avstrijskega statističnega urada, ki spričo sedanje natalitete in na temelju natalitetne napovedi v prihodnjih desetletjih, alpski republiki napoveduje drastično zmanjšanje in staranje prebivalstva. Po statističnih izračunih bo Avstrija, ki je ob zadnjem štetju imela nekaj več kot 7,5 milijona prebivalcev, čez štirideset let štela že pol milijona manj, v sredini naslednjega stoletja pa samo šest milijonov. Sedanje število oseb nad 60 let starosti (1,5 milijona) naj bi do 2030 poraslo na 2,3 milijona, s tem pa naj bi se izenačilo z številom aktivnega prebivalstva. Razlog za takšne populacijske napovedi pa ni zgolj v vse daljši življenjski dobi, temveč predvsem v nizkem številu rojstev. Kajti za reprodukcijo prebivalstva bi morala vsaka Avstrijka - v statističnem jeziku povedano - letno roditi 2,1 otroka, že sedaj pa je to število 1,3 (v zahodni Evropi imata manj samo ZRN in Italija), za bodoče pa statistiki pravijo, da se bo to število še zmanjšalo.

Napovedano dolgoročno izumiranje je za avstrijsko vlado seveda že samo po sebi zaskrbljujoče, za naslednja desetletja napovedano staranje prebivalstva pa spremljajo zelo resne gospodarsko-socialne posledice. Med ministri, ki jim je iskanje protiukrepov v naslednjih mesecih domača naloga, se je že sedaj javila Marellies Flemming, zadolžena za mladinska in družinska vprašanja, ki po francoskem vzorcu predlaga bistveno večjo otroško doklado za tretjega otroka (ta je sedaj odvisna od družinskih prihodkov, sedanji razpon pa je od 700 do 3000 šilingov mesečno). Kar presenetil pa je notranji minister Blecha, saj demografski problemi praviloma ne sodijo v njegov resor. Ubada pa se s problemom raštočega števila beguncev predvsem iz evropskih socialističnih držav, zaradi česar se je Blecha znašel med mlinskima kolesoma avstrijske sorazmerno liberalne begunske politike in očitki javnosti, da gre za begunce že itak preveč denarja. Blecha kratkomalo meni, da bi avstrijske oblasti s tem, da ponudijo možnost dodatnega izobraževanja, seveda pa tudi vso pomoč pri iskanju zaposlitve in pri urejanju birokratskih ovir, lahko zadržale v Avstriji del beguncev iz vzhodnoevropskih držav (teh je približno dvajset tisoč), ki v avstrijskih taboriščih čakajo na vstopni vizum za eno od klasičnih imigrantskih držav. Prvi kriterij je bil seveda nizka starost, drugi kriterij pa je srednjeevropsko nastrojeni Blecha omenil posredno, ko je ugotavljal, da večina vzhodnoevropskih beguncev že itak prihaja iz področij, ki sodijo v isti kulturni prostor, kamor sodi tudi Avstrija. Za začetek pa je Blecha obljubil vso pomoč in olajšave (razen plačila romunski vladi, kot to počne Bonn) tistim od 4000 v Romuniji živečih potomcev zgornjeavstrijskih protestantov, ki bi želeli priti v Avstrijo. Tega, da upa, da bodo od njih prišli predvsem tisti, ki sodijo k mlajšim letnikom, Blecha seveda ni rekel.

BOJAN GROBOVŠEK

Na zdravje!

V Parizu so predstavili prvo vino, ki ne vsebuje alkohola. Kako bo šlo v prodajo bo sedaj odvisno od kupcev, ki so že pred leti odločno zavrnili brezalkoholno pivo (AP)

Jugo-kolt modni hit

NOVI SAD — *Kako zelo so nekateri Jugoslovani navezani na pokajoče železje, so dokazali tudi na mitingih, kjer so prepevali »hočemo orožje«. Tako ni čudno, da si v kragujevški Crveni zastavi manejo roke ob izrednem povpraševanju po najnovejšem hitu - jugoslovanski inačici coltamagnuma. Prvih 500 primerkov tega strelnega orožja so prodali v prednaročilu, čeprav je cena za jugoslovanske žepe kar zasoljena (1,36 milijona dinarjev). Prihodnje leto bodo lahko osrečili 3000 ljubiteljev, precej magnumov pa bodo tudi izvozili.*

Poleg jugo-kolta bo Crvena zastava prihodnje leto izdelala za domači trg 12.000 lovskih pušk, 13.000 lovskih karabink ter 33.000 pištol raznih kalibrov.

Bo strelski šport torej izpodrinil nogomet s prvega mesta med jugoslovanskimi nacionalnimi športi? (dd)

Istrske najdbe v ZDA

NEW YORK — V prostorih jugoslovanskega kulturnoinformativnega centra v New Yorku so odprli zanimivo razstavo arheoloških predmetov, ki so jih odkrili v Istri.

Istrski eksponati so iz etruščanskega obdobja in gredo od dragocenega nakita do predmetov za vsakdanjo rabo.